

לקוטי הלכות

עם ציונים והערות
שליח ציבור - הל' ק"ש ב

חלק א דפים קנא - קנו
לפר' בלק (חוקת בחו"ל)

יו"ל ע"י

מכון תפארת התהלה

לתגובות והערות

025080b@gmail.com

תוכן הענינים

דין השליח צבור

5 . . . . . השליח ציבור הוא בחי' בעל השדה . . . . . תיקון התפלה ע"י הש"צ בחי' בעל השדה ☞ הש"צ עובר לפני התיבה - שמקושר תמיד אל התיבה הראשונה ☞ הש"צ חוזר התפלה - שנעוץ סופו בתחילתו ☞ חזון - לשון ראייה, שרואה את התכלית ☞ הש"צ מתקן את תפלת 'מי שאינו בקי' - שאינו יכול לכלול תפלתו באחד

9 . . . . . העלאת הדיבור אל התכלית והמשכת הברכה . . . . . הדברים שבקדושה הם בתכלית - ששם כולו טוב וקדוש ☞ דברים שבקדושה נאמרים בי' - להעלות הדיבור י' מדריגות עד התכלית שכולו קדוש ☞ יב"ק - הברכה והקדושה ע"י היחוד ☞ יב"ק גי' הוי"ה אלוקים - המתקת הדינים ע"י התכלית בתלת גוונים דעינא, שמכוונים אל התכלית - אחד

הלכות ברכות התורה

12 . . . . . המשכת אור התורה כראוי ע"י שמירת הברית . . . . . ענן ברכות התורה: ☞ כל א' מישראל - לפני התגלות התורה - צריך להתנסות בגלות ע' אומות - תאוות, ובפרט בתאוות ניאוף ☞ בהתגלות התורה נמשך נשמות חדשות ☞ קבלת התורה היא כפי הכלים - המוחין שלו, כפי תיקון הברית

14 . . . . . המשכת התורה לברכה ע"י ברכות התורה . . . . . ברכת התורה - להמשיך את התורה בבחי' ברכה ☞ 'אשר בחר בנו' מכל תאוות ומדות הע' אומות, ועי"ז מקבל את התורה בבחי' ברכה ☞ והערב נא - שנקבל התורה בבחי' ברכה - מיין מתיקין - שמיה"ב ☞ קודם שמתחילין ללמוד - צריך להמשיך אור התורה בבחי' ברכה ☞ ברכת כהנים אחר ברכת התורה - שהכהנים מציירים האור לברכה ☞ לא ברכו בתורה תחלה - להמשיך מתחילת המחשבה בבחי' ברכה ☞ 'אבדה הארץ' - מלכות דקד' שעומדת על י"ב שבטים - שמיה"ב ☞ בכל יום מקבלים התורה מחדש, וצריך להמשיכה בבחי' ברכה ☞ השינה - פגם התאווה - פגם העינין - ע' אומות ☞ ע"י ברכת התורה - ממשיכים עלינו קדושת ישראל ומקבלים התורה בבחי' ברכה

מתן תורה בשבועות ע"י שהתקדשו, והמשכתה ע"י משרע"ה 20
 קבלת התורה ע"י ג' ימי הגבלה ׀ ישראל רצו לשמוע מפי משה, שהוא צייר כבר את
 האור לברכה ׀ גם דברי הצדיק הם כאור פשוט, אבל בנקל לציירם לברכה ׀ ישראל
 חששו שהתורה תהיה להם לסם המות ע"י שלא יציירו האור לברכה כראוי ׀ ע"י הצדיק
 בנקל לצייר האור לברכה, ולכן צריך לנסוע לצדיק לשמוע תורה מפיו ׀ ע"י הרב מצטייר
 האור ומסתלק מהספק ׀ המעשר בחי' לוי - צריך להיות במדידה - לצייר האור לברכה
 ׀ שבועות הוא ע"י קדושת מ"ט ימי הספירה - קדושת הברית ׀ מנדדים שינה בליל
 שבועות - לשבר עי"ן אומות ׀ מאכלי חלב - כנגד קדושת הברית ׀ ע' פנים נהירין ׀
 שִׁפְךָ לְעֵיל: ׀ ההליכה בתורה היא ע"י בחי' הברכה

הלכות קדיש

ע"י הצדקה והחכם דקד' מתגלה הרצון ונמשך החסד 26
 א עֲנֵן קְדִישׁ: ׀ כל המו"מ הוא בבחי' איתעדל"ת, אבל אם היה שופע חסדו - הכל היה
 נעשה ע"י אחרים ׀ קבלת החסד ע"י היראה ׀ ע"י התגלות הרצון נעשה יראה ׀ הרצון
 מתגלה בכל הימים טובים ׀ החיות רעות מתגברים על התגלות הרצון ׀ החכם מכניע
 את החיות ע"י שמקשר הכל לשורש הרצון ׀ מצח הנחש שורש הטבע, שיונק מזקני
 הדור ׀ ע"י צדקה מעלים הימים הנפולים ומכניעים מצח הנחש

התגלות הרצון שע"י סדר התפילה 30
 תפלה - התגלות הרצון ׀ ג' תפלות כנגד ג' רגלים ׀ הקרבנות כנגד עולם העשיה - לברר
 את כל העשיות והמו"מ והמלאכות ׀ ע"י הקרבנות עולים כל העשיות לבחי' יראה -
 פסוד"ז ׀ ק"ש - גילוי הרצון שהוא לבדו יחיד ומנהיג ברצונו לבד ׀ בברכת יוצר מגלים
 שהשי"ת הוא ברא המאורות, ואין טבע כלל ׀ ע"י התגלות הרצון - הוא בחי' אור יום
 ואז הוא יום טוב ׀ התגלות הרצון היא ע"י הקדושה - חכמים דקד' ׀ קדושת יו"ט ע"י
 החכמים דקד' שמקשרים הכל לשורש הרצון ׀ הקדושה ביוצר אור - שע"ז התגלות
 הרצון ׀ התפלה בלחש - רעוא דרעוין

התגלות הרצון בשלימות ע"י הקדיש שבלשון תרגום והמשכת הברכה עי"ז 35
 ע"י הקדיש עולים מעולם לעולם ׀ הקדיש - התגלות הרצון, והתקשרות הרצונות לשורש
 הרצון ׀ התרגום בחי' הטבע בחי' עה"ד, שבו עיקר הבחירה - להאמין שהטבע מתנהג
 ברצונו ׀ הקדיש - התגלות הרצון - נאמר בלשון תרגום, להפוך הטבע לרצון ׀ לבן הארמי
 בחי' מצח הנחש ׀ לובן דקל' - כנגד הזקנה דקד' בחי' לובן העליון ׀ עשיו בחי' החיות
 רעות - חכמי הטבע, והם מקבלים כח ממצח הנחש - לבן ׀ כשיעקב ראה שעשו מתגבר
 כנגדו, אזי הלך ללבן כדי להכניעו בשרשו ׀ 'עם לבן גרתי' - שכבר הכניע את עשיו בשרשו

תרגום - לשון ארמי - חכמת הטבע ☞ בלק ובלעם רצו לקלל את ישראל ע"י בחי' לשון ארמי ☞ השפעת החסד בחי' ברכה ☞ עשיו בחי' הטבע - התקנא בברכות יעקב בחי' החסד שהם ע"י התגלות הרצון ☞ ע"י שיעקב הכניע את לבן שהוא שורש עשיו - נתבטל כח עשיו והודה על הברכות ☞ בלעם ובלק רצו לקלל את ישראל ע"י בחי' 'ארם' - לשון תרגום, שע"ז א"א לקבל הברכה ☞ ע"י אמונת ישראל ה' ובמשה בהתגלות הרצון - ומשה שמקשר כל הרצונות לשרשם, ע"ז נתהפכה הקללה לברכה ☞ עיקר הבחירה בתרגום, ומלאכי השרת אין נזקקין לזה, שאין להם בחירה ☞ הקודש קורא ומגלה את הרצון ע"י הדיבור - בחי' לשה"ק ☞ זקן דקדושה - שלימות הדעת, וע"ז נשלם הדיבור בחי' לשה"ק ☞ זקן - בשבעים שנה בחי' ע' פנים לתורה, וכנגדם ע' אנפין חשוכין - ע' אומות - חכמי הטבע, שיונקים מזקנים שלא זכו לע' פנים ☞ לשה"ק שבה ניתנה התורה - בחי' ע' פנים בחי' זקנים דקד' ☞ ע"י הוספת ימים של הזקנים דקד' - נוסף חכמה ונשלם הדיבור ☞ ע"י לשה"ק מתגלה הרצון ולכן כל הקדושות והברכות בלשה"ק ☞ הקדיש בלשון תרגום שעולה ומקשר את כל הרצונות לשורש הרצון, עד שחכמת הטבע נהפכת להתגלות הרצון ☞ העליה מעולם לעולם היא ע"י הרצון שברצונות ☞ ע"י הקדיש שמקשר כל הרצונות לשורש הרצון - על ידו עולים מעולם לעולם ☞ ע"י פסוד"ז מעלין את היראה ונמשך חסד וזוכים לברכה בחי' ברכו ☞ שבועות בחי' זקן דקד' ☞ בשבועות יש לנו כח לשבר הטבע ולהפכה לרצון ולכן אומרים אקדמות בלשון תרגום ☞ צריך ליתן צדקה קודם התפילה כדי לזכות לבחי' עת רצון

הלכות קריאת שמע

הלכה א

ק"ש - ביטול לתכלית, והתגלות הטוב. . . . . 48. . . . .
ק"ש בחי' הביטול לתכלית שכולו אחד כולו טוב ☞ 'שמע' - שישמע באזניו, ולא ישאר באות ראשונה כי 'ה' אחד' בחי' התכלית ☞ שמע - בכל לשון, כי בתכלית כולו אחד כולו טוב ואין כח לרע של לשונות העכו"ם ☞ בק"ש מרומז שיש טוב בכל הלשונות

הביטול הוא רק בזמן שינה. . . . . 51. . . . .
ק"ש של לילה כל הלילה - שאז עיקר הק"ש בחי' ביטול ☞ לילה בחי' דינים - יסורים, שע"ז באים לביטול אל התכלית ☞ השינה בלילה בחי' ביטול אל התכלית, ומקודם אומרים ק"ש שעדה"מ בחי' ביטול ☞ זמן ק"ש כל הלילה שאז עיקר בחי' ביטול, אבל זמן ק"ש ביום כ"ז שהעולם עדיין נח מרדיפת העוה"ז

בחזרה מהביטול צריך להמשיך האור אל הכלים. . . . . 54. . . . .
העיקר הביטול להתכלית, והשלימות הוא לשוב אח"כ למדות וכלים, בחי' חידו"ת ☞ צריך להמשיך האור בהדרגה ובמדה, ולכן צריך להפריד בין הדבקים ☞ הגיהנם נעשה מצמצום האור ע"י החיות - והוא העונש לרשעים שהלכו אחר התאוות בריבוי אור ☞ המפריד בין הדבקים מצננין לו גיהנם - שגם הוא צמצם האור כראוי

הלכה ב

57 . . . . . צריך למשוך היגון ואנחה אל השמחה, וע"י השמחה באה רפואה . . . . . שלימות השמחה - להפוך היגון ואנחה לשמחה ☸ כל החולאות באין מקלקול השמחה, כי י' מיני נגינה הם בתוך י' מיני דפיקין

58 . . . . . בתפלה מושכים את היגון ואנחה אל השמחה וממשיכים רפואה . . . . . תפלה שבלב בחי' שמחה, וצריך לכלול את פושעי ישראל - להפוך היגון ואנחה לשמחה ☸ התפלה בי' כנגד י' מיני נגינה, ועי"ז מהפכים את היגון ואנחה לשמחה ☸ תפלה - רפואה ☸ ק"ש ותפלה - חיבור האמת והאמונה, ועי"ז מתעורר השמחה ☸ רמ"ח תיבות בק"ש - כנגד קומה שלימה של השמחה בכל הרמ"ח איברים ☸ אחר ק"ש - שמחה - אומרים גאולה שע"י השמחה, ותיכף מתפללים ☸ ע"י סמיכת גאולה לתפלה - התפילה בשמחה, ואזי אין היזק שע"י קלקול השמחה ☸ י' סמנים בקטורת כנגד י' מיני נגינה, והחלבנה כנגד היגון ואנחה שנתתקן בשמחה ☸ קטורת - תיקון השמחה בעשיה, פסוד"ז - י' מיני נגינה, ק"ש - אמונה - שמחה, והתפלה - תכלית השמחה ☸ הקטורת מקרבת פושעי ישראל אל הקדושה - ומכפרת על לשה"ר המרחיק מהקדושה

דין השליח צבור

השליח ציבור הוא בחי' בעל השדה

על פי התורה ויאמר בעז אל רות (בסימן
 סה) עיין שם:
 תיקון התפלה ע"י הש"צ בחי' בעל השדה
 פי עקר תקון התפלה הוא על ידי
 השליח צבור, פי הוא המבחר
 שבעדה, פי צריך להיות הגון וראוי^א
 [ואין מוכרח שהעדה יהיו הגונים וראויים,
 ומזה מובן שהוא בבחינת המוכחר שבעדה,
 ולכן תיקון התפילה היא על ידו, כי הוא
 המוכחר שבהם], והוא בחינת בעל השדה
 שהוא ראש של המתפללין^ב.

* ציונים ומראה מקומות *

א. שו"ע או"ח סי' נג ס"ד.

ב. ז"ל רביה"ק בתורה סה בתור"ד: דע, כי יש שדה, ושם גדלים אילנות ועשבים יפים ונאים מאוד. וגודל יקר יופי השדה וגידוליו א"א לספר, אשרי עין ראתה זאת. ואילנות ועשבים, הם בחי' נשמות קדושות הגדלים שם. ויש כמה וכמה נשמות ערומות, שהם נעים ונדים מחוץ לשדה, וממתיינים ומצפים על תיקון, שיוכלו לשוב ולכנוס אל מקומם וכו'. והם כולם מבקשים ומצפים על בעל השדה, שיוכל להתעסק בצורך תיקונם וכו'. וכשזוכה לתקן הנשמות ולהכניסם, אזי טוב ויפה מאוד להתפלל, כי אזי התפילה על תיקונה וכו', כי כל דיבור ודיבור הוא עולם מלא, וכשאדם עומד להתפלל, ומדבר דיבורי התפלה, אזי הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים, כאדם ההולך בשדה, ומלקט שושנים ופרחים נאים אחת לאחת, עד שעושה אגודה אחת וכו'.

וכשהדיבור יוצא, והדיבור הוא יוצא מהנפש וכו' אזי הדיבור מבקש ומתחנן מהנפש, לבל תפרד ממנו. ותיכף כשיוצא אות ראשונה, כגון אות בי"ת מתיבת ברוך, אזי מבקש ומתחנן מהנפש לבל תפרד ממנו. כי איך תוכל להתפרד ממני, לגודל ההתקשרות והאהבה שיש בינינו וכו'. הן אמת, שאתה צריך לילך יותר, כדי ללקט עוד סגולות יקרות וחמודות גדולות, אבל איך תוכל לפרוד ממני ולשכוח אותי, על כל פנים תראה שבכל מקום שתלך ותבוא לשם - לא תשכח אותי, ולא תפרד ממני.

על כן הכלל שצריך לעשות אחד מכל התפילה כולה. ובכל דיבור שמדבר, יהיה נמצא שם כל הדיבורים של התפילה ומהתחלת התפילה עד הסוף יהיה הכל אחד. וכשעומד בהדיבור האחרון

בְּעֲצָמוֹ יָכוֹל לַעֲבֹר אֶל הַתְּבָה הַשְּׁנִיָּה
כַּנִּ"ל א.

הש"צ חוזר התפלה - שנעוץ סופו בתחילתו
ועל כן השליח צבור חוזר התפלה -
להורות שהוא אוֹחֵז בְּהַתְּכָלִית
שָׁפְלוֹ אַחַד, וְאִף שֶׁכָּבֵר גָּמַר הַתְּפִלָּה -
עֲדִין הוּא בְּתַחֲלַת הַתְּפִלָּה בְּתַבַּת בְּרוּךְ,
לְהוֹרֹת שֶׁכָּלוֹ אַחַד וְנִעְוֵץ סוּפוֹ בְּתַחֲלָתוֹ
וְתַחֲלָתוֹ בְּסוּפוֹ.

חזן - לשון ראייה, שרואה את התכלית
ועל כן נקרא השליח צבור 'חזן' -
מְלִשׁוֹן רְאִיָּה וְהַסְתַּכְלוּת, בְּחִינַת
(במדבר כד) 'מַחֲזֶה שְׂדֵי יַחֲזֶה', הִיגוֹ שֶׁהוּא
חֹזֵה וְרוֹאֶה אֶת הַתְּכָלִית - שְׁעַל יְדֵי

הש"צ עובר לפני התיבה - שמקושר תמיד
אל התיבה הראשונה

ועל כן הוא נקרא עובר לפני התבה^ג
[שפירושו שהוא עובר לפני תיבת
ועמוד התפילה, ובפנימיות זה רומז גם על
תיבות התפילה], כי הוא כָּבֵר הִגִּיעַ אֶל
הַתְּכָלִית וְעוֹשֶׂה אַחַד מִכָּל הַתְּפִלָּה,
וְעַל כֵּן יָכוֹל לַעֲבֹר לִפְנֵי הַתְּבָה וְלִילֵף
לַתְּבָה שֶׁלֹּא חָרְיָה כְּמִבְּאֵר שֵׁם כִּי אֶפְלוּ
כְּשֶׁהוּא בְּתַבָּה שֶׁלֹּא חָרְיָה וְאֶפְלוּ
כְּשֶׁהוּא בְּסוּף הַתְּפִלָּה - הוּא תָּמִיד
עוֹבֵר לִפְנֵי הַתְּבָה הָרֵאשׁוֹנָה, דְּהִינּוּ
שְׂאִינּוּ נוֹסֵעַ [ועוזב] מִן הַתְּבָה הָרֵאשׁוֹנָה
- רַק עוֹבֵר תָּמִיד לִפְנֵינוּ, וּמַחֲמַת זֶה

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

של התפלה, יהיה עדיין עומד בתיבה ראשונה של התפילה, כדי שעל ידי זה יוכל להתפלל כל
התפילה כולה, ואף על פי כן לא יתפרד אפילו מאות ראשונה של התפילה.
ודע, שבחינה זו, היינו בחי' אחד, זה הוא בחינת התכלית. כמו שכתוב (זכריה יד) 'ביום ההוא יהיה
ה' אחד ושמו אחד', 'וביום ההוא', היינו התכלית, והוא בחינת כולו טוב, כי אחד הוא כולו טוב.
וע"ע בליקו"ה הל' תפלת ערבית (הל' ד, ד) מה שביאר בזה.
ג. ברכות לד.

ד. ז"ל שם: כמו כן, כשרוצים להסתכל על התכלית, שהוא כולו טוב, כולו אחד - צריך לסתום
את עיניו, ולכוין ההסתכלות אל התכלית. כי אור התכלית הזה היא רחוקה מהאדם, ואי אפשר
לראותו כי אם בסתימו דעייניו, שצריך לסתום את העינים לגמרי, ולסוגרם בחזקה מאד, אף גם
לדוחקם בהאצבע, כדי לסותמם לגמרי, ואז יוכל להסתכל על התכלית הזה. היינו שצריך לסתום
את עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, להעלים עיניו ולסוגרם מאוד, לבלי להסתכל כלל על תאוות
עולם הזה והבליו, ואז יוכל לראות ולהשיג אור התכלית הזה, שכולו טוב.

❖ הערות ❖

א. כי מחמת שהוא לא עוזב את התיבה הראשונה, לכן הוא יכול להמשיך לתיבה השניה, שאם הוא
היה עוזב את התיבה הראשונה - אזי הוא לא היה יכול להיפרד מהתיבה הראשונה [כמבואר כ"ז
בהערה לעיל מדברי רביה"ק].

זֶה יְכוּל לְהִתְפַּלֵּל כַּנ"ל.

הש"צ מתקן את תפלת 'מי שאינו בקי' - שאינו יכול לכלול תפלתו באחד

וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ראש השנה לד):

'לְמָה שְׁלִיחַ צְבוּר עוֹבֵר לְפָנֵי הַתְּבָה

- כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת מִי שְׁאִינוּ בְּקִי, כִּי

מִי שֶׁהוּא סְמוּךְ אֶל הַתְּכָלִית וְעוֹשֶׂה אֶחָד

מִכָּל הַתְּפִלָּה, וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא בְּסוּף

הַתְּפִלָּה - עֲדִינן הוּא בְּתַחֲלֵת הַתְּפִלָּה, כִּי

אִינוּ שׁוֹכַח תְּחֵלֶת הַתְּבָה שֶׁל תְּחֵלֶת

הַתְּפִלָּה, נִמְצָא הוּא בְּחִינַת בְּקִי, כְּמוֹ מִי

שֶׁהוּא בְּקִי בְּאִיזָה דְּבָר - שְׁיִכוּל לְכָלֵל

אֶת הַדְּבָר בְּדְבָר אֶחָד, וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא

בְּסוּף הַדְּבָר - אִינוּ שׁוֹכַח תְּחֵלֶתוֹ לְגִדּוּל

בְּקִיאוּתוֹ, אֲבָל זֶה שְׁאִינוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת

אֶחָד מִכָּל הַתְּפִלָּה - זֶה הוּא נִקְרָא אִינוּ

בְּקִי, וְכִשְׁהוּא בְּתְבָה שְׁנִיָּה - שׁוֹכַח

הֶרְאֵשׁוּנָה וְאִינוּ יְכוּל לְהִיּוֹת מְהִיר

בְּתַפְלָתוֹ לְכוֹלְלָהּ בְּאֶחָד, מִחֲסָרוֹן

בְּקִיאוּת, וְהַשְּׁלִיחַ צְבוּר שֶׁהוּא אוֹתוֹ

הַמְּבַחֵר שֶׁכְּבָר הִגִּיעַ אֶל הַתְּכָלִית וְיִכוּל

לְהִתְפַּלֵּל כַּנ"ל - הוּא מוֹצִיא אוֹתוֹ וּמְתַקֵּן

תְּפִלָּתוֹ עַל יְדֵי שְׁכוּלְלָהּ בְּאֶחָד: ^ב

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

ה. כמבואר בתורה הנ"ל: והבעל השדה הנ"ל, כשעיניו מאירות וכו', אזי יכול להסתכל בכל אחד ואחד, אם הוא קרוב אל התכלית. וכשרואה באחד שרחוק מהתכלית, אזי אין תפילתו עדיין בשלימות כראוי כנ"ל, כי אינו יכול לעשות אחד מכל התפילה. וכשעומד בסוף התיבה, שוכח תחילת התיבה, ואינו יכול לכלול תפילתו בבחינות אחד כנ"ל. והבעל השדה הנ"ל מסתכל בו ומביאו אל התכלית שהוא כולו אחד כנ"ל, ואזי יכול לעשות אחד מכל התפילה, ואף על פי שעומד בסוף התפילה, עדיין הוא עומד בתחילת התיבה של תחילת התפילה כנ"ל.

❖ הערות ❖

ב. עד כאן ביאר והלביש את הענין המבואר בתורה הנ"ל שבעל השדה זוכה לאחוז בתכלית שכולו אחד, והוא מעלה את מי שרחוק מהתכלית ותפילתו אינה בשלימות - ובעל השדה מביאו אל התכלית ומעלה את תפילתו וכוללה באחד, ואת כל זה הלביש בענין תפלת השליח ציבור שהוא בבחינת בעל השדה, שחוזר ומתפלל התפילה בבחינת כולה אחד, והוא מוציא את שאינו בקי, היינו שיש לו בחינה שהוא יכול להעלות תפלת מי שאינו בקי, ולכוללה באחד, שהוא יצא ידי התפילה הינו שתפילתו תהיה כראוי - בבחינת אחד.

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. השליח ציבור הוא בחינת בעל השדה.
- ב. על ידי שהוא בבחינה שהוא אוחז בתכלית - הוא יכול לעבור לפני התיבה אל התיבה הבאה.
- ג. חזרת התפילה היא בבחינה שהתפילה נכללת באחד וגם כשסים תפילתו - הוא עדיין אוחז בתחילת התפלה.
- ד. על ידי שהוא סמוך אל התכלית - הוא יכול להוציא את מי שאינו בקי, היינו שיכול להעלות את הפילה של מי עדיין אינו אוחז בתכלית, ולתקן את תפילתו - לכוללה באחד.

העלאת הדיבור אל התכלית והמשכת הברכה

טוב פלו קדוש פנ"ל, שהוא ראש לכל המדרגות, נמצא שצריכין מדרגה התחתונה עד המדרגה העליונה שהוא בחינת עשר מדרגות (כמו שכתב רבנו (בסימן יא) שדיבור נקרא צפרתא דקאי בין שמיא לארעא^ה), ועל פן עקר תקון התפלה בעשרה, שאז יכולין לתקן הדיבור להעלותו ממטה למעלה - לכוללו באחד^ה, ואז יכולין לומר דבר שבקדשה על ידי שסמוכין אל התכלית שהוא פלו קדוש פנ"ל, והוא נאמר דיקא על ידי השליח צבור פנ"ל^ה.

יב"ק - הברכה והקדושה ע"י היחוד

וזה בחינת [השם] י"ב"ק^ה [שהוא ראשי תיבות] 'יחוד ב'רכה ק'דשה (זוהר

הדברים שבקדושה הם בתכלית - ששם כולו טוב וקדוש

ועל פן כל דבר שבקדשה פגון קדשה וברכו וקדיש - הם נאמרין רק על ידי השליח צבור, כי עקר הקדשה בא על ידו, על ידי שהוא סמוך אל התכלית - הוא פלו אחד פלו טוב פלו קדוש^ה.

דברים שבקדושה נאמרים בי' - להעלות הדיבור י' מדריגות עד התכלית שכולו קדוש ועל פן כל דבר שבקדשה אין נאמרין בפחות מעשרה, כי הדיבור הוא מדרגה אחרונה דקדשה שהוא בחינת מלכות^ה שהוא המדרגה העשירית [מכל הספירות], ועקר תקונו על ידי שמעלין אותו וכוללין אותו באחד שהוא פלו

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

ו. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' נא: כי קודם הבריאה, כשהיה הבריאה בכח כביכול, קודם שהוציא אל הפועל, היה כולו אחד, וכולו אמת, וכולו טוב, וכולו קודש.

ז. תיקור"ז טז.

ח. שהוא עולה ומקשר את הארץ לשמים (כמבאר שם בסוף סי' יא).

❖ הערות ❖

ג. כי בכל עשרה אנשים יש עשר מדריגות, כי אין אדם שבמדריגת חבירו (ליקו"מ סי' כה. רלח).

ד. שהוא בבחינת הבעל השדה שהוא סמוך אל התכלית.

ה. היינו אחר שביאר לעיל כי כל דבר שבקדושה הוא ענין התכלית, אחר זה הוא ממשויך לבאר את מה שדברים שבקדושה נאמרים רק בעשרה, ומקשר דבר זה עם העלאת התפילה על ידי בעל השדה בבחינת חזרת התפילה על ידי השליח ציבור שביאר קודם, ובזה הוא מבאר את הענין שהדברים שבקדושה נאמרים בעשרה, שזה משום שצריך להעלות את הדיבור עד לתכלית, שהוא עצמו ענין העלאת התפילה ולכוללה בתכלית, וגם העלאת התפילות של המתפללים כולם - מהמדריגה התחתונה שהיא בבחינת מלכות, ולהעלותם ולכוללם בתכלית.

ו. שהוא אותיות בק"י, שנתבאר ענינו לעיל שהוא בבחינת העלאת וכלליות בתכלית [וכמו שמבאר לקמן בסוף ההלכה].

לקוטי דין השליח צבור הלכות

י

פי פלו טוב פלו אָחד פלו קדוש פנ"ל.
וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׂמֻכּוֹנֵינִן הַרְאוֹת
לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכָלִית כ"ו, וְזֶה יב"ק
בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנֵינִן דְּעֵינָא]-שְׁלוֹשַׁת הַצְּבָעִים
שְׁבַע עִין] שְׁצָרִיךְ לְכַוֵּן אֶת הַתְּכָלִית,
פְּמוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (שם) שְׂיַחְוֹד בְּרָכָה
קַדְשָׁה הֵם יָמִין וּשְׂמָאל וְאֲמָצַע, שְׁהֵם
תְּלַת גּוֹנֵינִן דְּעֵינָא.

וְזֶה בְּחִינַת פְּקִי הַנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת
י"ב"ק שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּכָלִית

משפטים (טז), שְׂקַדְשָׁה וּבְרָכָה אֲהֵם עַל יְדֵי
הַיַּחְוֹד - עַל יְדֵי בְּחִינַת פְּלו אָחד פנ"ל.

יב"ק גי' הוי"ה אלוקים - המתקת הדינים ע"י
התכלית בתלת גוונים דעינא, שמכוונים אל
התכלית - אחד

וְעַל כֵּן הוּא]-השם יב"ק[בְּגִימַטְרִיָּא הַגִּי'ה
אֱלֹהִים ט - לְהוֹרֹת שְׁעַל יְדֵי הַבְּטוּל
אֶל הַתְּכָלִית נִתְבַּטְּלִין כָּל הַיִּסּוּרִין וְכָל
הַדִּינִים שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱלֹקִים, וְזֶה בְּחִינַת
הַגִּי'ה אֱלֹקִים - שְׁהוֹי"ה מִמְתִּיק אֱלֹקִים,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

ט. עיין פע"ח קדיש פ"ב.

י. ז"ל (בתורה סה הנ"ל) בתו"ד: כי התכלית הוא כולו טוב. כי אפילו כל הצרות והיסורין והרעות
העוברין על האדם ח"ו, אם יסתכל על התכלית, בוודאי אינם רעות כלל, רק טובות גדולות. כי בוודאי
כל היסורין באים בכוונה מהשי"ת לטובתו, אם להזכירו שישוב בתשובה, אם למרק עוונותיו. ואם כן
היסורין הם טובות גדולות, כי כוונת השי"ת הוא בוודאי רק לטובה. נמצא שבכל הרעות והיסורין שיש
לאדם ח"ו, אם יסתכל על התכלית, היינו כוונת השי"ת, לא יהיה לו יסורין כלל, רק אדרבא יתמלא
שמחה, מגודל רוב הטובה שיסתכל בתכלית היסורין הללו. כי התכלית הוא כולו טוב, כולו אחד כנ"ל.
ובזה תבין דבר נעלם ונסתר, מה שנטבע בנפש האדם, כשיש לו יסורין גדולים ר"ל, כגון למשל
כשחותכין איזה אבר לאדם ח"ו, אזי סותם ועוצם את עיניו בחזק. כי אור התכלית הזה היא רחוקה
מהאדם, ואי אפשר לראותו כי אם בסתימו דעיניו. שצריך לסתום את העינים לגמרי, ולסוגרם בחזקה
מאד, אף גם לדחוקם בהאצבע, כדי לסותמם לגמרי, ואז יוכל להסתכל על התכלית הזה. היינו שצריך
לסתום את עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, להעלים עיניו ולסוגרם מאוד, לבלי להסתכל כלל על תאוות
עולם הזה והבליו, ואז יוכל לראות ולהשיג אור התכלית הזה שכולו טוב, ואז יתבטלו היסורין כנ"ל.
כי עיקר היסורין מחמת שרחוק מהתכלית כנ"ל, ועל כן נטבע בנפש האדם לסתום עיניו בשעת
יסורין כנ"ל, כדי לברוח מהיסורין ולבטלם, על ידי ההסתכלות על התכלית, שהוא כולו טוב,
שההסתכלות הזאת אי אפשר כי אם על ידי סתימת העינים כנ"ל. ואף שהאדם אינו יודע כלום מה
הוא עושה, אף על פי כן הנפש יודעת הכל, ועל כן מוטבעה לסתום העינים בשעת יסורין כנ"ל.
יא. כמובא בהערה לעיל.

❖ הערות ❖

ז. שזה ענין אמירת ברכו שהוא בחינת ברכה, שגם הוא נאמר רק בעשרה וכנ"ל, וכמו שביאר לעיל
שזה ענין הכלליות בתכלית.

לקוטי העלאת הדיבור אל התכלית הלכות יא

כַּנְ"ל, כִּי יַחֲוֹד הַגּוֹיָה אֱלֻקִּים הוּא בְּחִינַת אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד' כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבְּנֵנוּ
הַתְּכַלִּית" בְּחִינַת 'בְּיֹם הַהוּא יִהְיֶה ה'

בְּמִקּוֹם אֶחָד" (סימן ד):

מהדברים שהתבארו עד כה:

הש"צ הוא בחינת בעל השדה * והוא מעלה את התפילה לכוללה באחד

א. עיקר הקדושה נמשכת על ידי האחיזה בתכלית שכולו טוב - כולו קדוש.

ב. דברים שבקדושה נאמרים בעשרה כי צריכים להעלות את הדיבור י' מדריגות עד התכלית.

ג. יב"ק - יחוד ברכה וקדושה, שעל ידי היחוד בא ברכה וקדושה.

ד. יב"ק גימטריא הוי"ה אלוקים שעל ידי הביטול אל התכלית זוכים להמתקת הדינים.

ה. שזה נעשה על ידי ההסתכלות בעינים אל התכלית בתלת גווני עינא שהם בחינת יב"ק.

— ציונים ומראה מקומות —

יב. ז"ל (בסי' ד): כמו שאמרו חז"ל (פסחים נ.) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד' וכו', והקשו, וכי האידנא לאו הוא אחד. ותרצו חז"ל, האידנא מברכין על הטובה הטוב והמטיב, ועל הרעה דיין אמת, ולעתיד - כולו הטוב והמטיב, שיהיה שם ה' ושם אלוקים - אחדות אחד.

— הערות —

ח. שמקודם ביאר כי בק"י - יב"ק - יחוד הוי"ה אלוקים הוא ענין המתקת הדינים, וכעת מבאר שהיחוד הזה בעצמו הוא ענין התכלית שעל ידו ההמתקה.

הלכות ברכות התורה

המשכת אור התורה כראוי ע"י שמירת הברית

וְאִזּוּ נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמָוֹת תְּחַדְּשׁוּת יי
וְכוּ'.

קבלת התורה היא כפי הכלים - המוחין שלו,
כפי תיקון הברית

וְכָל אֶחָד מִקְּבֵל אֶת הַתּוֹרָה כְּפִי הַכְּלִי
שְׁלוֹ - כְּפִי תְּפִיסַת הַמּוֹחִין שְׁלוֹ

[כפי מה שהם מקבלים ומציירים את אור
התורה שנשפע אליהם], שֶׁהוּא כְּפִי מַה
שְׁזוֹכָה לְבַחֲיַנְתָּ שְׁמִירַת הַבְּרִית [שכפי זה
הם שלמים ומקבלים ומציירים כראוי את
התורה, או שהם חסרים ח"ו, ואזי הציור הוא
שלא כראוי]. כִּי מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא כִּי
אִם אֹר פְּשׁוּט, רַק כָּל אֶחָד מְצַיֵּר הָאֹר
לְפִי בְּחִינַתוֹ יי. וְזֶה בְּחִינַת (יומא עב)
וְשִׁמְתָם - זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא
זָכָה יי [נעשה לו סם המות] וְכוּ'. וְזֶה

ענין ברכות התורה:

עַל פִּי הַמְּאָמֵר בְּקִרְבֵּי עָלִי מְרַעִים וְכוּ'
(בסימן לו) עֲנִין שָׁם:

כל א' מישראל - לפני התגלות התורה - צריך
להתנסות בגלות ע' אומות - תאוות, ובפרט
בתאוות ניאוף

וְהַכָּלֵל שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיף
לְהִתְנַסּוֹת וּלְהַצְטַרֵּף בְּגִלּוֹת
שֶׁל שְׂבָעִים אָמִין - דְּהִינּוּ בְּתַאוּוֹתֵיהֶן -
קָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַתְּגִלוֹת בְּתוֹרָה, וְעַקֵּר הִיא
תַּאוּוֹת נִיאוּף שֶׁהִיא בְּחִינַת רַע הַכּוֹלֵל
שֶׁל כָּל הַשְּׂבָעִים אָמִין, וְצָרִיכִין לְהִתְנַסּוֹת
וּלְהַצְטַרֵּף מִקָּדָם בְּתַאוּוֹת הַזֹּאת.

בהתגלות התורה נמשך נשמות חדשות
וְכַשְׁזוֹכָה לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן וּלְשַׁבֵּר תַּאֲוָה
זו - זוֹכָה לְהַתְּגִלוֹת הַתּוֹרָה,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

יג. כי מוליד תורה, והתורה היא כלולה מנפשות ישראל.

יד. כי עיקר הכלים כביכול נעשים רק על ידי התחתונים, כמובן ומבואר שם במאמר הנ"ל שהאור
היורד מלמעלה הוא אור פשוט ולמטה נצטייר כפי בחינת הכלי שמתקן כל אחד, כי עיקר תקון
הכלי הוא תלוי במעשה התחתונים. ליקוטי הלכות (הל' נזקי שכנים הל' ב, ג).

טו. עיין יומא עב: אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב 'וזאת התורה אשר שם משה', זכה נעשית
לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה. ע"כ. וע"ע בקידושין ל:.

בְּחִינַת הַגָּה בְּרַךְ לְקַחְתִּי וּבְרַךְ וְלֹא וּבְכָר מוּבָא זֶה הַמְּאָמֵר בְּכָרְךָ אַחַר
 אֲשִׁיבָנָה וְכוּ' ט'. עֵינַן שְׁם הַיֵּטֵב כָּל זֶה, בְּהִלְכוֹת פְּסַח (הלכה א) עֵינַן שְׁם הַיֵּטֵב י':

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. לפני התגלות התורה צריך להתנסות בגלות ובתאוות של שבעים אומות, שהעיקר היא תאוות ניאוף.
- ב. כשזוכה לעמוד בניסיון אזי הוא זוכה להתגלות התורה.
- ג. על ידי התגלות התורה נמשכים נשמות חדשות.
- ד. קבלת התורה וציורה - היא לכל אחד כפי תיקון ותפיסת המוחין שלו, אם הם מתוקנים אזי הוא מצייר את אור התורה לברכה וכו'.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

וראה רבינו בחיי (פר' משפטים שמות כא, א): ודומה לזה מה שדרשו רז"ל בפסוק (דברים יא, יח) 'ושמתם את דברי אלה', מלשון סם, הוא שאמרו זכה אדם בדברי תורה נעשים לו סם חיים, לא זכה נעשים לו סם מות.

טז. וזהו כלל גדול, כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת הכלי המקבל את האור כך נצטיר האור בתוכו אם הכלי הוא בשלמות, אזי נצטיר בבחינת ברכה, וכן להפוך וכו', כי אור הפשוט הבא מלעיל הוא בבחינת קמיץ וסתים [-אור פשוט בלי שום ציור ופירוש], אך לפי בחינת כלי המקבלים הוא בבחינת צירי שנצטיר האור לפי בחינת הכלי.

ועל כן כתיב בבלעם 'הנה ברך לקחת' - בקמץ, וברך וכו' - בצירי, כי אפילו הלקיחה - שהיא אז בבחינת קמיץ סתים [-שזה ברך בקמץ] - היא בבחינת ברך [-בצירי], ראייה לזה, כי הוא היה רוצה להצטייר לפי בחינת הכלי שלו, שהיא בחינת קללה, ולא היה יכול להשיב [-ולצרף את זה לקללה ח"ו] וכו', וזהו בחינת 'ברך ולא אשיבנה', ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת ברך [-בצירי], ומפני מה, לפי שהעיד הכתוב עליהם שישאלו נקראו שבטי י"ה וכו' [-שהמוחין שלהם הם כראוי], ועיקר שלמות הכלי, שהוא בחינת תפיסת המוחין שלו, הוא כפי תיקון הברית, ואז יכול לקבל ולתפוס התורה של הצדיק, כי נצטייר אצלו האור לטובה ולברכה על ידי שלימות הכלי שלו, דהיינו תפיסת המוחין שלו כפי תיקון הברית וכו'.

יז. וע"ע לקמן בהל' ק"ש הל' ד.

המשכת התורה לברכה ע"י ברכות התורה

יִשְׂרָאֵל כָּלֶם צְדִיקִים וְכָלֶם בְּכָלֶל שׁוֹמְרֵי
הַבְּרִית כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֲרָיִם (בלקוטי א
סימן כג), וְעַל יְדֵי זֶה אָנוּ מְבַחְרִים מִכָּל
הָעַמִּים דִּהְיֵנוּ מִכָּל הַשְּׂבָעִים אָמִין -
מִתְאַוּתִיהֶן הַרְעוֹת, וְהַעֲקָר מִתְאַוּהָ
הַכְּלִילִית שְׂפּוֹלָלֶת כָּל הַשְּׂבָעִין אָמִין
כַּנִּל, וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא וְנִתְּנָן לָנוּ אֶת
תּוֹרָתוֹ, כִּי עֲקָר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה הוּא עַל
יְדֵי זֶה דִּיקָא עַל יְדֵי שְׂאֵנוּ בְּבַחְיַת
מְבַחְרִים מִכָּל הָעַמִּים דִּהְיֵנוּ בְּבַחְיַת
קִדְשַׁת הַבְּרִית, וּמְכַנִּיעִין וּמְשַׁבְּרִין
הַתְּאַוּהָ הַכְּלִילִית שֶׁהִיא בְּבַחְיַת כְּלָלִית
הַשְּׂבָעִים עַמִּים - עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא נִתְּנָן
לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, כִּי עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא
יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּבַחְיַת בְּרָכָה
בְּבַחְיַת סַם חַיִּים כַּנִּל.

והערב נא - שנקבל התורה בבחי' ברכה - מיין
מתיקין - שמייה"ב

וְזֶה בְּבַחְיַת הַעֲרַב נָא ה' אֱלֹקֵינוּ אֶת
דְּבָרֵי תּוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וְכוּ' - שְׂאֵנוּ
מְבַקְשִׁים שְׂתַּהֲיֶה הַתּוֹרָה מְתוּקָה וְעֲרַבְךָ

ברכת התורה - להמשיך את התורה בבחי'
ברכה
וְזֶה בְּבַחְיַת בְּרַפְת הַתּוֹרָה שְׂצָרִיכִין לְבָרַךְ
בְּכָל יוֹם עַל הַתּוֹרָה - כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה בְּבַחְיַת בְּרָכָה,
בְּבַחְיַת זְכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סַם חַיִּים וְכוּ',
כִּי בְּהַתּוֹרָה יֵשׁ שְׁנֵי כַחוֹת - זְכָה נַעֲשֶׂה
לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זְכָה וְכוּ', וְעַל כֵּן
צָרִיכִין דִּיקָא לְבָרַךְ עַל הַתּוֹרָה^ל, כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּבַחְיַת אֹר
פְּשוֹט הַנִּל - לְצִירוֹ בְּבַחְיַת בְּרָכָה
בְּבַחְיַת זְכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סַם חַיִּים כַּנִּל.

'אשר בחר בנו' מכל תאוות ומדות הע' אומות,
ועי"ז מקבל את התורה בבחי' ברכה

וְזֶה שְׂמְבַרְכִין 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל
הָעַמִּים וְנִתְּנָן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, כִּי
אָנוּ מְזַבְּרִין בְּבָרְכָה זוֹ 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים, דִּהְיֵנוּ שְׂבַחַר בָּנוּ מִמֶּה
וְהוֹצִיא אֹתָנוּ מִמֶּה - דִּהְיֵנוּ מִמִּדּוֹתֵיהֶן
וּמִתְאַוּתֵיהֶן הַרְעוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא
שְׂבַחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים - כִּי 'עַמְךָ

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

יח. ז"ל: כי כל ישראל נקראים צדיקים על שם הברית, שמעתי אז מפיו הקדוש בפירוש, שאמר
שכל ישראל על ידי שהם נימולים - על כן כולם נקראים צדיקים.

❖ הערות ❖

ט. וכמו שנזכר בתורה הנ"ל ענין 'ברך לקחתי' וכו', שמובן מזה שאפשר להמשיך ולצייר את האור על
ידי הברכה, ולכן מברכים על התורה כדי לצייר האור לברכה על ידי הברכה.

בפינו, דהינו שנוזקה לקבל את התורה
בבחינת אור מלא^ט בבחינת ברכה
בבחינת סם חיים, שזה בחינת מיין
מתוקין בבחינת שמירת הברית, פי להפך
חס ושלום 'לא זכה וכו' - אז הוא
בבחינת מיין מרויין, בבחינת (שמות טו)
'לא יכלו לשתות מים ממרה פי מרים
הם וכו'.^כ

דיקא ברפת התורה, כדי לזכות להמשיך
אור התורה בבחינת ברכה בבחינת סם
חיים, שזה בחינת מיין מתוקין בבחינת
הערב נא וכו' וכנ"ל.

ברכת כהנים אחר ברכת התורה - שהכהנים
מציירים האור לברכה

ועל כן נוהגין לומר תכף אחר ברפת
התורה - פרשת ברפת פהנים, פי

ברפת פהנים זה בחינת שהפהנים מצירין
האור שהוא קמין וסתים^{כא} בבחינת (ויקרא
ה') 'וקמץ הכהן'^{כב} וכו' - הם מצירין
אותו לברכה על ידי ברכתם, פי הכהנים

קודם שמתחילין ללמוד - צריך להמשיך אור
התורה בבחי' ברכה

ועל כן בכל יום קדם שמתחילין ללמוד
ולקרות בתורה - אנו צריכין לברך

— ציונים ומראה מקומות —

יט. כמו שמבואר שם בדברי רביה"ק שבפסוק שבבריאת המאורות ו'יאמר אלהים יהי מארת ברקיע
השמים', ואמרו בזוהר שכתוב 'מארת' חסר וא"ו, להורות על הקליפה שהיא מכסה על הפרי, ולכן
זה חסר וא"ו להורות שזה עדיין לא בשלימות כראוי, ומבאר רביה"ק שאם אדם זוכה לתקן את
כליו והכלים שהם המוחין שלו הם בשלימות כראוי, אזי הוא זוכה לקבל את זה בבחינת מאורות
מלא, שזה בשלימות כראוי ולא חסר וא"ו, ואם חס ושלום הפלי אינו בשלמות - אזי הוא מקבל
בבחינת מארת חסר נאו, ואז זה נהפך לקללה כמו שפתיב (משלי ג) 'מארת ה' בבית רשע'.

כ. זוהר שמות ו: אינון דהיכלא דזכותא אקרון מים מתוקים מים צלולין, אינון דהיכלא דחובה
אקרון מיין מריין (במדבר ה') מי המרים המארים וכו', ועל דא ישראל זרעי על כל מים זרעא
קדישא דאולידו על כל מים איהו וכו'. ע"כ.

ובליקוטי מוהר"ן סי' נ: כי מיין מתיקין, זה בחי' מיין דדכיין, זרע קודש שמירת הברית וכו'.
אבל מי שפגם בבריתו, הוא בבחי' מיין מריין, בבחי' (שמות טו) ולא יכלו לשתות מים ממרה,
מיין מסאבין, זרע טמא.

כא. בתורה לו הנ"ל, ז"ל: כי אור הפשוט הבא מלעיל, הוא בחינת קמין וסתים.

כב. עיין פרדס רמונים (שער יט פ"ד): קמץ מלשון העלם מלשון (ויקרא היב) וקמץ הכהן והכוונה
כי כמו הקומץ שהאדם סותמו אין מי שידע מה שבתוכו כן כתר עליון הוא קמוץ וסתום ואין מי
שמישג מה שבתוכו.

— הערות —

י. וכמו שביאר לקמן שהצדיק יש לו כח לסייע לצייר האור לברכה, וכמו כן הכהנים שהם בבחינת
שמירת הברית - יש להם כח להמשיך ציור האור לברכה.

הגמ' [הינו 'ולא שמעו בקולי' - הינו 'ולא הלכו בה' -] ומה ההבדל ביניהם], אמר רב - שלא ברכו בתורה תחלה, פי זה עקר הפגם - מה שלא ברכו בתורה תחלה^י, פי תחלה צריך לברך על התורה, כדי להמשיך האור - מתחלת המחשבה^י שהוא בחינת קמין וסתים - בבחינת ברכה וכו' פנ"ל, ומחמת שפגמו בזה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה - על ידי זה 'אבדה הארץ', פי זה עקר הפגם - כשאין זוכין להמשיך אור התורה בבחינת ברכה בבחינת סם חיים וכו' פנ"ל, ואז לא יכלה התורה להגן עליהם^י, מאחר שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו האור בבחינת ברכה וכו' פנ"ל.

הם בבחינת שמירת הברית וכו', פמבאר כל זה היטב בהלכות פסח הנ"ל^י, ועל פן סמך פרשת ברכת כהנים אחר ברכת התורה, פי עקר ברכת התורה כדי לצייר האור לברכה שזוה בחינת ברכת כהנים פנ"ל.

לא ברכו בתורה תחלה - להמשיך מתחילת המחשבה בבחי' ברכה

וזה שהחמירו רבותינו ז"ל מאד בברכת התורה כמו שדרשו (נדרים פא.) על פסוק (ירמיה ט) "על מה אבדה הארץ" - דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים וכו' ולא פרושה, עד שפרשה הקדוש ברוך הוא בעצמו, שנאמר 'על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה', [ושואלת

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

כג. ז"ל (בהל' פסח ה, ו): כי הכהן יכול להמשיך האור הפשוט הבא מלמעלה, שהוא בחינת קמין וסתים, בחינת וקמץ הכהן, ולציירו לברכה, כי הכהנים בבחינת שמירת הברית, שעל ידי זה הכלי בשלמות, כמו שכתוב 'ובריתך ינצורו', וכמו שכתוב 'ברית כהונת עולם'. וזה בחינת ברכת כהנים אצל שים שלום, כי הכהנים שהם בבחינת 'וקמץ הכהן' - הם ממשיכין האור הבא מלמעלה, שהוא קמין וסתים, ומציירין אותו לברכה על ידי ברכת כהנים. והעקר הוא על ידי הכלי שלהם שהוא בשלמות, מחמת שהם בבחינת שמירת הברית כנ"ל, כי אצל הכהנים יש מצוות בקדושת הברית יותר מישראל, כמו שכתוב, 'קדושים יהיו אשה זונה וכו' לא יקחו' וכו'.

❖ הערות ❖

יא. שזה בחינת 'ולא הלכו בה', כמו שמבאר בסוף ההלכה.
יב. וזה פירוש 'ברכו בתורה תחלה' היינו גם כפשוטו לברך לפני הלימוד על התורה [וכמו שכתב לעיל], שזה גורם גם בפנימיות שזוכים לברך תחלה היינו להמשיך את האור מתחילת המחשבה. וכעין שפירש רביה"ק על מאמר אחר של חז"ל בליקוטי מוהר"ן סי' יד: וזה שאמרו חז"ל (נדרים פ"א.) מפני מה ת"ח אין בניהם ת"ח, מפני שלא ברכו בתורה תחלה, שצריך כל אדם ובפרט ת"ח, לברך ולהאיר בלימוד תורתו בשורש הנשמות, היינו במחשבה תחלה, כי שם שרשינו. נמצא כשמביא הארה וברכה לתוך תחלת המחשבה, ועל ידו מתנוצצין ומתברכין הנשמות.
יג. ומובן מדבריו שבוזה מפרש את הפסוק הנ"ל 'על עזבם את תורתי ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה',

'אבדה הארץ' - מלכות דקד' שעומדת על י"ב שבטים - שמייה"ב
 וְעַל פֶּן 'אֲבָדָה הָאָרֶץ', כִּי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל
 היא בבחינת מלכות דקדשה פידוע, שעומדת על שנים עשר בקר כנגד שנים עשר שבטי יה כמבאר במאמר¹¹
 הַנַּ"ל¹², כִּי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל נִתְחַלְקָה לְשָׁנִים
 עֶשֶׂר גְּבוּלֵינָן לְשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבָטִים¹³, שְׁזָה
 בבחינת שְׁמִירַת הַבְּרִית כְּמִבְּאֵר שֵׁם
 בְּמֵאמָר הַנַּ"ל¹⁴, וְעַל יְדֵי שֶׁלֹּא בָּרְכוּ
 בתורה תחלה ולא המשיכו האור
 בבחינת בְּרָכָה - שְׁזָה בבחינת פָּגַם
 הַבְּרִית, כִּי עָקַר הַמְּשַׁכֵּת הָאֹר בְּבַחֲבִינַת
 בְּרָכָה הוּא עַל יְדֵי תְקוּנַת הַבְּרִית כְּנַ"ל¹⁵,
 וְעַל פֶּן עַל יְדֵי שֶׁפָּגְמוּ בְּזָה עַל יְדֵי זֶה
 אֲבָדָה הָאָרֶץ - שֶׁעָקַר קִיּוּמָהּ דִּיקָא עַל

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

כד. ז"ל: ומלכותא דשמיא הוא בבחינת גבירתא - אשה יראת ה', שהיא בבחינת ים של שלמה העומדת על שנים עשר בקר, שהם שנים עשר שבטי יה (זוהר ויחי רמא).

כה. עיין פרדס רמונים שער כא פ"ו: הכוונה כי י"ב שבטי ישראל הם מרכבה אל י"ב צורות עליונות אשר הם בספירות עצמם ע"י המציאות כאשר נבאר וכו'. וכנגד אלו הצורות העליונות היו י"ב בקר תחת הים שעשה שלמה [-בבית המקדש].

כו. עיין חסד לאברהם (עין הארץ נהר ז): הראיה מיחזקאל שחלק ארץ ישראל לי"ב שבטים וייחס כל שבט ושבט בגבול אחד, ולפי יחס השבט כן משכנו - במה שהוא נגדי לגבול אשר אצילות אותו השבט כדי שיהיה שופע עליו, וכן המצות הנעשים בארץ עולים ומקשטים כל גבול וגבול בסוד נשמת כל שבט ושבט, בענין ששלימות הנשמות בחלקם בארץ ושליטת הארץ בחלק הנשמות המגיע אליה נגדיות אל מציאותיה.

והענין, כי כמו שנקודת ציון היא נקודה שממנה הושתת העולם כנודע, כי היא נקודה מתייחסת אל השכינה - נקודה אמצעית נקודת ציון, כן שאר חלקי הארץ הם חלקים מתייחסים אל השכינה בסוד י"ב גבוליה המתפשטים מהנקודה האמצעית. ע"כ. וע"ע בפע"ח ק"ש פכ"ח. ובליקו"ה הל' מצרנות הל' ג, ה.

כז. ז"ל: כי תיקון של הרהורי זנות שבא לאדם, שיאמר שמע וברוך שם וכו', כי בשני פסוקים אלו יש י"ב תיבות, נגד י"ב שבטי יה. ומ"ט אותיות, כנגד מ"ט אותיות שבשמות שבטי יה. ובקבלת עול מלכות שמים, הוא בחינת ים של שלמה - הוא נפרד מנשמותיהן דערב רב, שהיא שפחה בישא, אשה זונה. ונכלל בנשמות שבטי יה, בחינת אשה יראת ה'.

❖ הערות ❖

שעל ידי ש'ולא הלכו בה' שזה ענין שלא ברכו בתורה תחילה [כמבואר בהשמטה בסוף ההלכה], על ידי זה 'ולא שמעו בקולי' - שלא המשיכו את אור התורה כראוי, ועל ידי זה נעשה שהם בבחינת 'עזבם את תורתני' - שהתורה לא יכולה להגן עליהם כמו שכתב כאן.

יד. שמכיון שהמשכת האור בחינת ברכה הוא על ידי תיקון הברית, ומזה מובן שהמשכת האור היא עצמה בבחינת תיקון הברית, וכאשר ח"ו יש פגם בהמשכת האור הרי זה בבחינת פגם הברית.

יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כְּמוֹכָא (זוהר
 לך לך צה:) וְכַנ"ל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים לו)
 'צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ' - וְצַדִּיק הוּא מֵאֵן
 דְּנֻטֵּיר בְּרִית, וְהֵם דִּיקָא יוֹרְשִׁים אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה שְׁנַתְחַלְקָה לְשָׁנִים עֶשֶׂר
 שְׁבַטֵי י"ק וְכַנ"ל.

בכל יום מקבלים התורה מחדש, וצריך
 להמשיכה בבחי' ברכה

וְעַל כֵּן צָרִיכִים לְבָרֵךְ עַל הַתּוֹרָה בְּכָל
 יוֹם, כִּי בְּכָל יוֹם מְקַבְּלִין אֶת
 הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דברים ו)
 'אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם' - 'בְּכָל יוֹם יִהְיוּ
 בְּעֵינֶיךָ כְּחֻדָּשִׁים' (ספרי שם). וְעַל כֵּן
 צָרִיכִין לְבָרֵךְ תְּחִלָּה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֹר
 הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת בְּרָכָה כַּנ"ל.

השינה - פגם התאוה - פגם העינין - ע' אומות
 וְעַל כֵּן עָקַר בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה הוּא אַחַר
 הַשְּׁנָה בְּלִילָה ט"ו כְּמוֹכָא בְּשִׁלְחַן
 עֲרוּף (סי' מז סי"ב), כִּי תַאֲוָה הַפְּלִיאוֹת
 הַנ"ל שֶׁהִיא תַאֲוַת נְאוּף - הִיא בְּחִינַת
 שְׁנָה, בְּחִינַת חֲשׂוֹף שֶׁל לִילָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 [על ענין הנסיון בתאוה הזו כ"ח] (תהלים יז)
 'בְּחַנְתָּ לְבִי פְקַדְתִּי לִילָה' וְכוּ', כִּי עָקַר

שְׁרָשָׁה מְבַחֲנִית שְׁנָה וְתַרְדְּמָה, בְּחִינַת
 (בראשית ב) 'וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְּמָה עַל
 הָאָדָם וַיִּישָׁן, וַיִּקַּח אַחַת מֵצִלְעוֹתָיו' וְכוּ'.
 [וענין נוסף:] כִּי הַשְּׁנָה הִיא שְׁנוּסָתָם אֹר
 הָעֵינַיִן, כְּמוֹ שֶׁמְבַרְכִין 'הַמֶּפִּיל חֻבְלֵי
 שְׁנָה עַל עֵינַי', וּמִשָּׁם אַחֲזִיזַת הַתַּאֲוָה
 הַנ"ל שֶׁהִיא בְּחִינַת פֶּגַם הָעֵינַיִן, בְּחִינַת
 תַּאֲוָה הַפְּלִיט שֶׁל שְׁבָעִים אַמִּין
 [בגימטריא עי"ן] וְכוּ' כְּמוֹכָא בְּמֵאמָר
 הַנ"ל.

ע"י ברכת התורה - ממשיכים עלינו קדושת
 ישראל ומקבלים התורה בבחי' ברכה
 וְעַל כֵּן אַחַר הַשְּׁנָה בְּלִילָה צָרִיף לְקַבֵּל
 בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, דְּהֵינּוּ
 לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת בְּרָכָה -
 לְהַכְנִיעַ תַּאֲוָה הַפְּלִיאוֹת שֶׁל הַשְׁבָּעִים
 אַמִּין, כִּי אָנוּ מְזַכְּרִין 'אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
 מִכָּל הָעַמִּים' - וְעַל יְדֵי זֶה אָנוּ מְמַשְׁיְכִין
 עֲלֵינוּ קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְבַחְרִים מִכָּל
 הָעַמִּים, כִּי הֵם קְדוּשִׁים וְטַהוֹרִים
 וּמְקַדְּשִׁין עֲצָמָן מִתַּאֲוָה זו כַּנ"ל, וְכֵמוֹ
 שֶׁכְּתוּב 'וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם צַדִּיקִים',
 וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא 'וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ'
 וְכוּ' כַּנ"ל.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

כת. כמבואר בסנהדרין קז.

❖ הערות ❖

טו. שמקודם ביאר את הענין שצריך לברך בכל יום, וכעת מבאר ביותר מה שעיקר הברכה היא אחר
 השינה בלילה, מה שאין כן כל זמן שלא ישן - אינו צריך לברך, וכמו כן אם ישן ביום גם אינו צריך
 לברך [כמבואר כל זה בשו"ע סי' מז].

מהדברים שהתבארו עד כה:

לפני התגלות התורה צריכים להתנסות בתאוות שבעים אומות, ובעיקר בתאוות ניאוף * על ידי תיקון המוחין - תיקון הברית, אזי אור התורה מצטייר לברכה

- א. על ידי ברכת התורה ממשיכים את אור התורה לברכה.
- ב. על ידי ש'בחר בנו מכל העמים' - שהפריש אותנו מתאוותיהם - על ידי זה 'נתן לנו את תורתו'.
- ג. בקשת 'הערב נא' - שנזכה לקבל את אור התורה לברכה בבחינת מיין מתיקין - תיקון הברית.
- ד. אחרי ברכת התורה אומרים ברכת כהנים שעל ידם מצטייר האור לברכה.
- ה. כשלא ממשיכים את התורה בבחינת ברכה, אזי התורה לא יכולה להגין.
- ו. ועל ידי זה נופלת ח"ו מלכות דקד' - ארץ ישראל.
- ז. בכל יום מקבלים את התורה מחדש, וצריך להמשיכה מחדש בבחינת ברכה.
- ח. המשכת התורה בכל יום היא אחר השינה בלילה שהיא בחינת פגם התאווה, ואחרי זה זוכים להמשיך את התורה מחדש וצריך לברך עליה - להמשיכה בבחינת ברכה.

מתן תורה בשבועות ע"י שהתקדשו, והמשכתה ע"י משרע"ה

עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם שֶׁהִיָּה קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ לְגַמְרֵי
כַּמְבֹּאֵר בַּמֶּאֱמָר הַנַּ"ל^{כט}, כִּי כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל זֹכֶה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה עַל יְדֵי
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ - עַל יְדֵי שְׁנֵתְקַדְשׁוּ כָּלֵם
בְּפָרִישׁוֹת תַּאֲנָה זֶה בְּשִׁלְשֵׁת יָמִים הַנַּ"ל,
וְאֵזֵי מְקַבְּלִין כָּלֵם הָאוֹר בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה
כַּנַּ"ל:

ומבאר כיצד קיבלו את התורה על ידי התקדשותם ועל ידי משה
רבינו ע"ה:

לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר הַבָּא מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
בְּעֶצְמוֹ בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה, אֲבָל כְּשִׁיְהִיָּה
נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי מֹשֶׁה שֶׁהִיָּה קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ
גְּדוֹל מְאֹד, וְעַל כֵּן בְּוֹדָאֵי יִמְשִׁיךְ הָאוֹר
מִפִּי עֲלִיוֹן בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה, וּמֵאַחֵר שֶׁכָּבֵר
נְצִטֵּיר הָאוֹר קֶצֶת - מֵאַחֵר שֶׁכָּבֵר
נִשְׁתַּלְשַׁל קֶצֶת וְנִמְשָׁךְ מִפִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
לְפָנֵי מֹשֶׁה - אֵזֵי כָּבֵר הֵם יְכוֹלִים יוֹתֵר
לְקַבֵּל הָאוֹר בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה, אִף עַל פִּי
שְׂאִין קְדָשְׁתָּם גְּבוּהַ כָּל כָּף.

גם דברי הצדיק הם כאור פשוט, אבל בנקל
לציירם לברכה
פי אף על פי שגם כששומעין מפי

קבלת התורה ע"י ג' ימי הגבלה
וְזֶה בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעוֹעוֹת -
עַל יְדֵי שֶׁמְקַדְּשִׁין עֶצְמָן מִקֶּדֶם
וּמְפָרִישִׁין עֶצְמָן מִתַּאֲנָה זֹאת, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שמות יט) 'הָיִו נְכוֹנִים לְשִׁלְשֵׁת
יָמִים וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זֹכִינ׳ לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה בְּשִׁבְעוֹעוֹת עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ

ישראל רצו לשמוע מפי משה, שהוא צייר
כבר את האור לברכה
וְזֶה בְּחִינַת (שם כ) 'דְּבַר אֶתְּהָ עֲמָנוּ
וְנִשְׁמָעָה, וְאֵל יִדְבַר עֲמָנוּ אֱלֹקִים
כֵּן נְמוֹת', כִּי יִשְׂרָאֵל הָיִו חֲפָצִים יוֹתֵר
לְשִׁמְעַ מִפִּי מֹשֶׁה מִלְּשִׁמְעַ מִפִּי יִתְבַּרְךָ
בְּעֶצְמוֹ, כִּי כְּשִׁשׁוּמְעִין מִפִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
עֶצְמוֹ - וְהָאוֹר הַיּוֹצֵא מִפִּי עֲלִיוֹן הוּא
אוֹר פְּשוֹט מְאֹד בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת
בְּחִינַת קְמִיץ וְסִתִּים, וְאֵזֵי הָיִו צְרִיכִים
לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים וְטְהוּרִים מְאֹד כְּדֵי לְצַיֵּר
הָאוֹר בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה, וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל
חָשְׁשׁוּ שֶׁמָּא אֵין לָהֶם עֲדִין זֶה הַכַּח

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

כט. ז"ל: ובשביל זה, משה רבינו לפי שהוא כלל של התגלות התורה, שהוא בחינת דעת, כי
התורה נקרא 'ראשית דעת' (משלי א). גם איתא משה רבינו עולה בגימטריא תרי"ג (ספר הקנה
יב), שהוא כללות כל התורה. ובשביל זה היה צריך לפרוש את עצמו מכל וכל, כמו שכתוב
(דברים ה) 'ואתה פה עמוד עמדי'.

הצדיק האמת - אי אפשר גם כן לקבל דבריו בבחינת ברכה בחינת סם חיים כי אם על ידי שמירת הברית כמבאר במאמר הנ"ל כי גם דברי הצדיק בענין ההמון עם - הם בבחינת אור פשוט, אף על פי כן כבר הוא בנקל יותר לקבל האור בבחינת ברכה על ידי קצת קדושה, מאחר שאף על פי כן כבר נצטיר האור קצת בפי הצדיק הקדוש שקבל האור מפי עליון וצירו לטובה ולברכה על ידי קדושתו הגבוהה.

תברך בעצמו האור ולצירו לברכה. ע"י הצדיק בנקל לציר האור לברכה, ולכן צריך לנסוע לצדיק לשמוע תורה מפיו **אבל** על ידי הצדיק בחינת משה - בנקל יותר לציר האור לברכה על ידי קדושה קצת, מחמת שכבר נצטיר בפה הצדיק כנ"ל. ועל כן צריכין לנסע לצדיק האמת ולשמע מפיו דיקא, כי אז יכול לקבל האור בבחינת ברכה, מאחר שכבר נצטיר קצת בפי הצדיק כנ"ל.

ישראל חששו שהתורה תהיה להם לסם המות ע"י שלא יצירו האור לברכה כראוי **ועל** כן אמרו ישראל 'דבר אלה וכו' ואל דבר וכו' פן נמות', כי אולי לא נזכה לקבל האור בבחינת ברכה, ואזי לא זכה - נעשה לו סם מות^{טז} חס ושלום, כי לא היו מחזיקים עצמן בקדושים כל כך שיוכלו לקבל מהשם

ע"י הרב מצטייר האור ומסתלק מהספק **וזה** בחינת (אבות פרק א) 'עשה לך רב והסתלק מן הספק', כי כל זמן שלא נצטיר האור העליון - הוא בבחינת ספק, כי עדין אין יודעין בו כלל ואין בו שום תפיסה, ועל ידי הרב האמת נצטיר האור בבחינת ברכה כנ"ל, וזהו 'עשה לך רב [ועל ידי זה] והסתלק מן הספק' כנ"ל.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

ל. ז"ל: נמצא כשהצדיק מגלה איזה דבר תורה, אזי מוריד נשמתין חדין, לכל אחד מהשומעין התורה לפי בחינתו ותפיסתו. כי התורה יש לה שני כחות, להמית ולהחיות. כמו שכתוב 'ושמתם' - זכה נעשית לו סם חיים וכו', וכתוב (הושע יד) 'ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בס' וכו' - כך התורה של הצדיק לכל אחד כפי תפיסתו, יש אדם שנעשה לו נשמה חדשה מהתגלות התורה, ויש אדם שהוא ח"ו להיפוך, כמו שכתוב 'צדיקים ילכו בס' - הכל לפי הכלי שלו, היינו כפי תפיסתו, תפיסת המוחין שלו.

❖ הערות ❖

טז. וזה מה שאמרו ישראל 'פן נמות' בחינת סם מות ר"ל.

שְׁהִיא בְּחֵינַת צִיּוּר, אָבֵל מְאֻמָּד הוּא רְחוּק יוֹתֵר וְעֲלִיּוֹן מִבְּחֵינַת צִיּוּר עַל יְדֵי מְדִידָה, וְעַל פֶּן צְרִיכִין לְעֲשׂוֹר בְּמְדִידָה דִּיקָא - כְּדֵי לְצִיֵּר הָאוֹר לְבִרְכָה, וְזוּהוּ שְׁנִסְמָךְ 'וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֲשׂוֹר אֲמִדוֹת' לְעֲשׂוֹה לָךְ רַב וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק, כִּי הַכֹּל אֶחָד כַּנ"ל":

שבועות הוא ע"י קדושת מ"ט ימי הספירה - קדושת הברית

כִּי עֵקֶר בְּחֵינַת שְׁבוּעוֹת הוּא עַל יְדֵי בְּחִינָה הַנ"ל, עַל יְדֵי שְׁיֻצָּאִין מַגְלוֹת מְצֻרִים שְׁהִיא עֲרוֹת הָאָרֶץ - תְּאֻזָּה הַכְּלָלִית הַנ"ל, כִּי מְקוֹדְשֵׁין עֲצָמָן בְּמ"ט יְמֵי הַסִּפְיָרָה, וְעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּמ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁשֵׁשׁ בְּשֵׁמוֹת הַשְּׂבָטִים,

המעשר בחי' לוי - צריך להיות במדידה - לצייור האור לברכה

וְזוּהוּ [המשך המשנה הנ"ל]: 'וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֲשׂוֹר אֲמִדוֹת'^א, כִּי מְעֲשָׂר לְלוֹי זֶה בְּחֵינַת צִיּוּר הָאוֹר לְבִרְכָה [כַּמּוּבָא בְּהַלְכוֹת פֶּסַח הַנ"ל], כִּי תְרוּמָה אֵין לָהּ שְׁעוֹר וְנִתְּנָת לַכֹּהֵן - זֶה בְּחֵינַת אוֹר הָעֲלִיּוֹן שְׁהוּא קָמִיץ וְסִתִּים, בְּחֵינַת יְקַמֵּץ הַכֹּהֵן'^ב, וְעַל פֶּן אֵין לָהּ שְׁעוֹר, כִּי עֲדִין אֵין שָׁם בְּחֵינַת צִיּוּר שְׁהוּא בְּחֵינַת שְׁעוֹר וְצִמְצוּם, וּמְעֲשָׂר לְלוֹי הוּא בְּחֵינַת צִיּוּר'^ג, וְעַל פֶּן יֵשׁ לָהּ שְׁעוֹר, כִּי שָׁם נִצְטִיֵּר הָאוֹר'^ד. וְעַל פֶּן צְרִיכִין לְתַן הַמְעֲשָׂר בְּמְדִידָה דִּיקָא וְלֹא מְאֻמָּד - כְּדֵי לְצִיֵּר הָאוֹר לְבִרְכָה עַל יְדֵי הַמְדִידָה

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

לא. פירש רש"י: ואל תרבה לעשר אומדות. שלא תפריש מעשרותיך מאומד, לפי שפעמים שלא תהא מכוין יפה, כאדם הזה שאינו לומד מן השמועה.

נ"א שהרי תורה נתנה שיעור כמעשר שהוא אחד מעשרה, לפיכך צריך חשבון, אבל בתרומה לא כתיב שיעור, אלא 'ראשית דגנך', לפיכך היא ניטלת מאומד.

לב. כמבואר לעיל בענין ברכת כהנים.

לג. עיין פרדס רמונים שער יט פ"ד.

לד. עיין בליקו"ה ה' פסח ה' ה, ח: וזהו בחינת תרומה לכהן ומעשר ללוי, כי כהן הוא בחינת 'וקמץ הכהן', הינו האור הפשוט, שהוא קמיץ וסתיים. והלוי הוא בחינת צירי כידוע, כי כהן, לוי, ישראל, הם בחינת חכמה, בינה, דעת, נמצא שלוי הוא בחינת בינה, שהוא בחינת צירי, כמובא. ועל כן נותנין תרומה לכהן כדי להרים התבואה לשרשו שהוא אור פשוט בחינת 'וקמץ הכהן' כנ"ל, ואזי ממילא יוצאה מהקללה מאחר שהרימה לשרשה, שהוא אור פשוט. ואחר כך נותנין מעשר ללוי, שהוא בחינת צירי, כדי שיצטיר האור והשפע לטובה ולברכה.

❖ הערות ❖

ז. שכמו שעל ידי 'עשה לך רב' זוכים לציור האור, ולכן גם צריך לעשר במדידה - ולא באומד - בשביל ציור האור על ידי בחינת הלוי שהיא צמצום וציור האור.

שָׁזָה בְּחֵינֵת קִדְשֵׁת הַבְּרִית פִּמְבָּאָר
בַּמֶּאמָר הַנִּלְ וְכַמְבָּאָר פֶּל זָה בְּהַלְכוֹת
פְּסַח הַנִּלְ לֵה.

מנדדים שינה בליל שבועות - לשבר עי"ן
אומות

וְזָה בְּחֵינֵת מַה שְּׁמַנְדִּידִים שְׁנָה מְעִינִים
בְּלִיל שְׁבֻעוֹת - כְּדִי לְשַׁבֵּר
וְלִהְיֵת כְּנִיעַ בְּחֵינֵת עִי"ן אֲמִין שְׁהֵם נֶאֱחָזִים
בְּבְחֵינֵת שְׁנָה עַל הָעֵינַיִם פִּנְנִל לֵי, וְאֲזִי
זוֹכִין לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שְׁהוּא בְּחֵינֵת עִי"ן
פָּנִים לַתּוֹרָה וְכַנְנִל.

כְּמוֹבָא (ליקוטי תניינא סי' א). וְזָה בְּחֵינֵת (שיר
השירים ה) 'עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל אֲפִיקֵי מַיִם
רוֹחְצוֹת בְּחֵלֶב' וְכוּ', 'עֵינָיו כְּיוֹנִים' וְכוּ'
זָה בְּחֵינֵת שְׁבָעִים [-עִי"ן] פָּנִים לַתּוֹרָה,
וְזָה עַל אֲפִיקֵי מַיִם הֵינּוּ מִימֵי הַתּוֹרָה לֵי,
וְזָה זוֹכִין דִּיקָא עַל יְדֵי קִדְשֵׁת הַבְּרִית
שְׁהוּא בְּחֵינֵת דָּם נֶעֱכָר וְנֶעֱשֶׂה חֵלֶב'
פִּנְנִל, וְזָהוּ 'רוֹחְצוֹת בְּחֵלֶב' פִּנְנִל, וְזָהוּ
(שם) 'יוֹשֶׁבֶת עַל מְלֵאֵת' - זָה בְּחֵינֵת אוֹר
מְלֵא, כִּי אַז מְקַבְּלִין אֶת הַתּוֹרָה בְּבְחֵינֵת
אוֹר מְלֵא בְּבְחֵינֵת בְּרָכָה פִּנְנִל.

ע' פנים נהירין

מאכלי חלב - כנגד קדושת הברית

וְזָהוּ [המשך הפסוקים שם] 'לְחֵינָיו כְּעֵרוֹגֵת,
הַבְּשָׂם' וְכוּ' - וּפְרָשׁ רַשְׁ"י 'פָּנִים
מִסְבִּירוֹת לְהֵלְכָה', הֵינּוּ בְּחֵינֵת אֲנָפִין

וְזָה בְּחֵינֵת מֵאֲכָלֵי חֵלֶב בְּשְׁבֻעוֹת,
בְּבְחֵינֵת דָּם נֶעֱכָר וְנֶעֱשֶׂה חֵלֶב'
כְּמוֹבָא לֵי, שְׁזָה בְּחֵינֵת קִדְשֵׁת הַבְּרִית

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

לה. ה' ה, יב-יג, ז"ל: אף על פי שבליל פסח נמשך עליהם הארה גדולה וכו' כנ"ל, אבל אחר כך אחר יום ראשון - חוזרים לילך מדרגא לדרגא על ידי ספירת העמר, (כמבואר בכונות). הינו אף על פי שבליל פסח נמשך עליהם האור מלמעלה בבחינת בירך כנ"ל, אף על פי שעדין לא תקנו כליהם בשלמות, אף על פי כן אחר כך נסתלק בחינת הארה זו והם צריכים לקבל האור בהדרגה, דהינו כפי תיקון כליהם בימי הספירה, כן זוכין לקבל האור הדעת, דהינו התורה הקדושה ביום החמשים, שהוא חג השבועות.

וזה בחינת מ"ט ימי הספירה כנגד מ"ט אותיות שיש בקבלת עול מלכות שמים בשמע וברוך שם, שהם כנגד מ"ט אותיות שיש בשמות י"ב שבטי י"ה. ועל ידי הספירה של אלו הימים שהם בחינת כלים, כי הימים הם בחינת כלים ומדות, על ידי זה יוצאין מטומאה לטהרה ומתקנין הימים והכלים כדי לזכות לקבל האור התורה בשבועות, בבחינת ברכה על ידי תיקון הכלים כנ"ל.

לו. בענין ברכת התורה אחר השינה.

לז. מגן אברהם סי' תצד: מאכלי חלב. יש הרבה טעמים ומצאתי כתוב הטעם דאיתא בזהר שאותן ז' שבועות היו לישראל שבעה נקיים דוגמת אשה המיטהרת מנדתה, וידוע שדם נעכר ונעשה חלב, והיינו מדין לרחמים. ע"כ. ובליקוטי מוהר"ן תניינא סי' א: בשבועות, נתתן תאוות משגל. בבחי' דם נעכר ונעשה חלב. ע"כ. וע"ע בשער הכוונות פסח דרוש ט.

לח. ב"ק יז:.

בבחינת ברכה בחינת סם חיים - זה
 בחינת הליכה שהולכין על ידי התורה
 בדרך ה' בחינת 'צדיקים ילכו בם',
 'ילכו' דיקא מ', שזהו בחינת סם חיים
 כנ"ל, ועל פן 'ולא ה'לכו בה' מרמז
 שלא ברכו בתורה תחלה ולא המשיכו
 האור בבחינת ברכה - סם חיים שזהו
 בחינת הליכה, בחינת צדיקים ילכו וכו'
 כנ"ל:

ושאר הלכות על ברכת התורה נכללת
 כל אחת בהלכות ברכת השחר:

נהירין לט בחינת שבעים פנים לתורה
 הנ"ל שזוכין לקבל על ידי קדשת הברית
 כנ"ל:

שיך לעיל:

ההליכה בתורה היא ע"י בחי' הברכה
 וזהו 'ולא ה'לכו בה' - ונרשו רבותינו
 ז"ל על זה 'שלא ברכו בתורה
 תחלה', דהינו שלא המשיכו האור
 בבחינת ברכה על ידי ברכת התורה
 כנ"ל, וזהו מרמז בפסוק 'ולא ה'לכו בה'
 הנ"ל, כי כשזוכין לקבל אור התורה

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

לט. עיין ליקו"מ סי' קא בתו"ד: כי יש עי"ן אנפין נהירין, ויש עי"ן אנפין חשוכין. כי יש שני
 כוחות, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (יומא עב:) על פסוק 'וזאת התורה אשר שם משה' - 'זכה נעשה
 לו סם חיים, לא זכה נעשה לו סם מות'. סם חיים הוא אנפין נהירין, סם מות הוא אנפין חשוכין,
 כמו שכתוב (איכה ג) 'במחשכים הושיבני כמתי עולם'.

ומן אנפין חשוכין יש לעכו"ם יניקה. וכל עכו"ם יש להם כל המדות רעות, רק כל אומה ואומה
 כרוך אל מדה אחת יותר מכל המדות וכו'. ובכל אדם ואדם בעצמו יש בחינת אנפין נהירין, שהם
 בחינת קדושת ישראל עם קדוש, הרחוקים בשרשם מכל המדות והתאוות. ויש בו אחיזת העי"ן
 עכו"ם שהם בחינת אנפין חשוכין, שהם בחינת התאוות ומדות רעות, שכולם הם מבחינת העי"ן
 עכו"ם, שהם אנפין חשוכין. כמו שכתוב (תהלים קו) 'ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם', שהיינו
 שמעורב במדות רעות שבו שנמשכין מן הגוים כנ"ל.

וכשאדם עובר עבירה ח"ו, אז העבירה והעון נחקק על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל לב) 'זתהי
 עוונותם על עצמותם'. ואי אפשר לו לצאת מזה, כי אם על ידי התורה, שהיא בחינת אנפין נהירין,
 שהיא ההיפך מכל התאוות והמדות, שהם בחינת אנפין חשוכין, שממש נמשכין כל העבירות ח"ו.

❖ הערות ❖

יח. ומה שאין כן כאשר לא זוכים להמשיך את אור התורה בבחינת ברכה - אזי הוא המשך הפסוק
 'ופשועים יכשלו בה' - שאינם יכולים לילך כביכול.

מהדברים שהתבארו עד כה:

על ידי שמירת הברית זוכים לקבלת התורה * אור התורה יורד מלמעלה כשהוא פשוט ללא ציור, והוא מצטייר לפי כלי המוחין - תיקון הברית

א. התגלות התורה בשבועות היא על ידי התקדשות ישראל בג' ימי הגבלה.

ב. משה המשיך התורה לישראל ועל ידי זה הוא ציירה לטובה ולברכה, ועל ידי זה זכו ישראל לציירה לברכה בנקל על ידי קצת קדושה.

ג. וגם כששומע תורה מהצדיק, עדיין צריך לקדש עצמו בשביל לציירה לברכה, אבל על ידי שהצדיק כבר ציירה לברכה, אזי בנקל לו לצייר לברכה את התורה ששמע מהצדיק.

ד. על ידי התרומה לכהן ממשיכין את האור כשהוא פשוט, ועל ידי המעשר ללוי מציירין את התבואה לברכה.

ה. קבלת התורה בשבועות נעשה על ידי שיוצאין מממצרים - ערות הארץ, ועל ידי ספירת העומר שנכללים במ"ט אותיות השבטים שהם בחינת שמירת הברית.

ו. אוכלים מאכלי חלב בשבועות שהם בחינת דם נעכר ונעשה חלב בחינת קדושת הברית.

ז. כשמקבלים את אור התורה בבחינת ברכה - על ידי זה זוכים לילך בדרכי ה'.

הלכות קדיש

ע"י הצדקה והחכם דקד' מתגלה הרצון ונמשך החסד

ענין קדיש:

על פי המאמר 'וביום הבפורים-ואת העורבים צויתי לכלפלך' בלקוטי תנינא סימן ד, עין שם כל המאמר ונהובא קצת בכרך אחר בהלכות תפלת המנחה (הל' א), וקצת הקדמות היוצא משם בקצור:

כל המו"מ הוא בבחי' איתעדל"ת, אבל אם היה שופע חסדו - הכל היה נעשה ע"י אחרים פי על ידי צדקה זוכין שאין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה, פי אף על פי שכל העסקים והמשא

ומתן הם בחינת אתערותא דלתתא, פי נמשכין מל"ט מלאכות המשכן שהם כנגד עובדא דבראשית"ו וכו', אף על פי כן אם ה"ה שופע חסדו יתברך - לא היינו צריכין לשום עסק, פי ה"ה מתקיים העולם בחסדו"א, ואפלו ההכרחיות - היו נעשין על ידי אחרים, בבחינת (ישעיה סא) 'ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם, ואתם כהגי ה' תקראו' בחינת חסד שהוא בחינת כהן וכו'.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

מ. ז"ל: כי על ידי כל עסקים ומלאכות שעושין בני אדם, על ידי זה נתעורר אותו הציור של אותו המלאכה, למעלה במעשה בראשית. ומביא חיות והארה לאותו הציור של אותו המלאכה של מעשה בראשית שלמעלה, שהוא מכוון כנגד אותו העסק והמלאכה, שהאדם עושה למטה בעולם הזה.

מא. ז"ל: כי הלא איך ברא השי"ת את כל העולם כולו, אחר העדר הגמור, שלא היה שום הויה שיהיה על ידה אתערותא דלתתא, ואף על פי כן ברא עולמות כאלו, והכל בחסדו בלי אתערותא דלתתא כלל, בבחינת (תהלים פט) 'עולם חסד יבנה'. ומאחר שהוא יתברך היה יכול לברוא עולמות כאלו בלי אתערותא דלתתא כלל, רק על ידי חסדו, בוודאי הוא יכול להחיות ולקיים העולמות רק על ידי חסדו, ולא היינו צריכים לעשות כלל שום עסק ומלאכה.

קבלת החסד ע"י היראה

וּלְקַבֵּל הַחֶסֶד צְרִיכִין כְּלֵי וְצִנּוֹר^{מב}, וְעַל
כֵּן צְרִיכִין יְרָאָה - סֵטְרָא דְלֵוִי,
שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלֵי לְקַבֵּל שְׁפַע הַחֶסֶד.

ע"י התגלות הרצון נעשה יראה

וְיְרָאָה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי רְצוֹן - עַל יְדֵי
שְׁנַתְגַּלְגָּה שֶׁהֶכַל מִתְנַהֵג עַל יְדֵי
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבַד וְאִין שׁוּם חַיּוּב הַטְּבַע
כְּלָל^{מג}.

הרצון מתגלה בכל הימים טובים

וְזֶה נִתְגַּלְגָּה עַל יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ רְגָלִים שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'מִקְרָא קִדְשׁ', כִּי קִדְשַׁת יוֹם
טוֹב קוֹרָא וּמְגַלְגָּה הַרְצוֹן - שֶׁהֶכַל רַק

עַל יְדֵי רְצוֹנוֹ לְבַד, כִּי בְּכָל הַיָּמִים טוֹבִים
עֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת שְׁעַל
יְדֵי זֶה נִתְגַּלְגָּה הַרְצוֹן^{מד}.

החיות רעות מתגברים על התגלות הרצון

אֲךְ יֵשׁ קוֹל שְׁאֲגַת הַחַיּוֹת רְעוּת שֶׁהֵם
חֲכָמֵי הַטְּבַע שֶׁהֵם רוֹצִים לְהִתְגַּבֵּר
עַל קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב שֶׁמְגַלְגָּה
אֶת הַרְצוֹן^{מה}.

החכם מכניע את החיות ע"י שמקשר הכל
לשורש הרצון

וְהַכְּנָעָתָם הוּא עַל יְדֵי חֶכֶם שֶׁבְּקִדְשָׁה
שִׁיּוּדַע לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת
לְשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן
בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין^{מו}.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

מב. כי רוב החסד אי אפשר לקבל, כי היו בטלים במציאות, מחמת רוב החסד, כי אין יכולין לקבל רוב טובה (תענית כג). וצריך לעשות כלי וצנור, לקבל על ידו החסד. וזה נעשה על ידי יראה, כי על ידי יראה נעשה חקיקה וצנור, לקבל על ידו החסד.

מג. היינו על ידי שנתגלה שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי הוא יתברך ברא הכל ברצונו, בלי שום חיוב כלל, ומחיה ומקיים הכל ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבעי כלל, על ידי זה נעשה יראה. כי אזי יש שכר ועונש, ושייך להתיירא מפניו ית' וכו'. אבל כשאין נתגלה הרצון, וסוברים שיש חיוב הטבע ח"ו, וכאילו מתנהג הכל ע"פ הטבע ח"ו, אין שייך יראה כלל. כי אין שכר ועונש כלל ח"ו, מאחר שהכל מתנהג רק כפי חיוב הטבע ח"ו. נמצא שעיקר היראה על ידי התגלות הרצון.

מד. כי בכל יום טוב ויום טוב, עשה השי"ת עמנו אותות נוראות, שהם היפך הטבע. שעל ידי זה נתגלה הרצון - שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע כלל. בפסח, יציאת מצרים, שהוציאנו ממצרים באותות נוראות. בשבועות, מתן תורה, שנתן לנו התורה באותות נוראות. בסוכות, היקף ענני כבוד.

מה. כי יש חיות רעות דורסים וטורפים, והם חכמי הטבע, שמראין בחכמתם המוטעת שהכל על פי הטבע, וכאלו אין שום רצון ח"ו. ואפילו האותות נוראות שעשה עמנו השי"ת - משימים הכל בתוך דרך הטבע. והחכמים הללו הם בחינת חיות רעות, והם דורסים וטורפים רבים מבני עמינו, שטועים גם כן אחריהם וסוברים כמותם, כאלו הכל על פי חיוב הטבע ח"ו.

מו. עיין בפרפראות לחכמה: יש לפרש דרוצה לומר כי גם כל דרכי הטבע והנהגת העולם על

מצח הנחש שורש הטבע, שיונק מזקני הדור
אך יש מצח הנחש שרש חכמת הטבע,
 ויניקתו מזקני הדור שאין בהם
 שילמות - שאין מוסיפין קדושה ודעת
 בכל יום וכו' עין שם ^מ.

ע"י צדקה מעלים הימים הנפולים ומכניעים
 מצח הנחש
ועל ידי צדקה מעלין אלו הימים
 הנפולים, ועל ידי זה נכנע מצח
 הנחש ומתגבר ומתגלה מצח הרצון,

— ציונים ומראה מקומות —

פי מערכת השמים הוא גם כן רק ברצונו יתברך, כי רצונו יתברך היה לברוא עולם כזה ושמים וארץ כאלו עם כוחותיהם והנהגותיהם, הכל רק כפי חיוב רצונו יתברך, רק מחמת שרצונו יתברך מתלבש בדברים אלו - הם מתנהגים בהנהגה חזקה מאד ובתמידיית זורח השמש ובא השמש וכו', עד שעל ידי זה יש כח לחכמי הטבע לכפור לגמרי בהרצון כאלו אין שום רצון כלל חס ושלום, רק טבע, ועל כן זה החכם שבקדושה שיכול לקשר כל הרצונות שיש בעולם, היינו כל הרצונות שלו יתברך המלובשים בטבע והנהגת העולם, והוא יכול לקשרם לשורש הרצון, היינו לרצון הקדום העליון שהוא בחינת שורש ומקור של כל אלו הרצונות שמלובשין בטבע הבריאה, ועל ידי זה מכניע וסותר דעות חכמי הטבע ומגלה שהטבע עצמה מתנהגת רק ברצונו יתברך [ועיין כעין זה בליקוטי הראשון סימן ד' מאמר אנכי וכו'].

עוד יש לפרש דרוצה לומר כי שורש כל הדברים אפילו שורש כל המחשבות והדיעות - הוא רק הרצון, כי יש רצון שהוא קודם לכל כידוע ומבואר בספרים, ועל כן זה החכם שיכול לקשר כל הרצונות שיש בעולם, היינו כל הרצונות של כל ישראל אל שורש הרצון, על ידי זה מכניע וסותר דעות חכמי הטבע שכופרים ברצון, כי ממילא נופל ונתבטל חכמת הטבע, עד שאין שום רצון משום אדם מישראל נוטה כלל אל חכמת הטבע, רק להתקשר ולהכלל בשורש הרצון. וגם בזה גופא מראה להם עין בעין כי יש שורש הרצון שהכל מתנהג על ידו והוא שורש הכל, כי אם כדעת חכמי הטבע חס ושלום שאין שום רצון כלל - רק עולם כמנהגו נוהג חס ושלום, אם כן מאין היה להחכם כח כזה שיוכל להטות לב בני אדם ורצונם שלא יהיה להם שום רצון לחכמת הטבע רק להכלל ולהתקשר באמונת הרצון דקדושה, והחכם פועל זאת בלי שום וויכוחים וטענות, רק על ידי שמקשר כל רצונותיהם ברוחניות לשורש הרצון, ומזה עצמו נתגלה לעין כל בחינת התגלות הרצון, ונופל ונסתר דעות חכמי הטבע הכופרים ברצון.

מז. ז"ל: כי זקן, זה קנה חכמה (קידושין לב:), וצריך האדם, כל זמן שמזקין, כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו, להוסיף בכל יום ויום שבא אחר כך - תוספות אור קדושה ודעת, וכמו שאמרו רז"ל (קנינים פ"ג) זקני תלמידי חכמים - כל זמן שמזקינין, דעתן מתישבת עליהן. כי צריכין בכל יום ויום שבא אחר כך - להוסיף בו קדושה ודעת, כמו שכתוב (בראשית א) ויקרא אלקים לאור יום' - שכל יום צריך שיאיר ביותר כנ"ל.

אבל כשהזקנים, המאריכי ימים שבדור, פוגמים את ימיהם, ואין מוסיפין אור קדושה ודעת בכל יום ויום, מזה יונק מצח הנחש, חכמת הטבע הנ"ל (כי מנפילת הימים של הזקנים, אשר אין דעתם מתישבת כנ"ל, מפגם הדעת הזה של אלו הזקנים, יונק מצח הנחש שהוא חכמת הטבע) ומתגבר ח"ו דעת חכמת הטבע, שכופרים ברצון, על ידי נפילת הדעת והימים, שנופלים מהזקנים, המאריכי ימים, שאינם כראוי כנ"ל.

וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁמַע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם
טוֹב שְׂמֵגָלָה הַרְצוֹן, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה
יְרֵאָה, וְעַל יְדֵי הַיְרֵאָה נִשְׁפַּע הַחֶסֶד, וְאִזִּי
אֵין צְרִיכִין לְשׁוֹם עֶסֶק, כִּי נִתְקַיֵּם 'וְעָמְדוּ
זָרִים וְרָעוּ צְאֲנָכֶם וְכוּ' עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה
הַיֵּטֵב:

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. על ידי שנשפע חסד השי"ת - אין צריכים לעשות שום עסק, וגם ההכרחיות יהיה נעשה על ידי אחרים.
- ב. בשביל השפעת החסד צריכים לכלי שיקבל את החסד שלזה זוכים על ידי היראה.
- ג. היראה נעשית על ידי התגלות הרצון שהכל ברצונו ית'.
- ד. בכל הימים טובים יש התגלות הרצון, ועל ידי זה זוכים ליראה.
- ה. יש חיות רעות - חכמי הטבע שעל ידם לא שומעים את קול הקריאה של היום טוב שהכל ברצונו ית'.
- ו. החכם דקדושה הוא מכניע את חכמי הטבע על ידי שמקשר כל הרצונות לשורש הרצון.
- ז. זה לעומת זה כנגד החכם דקדושה - עומד מצח הנחש שרוצה ח"ו להטיל ספק ברצון.
- ח. מצח הנחש יונק מזקנים שאינם מוספים קדושה ודעת בכל יום.
- ט. על ידי הצדקה מוציאים ומעלים את הימים שנפלו מהזקנים, ועל ידי זה כנע מצח הנחש, ונתגלה מצח הרצון, ונשמע קול הקריאה של היום טוב שהכל ברצונו ית', ועל ידי זה זוכים ליראה, ועל ידי היראה זוכים להשפעת החסד, ואזי אין צריכים לשום עסק ומלאכה.

התגלות הרצון שע"י סדר התפילה

תפלה - התגלות הרצון

ב וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה שְׁהִיא הַתְּגִלוֹת הַרְצוֹן, כִּי הַתְּפִלָּה מְגַלֶּה הַרְצוֹן וּמְכַנִּיעַ וּמְבַטֵּל חֲכַמַת הַטְּבַע, כִּי הַטְּבַע מְחַיֵּב כָּךְ וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה הַטְּבַע, וְכַמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (ס"ז. ז. ח. ט. רנא).

ג' תפלות כנגד ג' רגלים

וְעַל כֵּן הֵם שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בַּיּוֹם - כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אַבוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה רְגָלִים כְּמוֹבָא, כִּי שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רְגָלִים שֶׁמְגַלִּין הַרְצוֹן כְּנ"ל

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

מח. ז"ל בתו"ד: כי התפלה היא התגלות הרצון, כי על ידי התפלה שאנו מתפללין אליו יתברך מתגלה שהכל ברצונו יתברך ונכנע חכמת הטבע, כי התפלה משנה הטבע, כי הטבע מחייב כך והתפלה משנה הטבע, כמבואר בדברי רבנו נרו יאיר כמה פעמים, נמצא שהתפלה היא בחינת התגלות הרצון בחינת יום טוב. ועל כן תקנו שלש תפלות ביום - כנגד שלשה רגלים שהם התגלות הרצון, כי התפלה היא גם כן התגלות הרצון כנ"ל. כי ידוע ששלשה רגלים פסח שבועות סוכות הם כנגד שלשה אבות אברהם יצחק ויעקב, וכן שלש תפלות הם גם כן כנגד שלשה אבות, כי אברהם תיקן שחרית יצחק תיקן מנחה וכו', כי שלש התפלות הם בבחינת שלשה רגלים שהם התגלות הרצון כנ"ל. ע"כ.

וע"ע בהל' ברכת השחר הל' ה, אות סט ולהלן.

מט. פע"ח תפלה פ"א.

ג. כמבואר בתורה הנ"ל: כי על ידי העסקים והמלאכות שעושים, נעשה על ידי זה בחינת משכן, כי כל המלאכות כלולים בל"ט מלאכות שהם אבות מלאכות - אבות מכלל דאיכא תולדות (ב"ק ב.), כי כל מיני מלאכות ועסקים שעושין - כולם כלולים בל"ט מלאכות, שהם האבות, והשאר הם תולדות. ול"ט מלאכות הם כנגד מלאכת המשכן, כמו שאמרו רז"ל (שבת מט:): אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, כנגד מי, כנגד מלאכת המשכן. וציורא דמשכנא, כציורא דעובדא דבראשית (תיקו"ז יב), והאדם עושה המלאכה, וציורא דגופא כציורא דמשכנא (שם).

וְכַמְבָּאָר כֵּל זֶה הֵיטֵב בְּהִלְכוֹת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה (הל' ב) עַל פִּי מְאָמַר הַנִּלְמָד מִח'.

הקרבנות כנגד עולם העשייה - לברר את כל העשיות והמו"מ והמלאכות

וְזֶה בְּחִינַת סֵדֶר הַתְּפִלָּה בְּשַׁחֲרִית, שְׁבִתְחִלָּה מְסַדְרִין וְאוֹמְרִים סֵדֶר הַקְּרָבָנוֹת לְתַקֵּן וּלְבַרֵּר עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה כְּפִדּוּעַ מ"ט - זֶה בְּחִינַת מְלָאכַת מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַמְּשָׁפָן, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּלָאכוֹת וְכָל הָעֲשִׂיּוֹת וְכָל הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וְהַעֲסָקִים שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּל"ט מְלָאכוֹת¹, שְׁזֶה

שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁף הַחַיּוֹת לָהֶם עַל יְדֵי הַחֶסֶד
הַנִּשְׁפָּע עַל יְדֵי הַיְרָאָה שְׁמַחֲיָה וּמְקִיָּם
כָּל הָעוֹלָם כַּנִּל.

ק"ש - גילוי הרצון שהוא לבדו יחיד ומנהיג
ברצונו לבד

וְהַיְרָאָה נֶעֱשֶׂה עַל יְדֵי הַרְצוֹן, וְעַל בֶּן
אֲחֵר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁהֵם
בְּחִינַת יְרָאָה סְטָרָא דְלוּי - אֲחֵר כֶּף
אוֹמְרִים בְּרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַתְגַּלּוֹת הַרְצוֹן, כִּי בְקְרִיאַת שְׁמַע אָנוּ
מְעִידִין עַל יְחֻדוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ
לְבַדּוֹ יְחִיד בְּעוֹלָמוֹ וְהוּא לְבַדּוֹ מְנַהֵג
הָעוֹלָם בְּרְצוֹנוֹ לְבַד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות יג) שֶׁצָּרִיף לְהֶאָרִיף
בְּד' דָּאָחַד - כְּדֵי שְׁיִמְלִיכֵהוּ לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה וּבְאַרְבַּע רִחוּת, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא
יִתְבָּרֵךְ לְבַדּוֹ מוֹשֵׁל בְּעוֹלָמוֹ, כִּי הוּא
לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵג הָעוֹלָם בְּרְצוֹנוֹ לְבַד.

בברכת יוצר מגלים שהשי"ת הוא ברא
המאורות, ואין טבע כלל

וְזֶה בְּחִינַת בְּרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע
שְׁאוֹמְרִים יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרָא חֶשֶׁךְ

בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, בְּחִינַת 'וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
כּוֹנֵן עָלֵינוּ' וְכוּ' שֶׁבְּרַכְּכֶם מַעֲשֵׂה בְּגִמְרָה
מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן - 'יְהִי רְצוֹן שְׁתִּשְׁרָה
שְׁכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם' י, וְזֶה בְּחִינַת
הַקְּרַבְנוֹת שֶׁמְסַדְּרִין [ואומרים בתפלה], כִּי
כָּל הַקְּרַבְנוֹת הֵיוּ בְּמִשְׁכָּן, שְׁעַל יָדָם
מְבָרְרִין בְּחִינַת עֲשִׂיָּה - שֶׁהוּא בְּחִינַת
כָּל הָעֲשִׂיּוֹת וְכָל הַמַּשְׁאָא וּמַתָּן וְהַמְלֹאכֹת
שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּמְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן כַּנִּל,
וְהֵם נִתְבָּרְרִים עַל יְדֵי סֵדֵר הַקְּרַבְנוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן, שֶׁשֵּׁם
קְרַבִּין כָּל הַקְּרַבְנוֹת וְזֶה עָקֵר מַעֲשֵׂה
הַמִּשְׁכָּן - לְהַקְרִיב שֵׁם קְרַבְנוֹת:

ע"י הקרבנות עולים כל העשיות לבחי' יראה
- פסוד"ז

ג וְאַחֵר כֶּף אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁהֵם
בְּחִינַת יְרָאָה סְטָרָא דְלוּי, כִּי כָּל
הַזְמִירוֹת וְהַנְּגוּנִים הֵם מִסְטָרָא דְלוּי
כִּידוּע' י, כִּי אָנוּ מַעְלִין כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל
יְדֵי סֵדֵר הַתְּפִלָּה מִתְּתָא לְעֵלָא כִּידוּע' י,
וְעַל כֵּן אָנוּ מַעְלִין כָּל הָעֲשִׂיּוֹת וְהָעֲסָקִים
עַל יְדֵי סֵדֵר הַקְּרַבְנוֹת לְבְּחִינַת יְרָאָה,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

נא. רש"י על תהלים צ, יז: ושני פעמים ומעשה ידינו כונננו, אחד על מלאכת המשכן שבירכן
לישראל והתפלל שתשרה שכינה במעשה ידיהם במשכן, ואחת שתהא ברכה במעשה ידיהם.

נב. ליקו"מ סי' רכו.

נג. פע"ח שם.

❖ הערות ❖

יט. שמזה שמשה רבינו בירכם שתשרה שכינה במעשה ידיהם, במעשה דווקא, מזה מובן שהמשכן
ששם הקרבנות הוא כנגד עולם העשייה שהוא בבחינת המעשה.

וכו' יוצר המאורות' - וכוּזָה אָנוּ מְגַלִּין
 וּמְפַרְסְמִין שְׁאִין שׁוּם מְעַרְכַת הַשְּׁמַיִם
 כָּלֵל, וּמְכַנְיַעִין וּמְבַטְלִין חֻכְמַת הַטְּבַע
 שֶׁהִיא חֻכְמַת הַכּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, כִּי אָנוּ
 מוֹדִים וּמְעִידִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרָא אֶת
 הַמְּאֹרוֹת שְׁבַשְׁמַיִם, וְהוּא מְנַהֵיג וּמְחַיֶּה
 אוֹתָם - אֶת כָּל הַמְּאֹרוֹת, וּמְחַדֵּשׁ
 בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,
 וְאִין שׁוּם טְבַע כָּלֵל, רַק הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ.

ע"י התגלות הרצון - הוא בחי' אור יום ואז
 הוא יום טוב

וְזֶה בְּחִינַת יוֹם טוֹב שְׁמַגְלָה אֶת הַרְצוֹן,
 בְּחִינַת 'וַיְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי
 טוֹב וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם', כִּי
 כְּשִׂידְעִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְנַהֵיג הַכֹּל
 בְּרִצּוֹנוֹ לְבַד וְהוּא לְבַדוֹ יִצֵר הַמְּאֹרוֹת
 שְׁבַשְׁמַיִם - זֶה עֵקֶר אוֹר יוֹם, כִּי לְהַפְּךָ
 - חֻכְמַת הַטְּבַע הוּא בְּחִינַת חֹשֶׁךְ, בְּחִינַת

'חֹשֶׁךְ הַשָּׁמַשׁ בְּצֵאתוֹ וַיִּרְחַח לֹא יִגִּיהַ
 אוֹרוֹ' וְנִכְמוּבָא לְעֵיל מְזַה בְּהִלְכוֹת נְטִילַת
 יָדַים שְׁחִרִית (הל' ב) [י], כִּי עֵקֶר הָאוֹר הוּא
 הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְבַד, וּכְשִׁמְגְלִין שֶׁהַכֹּל עַל
 יְדֵי רִצּוֹנוֹ לְבַדוֹ - זֶה בְּחִינַת יוֹם טוֹב,
 בְּחִינַת אוֹר יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב,
 בְּחִינַת 'וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ' וְכוּ', בְּחִינַת
 'וַיְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיִּקְרָא
 אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם' וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל יְדֵי
 שְׁפִיּוּם טוֹב נִתְגַּלְהַ הַרְצוֹן כַּנ"ל - עַל
 כֵּן נִקְרָא יוֹם טוֹב, כִּי אֵז דִּיקָא מְאִיר
 אוֹר יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב כַּנ"ל. וְכֵן
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ מְמַשְׁיְכִין קִדְשַׁת יוֹם
 טוֹב שֶׁהוּא הַתְּגַלוֹת הַרְצוֹן שְׁמַגְלִין
 בְּבִרְכַת הַמְּאֹרוֹת שֶׁהוּא בְּרַכַת קְרִיאַת
 שְׁמַע, שְׁאֵז מְעִידִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרָא
 כָּל הַמְּאֹרוֹת שְׁבַשְׁמַיִם וְכָל הַכּוֹכָבִים
 וּמַזְלוֹת כָּלָם - הוּא לְבַדוֹ יִתְבַּרְךָ בְּרָאִם

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

נד. ז"ל: הינו כי האור הוא רק השם יתברך, כביכול, בבחינת (תהלים כז) 'ה' אורי וישעיי', בחינת
 (שם קיח) 'אל ה' ויאר לנו', וזה עיקר אור השמש, בחינת (שם פד) 'כי שמש ומגן ה' צבאות',
 הינו כשיודעין שהשם יתברך מנהיג העולם בהשגחה לבד - זה עיקר האור, כי עיקר האור בכל
 מקום שנמצא אור כמו אור השמש וכיוצא - הוא רק אור השם יתברך כביכול שמאיר לנו כנ"ל,
 וכשנופלין ח"ו מזה הדעת ותולין בטבע ח"ו - זה בחינת הסתלקות האור, ואזי היא בחינת לילה
 וחשך ח"ו, וזה בחינת (ישעיה יג) 'חשך השמש בצאתו וכו', בחינת (יואל ב) 'שמש וירח קדרו'
 וכו' וכיוצא בפסוקים כאלו, וכולן נאמרו על זמן הגלות, הינו כי בגלות נחשב כאלו נחשך אור
 השמש, כי הגלות נמשל ללילה, כמבואר בפרוש רש"י, הינו כי בעת הגלות שנמשך רק מחמת
 שתולין בטבע ח"ו, ואזי 'חשך השמש בצאתו' כי תיכף כשתולין בטבע ח"ו - אזי נסתלק האור
 מהשמש וכאילו נחשך השמש ממש, כי באמת אין להשמש אור כלל רק מהשם יתברך כנ"ל, ועל
 כן הגלות נמשל ללילה וחושך, כי עיקר הגלות הוא רק מחמת שתולין בטבע ח"ו, ואזי הוא
 בחינת לילה וחשך - הסתלקות האור כנ"ל. ע"כ. וע"ע לעיל בהל' ברכת השחר הל' ה, כח.

לקוטי התגלות הרצון שע"י סדר התפילה הלכות לג

כמו שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ראש השנה כד),
כי עָקַר בְּחִינַת מְקַרְאֵי קִדְשׁ דְּהֵינּוּ לְקָרוֹת
וּלְגִלוֹת אֶת הָרְצוֹן - הוּא עַל יְדֵי חֲכָמֵי
הַדּוֹר שְׁעַל יָדָם נִשְׁמַע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
יוֹם טוֹב, עַל יְדֵי שְׁהֵם מְקַשְׂרִים כָּל
הָרְצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הָרְצוֹן פִּנ"ל (אות א).

הקדושה ביוצר אור - שע"י התגלות הרצון
וְזֶה בְּחִינַת סֵדֶר קִדְשָׁה שֶׁבְּכַרְפֵּת
הַמְּאֹרוֹת שְׁהֵם בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת
הָרְצוֹן, כִּי עַל יְדֵי בְּחִינַת קִדְשָׁה נִתְּגַלָּה
הָרְצוֹן בְּבְחִינַת 'מְקַרְאֵי קִדְשׁ' פִּנ"ל. נִמְצָא
שְׁעַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וּבְכֹחוֹתֶיהָ נִתְּגַלָּה
הָרְצוֹן.

התפלה בלחש - רעוא דרעוין

וְאַחַר כֵּן מִתְּפַלְּלִין הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, וְאָז
עוֹלִין לְמָקוֹם שְׁעוֹלִין וְאָז
מִתְּקַשְׂרִין לְבְּחִינַת רְצוֹן שֶׁבְּרְצוֹנוֹת -
רְעוּא דְרַעוּיִן, שְׁזֶה עָקַר בְּחִינַת הַתְּפִלָּה
בְּבְחִינַת 'וְאֲנִי תְּפִלְתִּי לָךְ ה' עַת רְצוֹן':

וְאֵין שׁוֹם טְבַע כָּלֵל, וְזֶה עָקַר אֹר יוֹם
וְכוֹ' בְּחִינַת יוֹם טוֹב וְכוֹ' פִּנ"ל:

התגלות הרצון היא ע"י הקדושה - חכמים
דקד'

וְזֶה בְּחִינַת סֵדֶר קִדְשָׁה שְׁאֹמְרִים
בְּכַרְפֵּת יוֹצֵר הַמְּאֹרוֹת, זֶה בְּחִינַת
'מְקַרְאֵי קִדְשׁ' - שְׁהַקִּדְשׁ קוֹרֵא וּמְגַלָּה
אֶת הָרְצוֹן^{יב}, כִּי בְּכָל מָקוֹם שִׁישׁ קִדְשָׁה
- נִתְּגַלָּה הָרְצוֹן בְּבְחִינַת מְקַרְאֵי קִדְשׁ
פִּנ"ל, כִּי קִדְשׁ הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה כְּפִדּוּעַ
(זוהר תרומה קמה:), הֵינּוּ בְּחִינַת הַחֲכָמִים
שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁהֵם בְּחִינַת קִדְשׁ, שְׁהֵם
מְגַלִּין אֶת הָרְצוֹן^{יג}.

קדושת יו"ט ע"י החכמים דקד' שמקשרים
הכל לשורש הרצון

וְעַל כֵּן עָקַר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב תְּלוּי בְּחֲכָמֵי
הַדּוֹר שְׁהֵם קוֹבְעִים אֶת הַשְּׁנִים
וְהַחֲדָשִׁים וְכָל הַיָּמִים טוֹבִים תְּלוּיִים
בְּהֵם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ויקרא כג) 'אַלֶּה מוֹעֲדֵי
ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מְקַרְאֵי קִדְשׁ' -

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

נה. ז"ל בתורה הנ"ל: כי כל אחד מהימים טובים מכריז וקורא ומגלה את הרצון, שהכל מתנהג
רק על פי רצונו בלבד. בבחינת (ויקרא כג) מקרא קודש, שהיו"ט קודש - קורא ומכריז את הרצון
כנ"ל.

נו. וע"ע בהל' ברכת השחר הל' ה, כח.

מהדברים שהתבארו עד כה:

היראה נעשית על ידי התגלות הרצון שהכל ברצונו ית'. * בכל הימים טובים יש התגלות הרצון, ועל ידי זה זוכים ליראה. * יש חיות רעות - חכמי הטבע שעל ידם לא שומעים את קול הקריאה של היום טוב שהכל ברצונו ית'. * החכם דקדושה מכניע את חכמי הטבע על ידי שמקשר כל הרצונות לשורש הרצון.

א. התפילה היא התגלות הרצון.

ב. ג' תפלות ביום כנגד ג' אבות - ג' רגלים.

ג. על ידי אמירת הקרבנות מבררים את עולם העשיה - שכל העשיות יהיו בבחינת מלאכת המשכן ששם הקרבנות.

ד. על ידי פסוקי דזמרה מעלים את כל העשיות שיהיו בבחינת יראה.

ה. היראה נמשכת מהתגלות הרצון ולכן על ידי היראה שבפסוקי דזמרה - זוכים להתגלות הרצון בברכות ק"ש, ששם מגלים שהכל ברצונו ית'.

ו. כשמגלים שהשי"ת ברא ומחדש את כל המאורות, זה עיקר אור היום - יום טוב, וזה קדושת היום טוב שנתגלה שהכל ברצונו ית'.

ז. בברכת המאורות אומרים סדר קדושה, כי התגלות הרצון היא על ידי החכמה שנקראת קודש, היינו על ידי החכמים שמקשרים את כל הרצונות לשורש הרצון.

ח. בתפלה שבלחש עולים לרצון שברצונות רעוא דרעוין.

התגלות הרצון בשלימות ע"י הקדיש שבלשון תרגום והמשכת הברכה עי"ז

השירות והתשכחות שאומרים - כלם הם בחינת התגלות הרצון, שמודים ומשבחים להשם יתברך שברא הכל ברצונו, ובקדיש אומרים 'לעילא מן כל ברכתא ושירתא' וכו' - זה בחינה למעלה מבחינת התגלות הרצון שבה העולם, הינו בחינת רצון שברצונות בחינת רצון דרעוין, ששם מתקשרין כל הרצונות בחינת שרש הרצון, כי בקדיש עולים ומתקשרים לבחינת שרש הרצון הנ"ל. ועל כן הקדיש הוא גבוה מכל הקדשות שהם בחינת התגלות הרצון כנ"ל, כי הקדיש הוא בחינת שרש הרצון כנ"ל.

התרגום בחי' הטבע בחי' עה"ד, שבו עיקר הבחירה - להאמין שהטבע מתנהג ברצון ועל כן נתתקן בלשון תרגום, כי לשון תרגום משם עקר יניקת חכמי הטבע, כי התרגום הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום

ע"י הקדיש עולים מעולם לעולם

ד וזה בחינת קדיש שאומרים בין עולם לעולם, והוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם - שדרך שם עולין מעולם לעולם כמבאר בפגנות י"ב.

הקדיש - התגלות הרצון, והתקשרות הרצונות לשורש הרצון

כי מעלת הקדיש גבוה מאד מאד כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכמו שכתוב בזהר הקדוש כי הוא מתברר כל שלשלאין דפרזלא^ט, כי הקדיש הוא בחינת התגלות הרצון, בבחינת 'בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה' [-בעולם שברא כרצונו וימליך מלכותו]. ומעלין ומקשרין הרצון לשרש הרצון שהוא בחינת רצון דרעוין, בבחינת מה שאומרים בקדיש 'יתברך וישתבח וכו' לעילא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא וכו' דאמירן בעלמא וכו', כי כל

— ציונים ומראה מקומות —

נז. ומתבאר לקמן אות ח.

נח. פע"ח קדיש פ"א.

נט. זוהר תרומה קכט: ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד, תא חזי קדושתא דא לאו איהו כשאר קדושתא דאינון משולשין, אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטרין לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא, ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא וקליפין בישין לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על כלא.

אחר^ו, וְזֶה בְּחִינַת הַטָּבַע שֶׁשָּׁם מְעַרְב טוֹב וְרַע וְשָׁם עֶקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה, כִּי כְּשֶׁמְאַמְיָנִים שֶׁהַטָּבַע בְּעֶצְמָה מִתְנַהֶגֶת בְּרִצּוֹנוֹ לְבַד - זֶה בְּחִינַת הַטוֹב שֶׁבְּטָבַע, וְאִזּוֹ הַטָּבַע נִכְלָל בְּהַשְׁגָּחָה וְרִצּוֹן^{סא}. וְלִהְיוֹת, כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים חֵס וְשְׁלוֹם חֻכְמֵי הַטָּבַע שֶׁמְפָרִידִין הַטָּבַע מִהַשְׁגָּחָה - זֶה בְּחִינַת הָרַע שֶׁבְּטָבַע^{סב}, נִמְצָא שֶׁהַטָּבַע הוּא בְּבְחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהִיא בְּחִינַת לְשׁוֹן תְּרַגּוּם.

הקדיש - התגלות הרצון - נאמר בלשון תרגום,

להפוך הטבע לרצון
וְעַל כֵּן הַקְּדִישׁ שֶׁהוּא עֶקֶר הַתְּגָלוֹת
הָרִצּוֹן עַל יְדֵי שְׁעוּלִין וּמִתְקַשְּׂרִין
לְשֵׁרֵשׁ הָרִצּוֹן כַּנִּל - עַל כֵּן נִתְפַקֵּן
בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם, כִּי זֶה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת
הַתְּגָלוֹת הָרִצּוֹן - כְּשֶׁמִּתְפַּכֵּין חֻכְמַת
הַטָּבַע לְרִצּוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (בתורה
ד תנינא הנ"ל) כִּי מִיָּנִיָּה וּבִיָּה אָבָא לְיִזְיַל
בִּיָּה^{סג} נִרְגָּא^{סד}, כִּי הַתְּרַגּוּם הוּא בְּחִינַת
הַטָּבַע בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁעֶקֶר
יְנִיקַת חֻכְמֵי הַטָּבַע הוּא מִשָּׁם מִבְּחִינַת
תְּרַגּוּם כַּנִּל.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא ולא תבא בחילא תקיף אמן יהא שמיה רבא מברך, בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא ויסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא, וכד אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא - קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה ואדכר לבנוי ואדכר לשמיה. ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו איהי אלא בעשרה, ובלישנא דא על כרחיה דסטרא אחרא אתכפיא ואתתבר חיליה ואסתלק יקרא דקודשא בריך הוא, ותבר מנעולין וגושפנקן ושלשלאן תקיפין וקליפין בישין, ואדכר קודשא בריך הוא לשמיה ולבנוי, זכאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא יהב לן אורייתא קדישא למזכי בה לעלמא דאתי.

ס. ליקוטי מוהר"ן סי' יט: ועץ הדעת שיש בו שני כחות שהן טוב ורע, הוא אמצעי בין לשון הקודש, שהוא אשה חכמה, שכולו טוב. ובין לשון של שבעין עממין, שכולו רע. ועץ הדעת טוב ורע, זה לשון תרגום שהוא אמצעי בין לשון הקודש, ובין לשון של שבעין עממין.

סא. עיין ליקוטי תנינא סי' יז בסופו.

סב. עיין ליקוטי"ה הל' ברכת השחר הל' ה, יב.

סג. פירש רש"י: מינייה וביה אבא ניזול ביה נרגא - אבא יער, מעצמו של יער יכנס בתוך הגרון להיות בית יד, ויקצצו בו את היער.

סד. באות ט, ז"ל: כי עיקר עבודת הצדקה, היא בבחינת ואת העורבים צויתי וכו' כנ"ל, דהיינו מה שצריכים בהתחלה לשבר האכזריות - להופכו לרחמנות. ומזה בעצמו מתגבר בחי' הרצון, כי מינייה וביה אבא ליזיל ביה נרגא (סנהדרין לט), מאחר שמתגבר ומהפך אכזריות שבטבעו, לרחמנות, על ידי זה נתהפך הרוגו לרצון.

כעת מבאר ענין לבן שהוא שייך ללשון תרגום (כמו שמבאר לקמן בסוף האות).

הַרְחַמִּים - בְּחִינַת לְבָנוּנִית הַזְקֵן שְׂבֻזְקָנִים, וְעַל פֶּן לְבָן הָאֲרָמִי שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ נִקְרָא לְבָן בְּחִינַת לְבָן שְׂבִיבֵל פֶּה, כִּי אֵת זֶה לְעֻמַּת זֶה [עשה האלוקים] וְכו'.

וְעַל פֶּן לְבָן בְּקֶשׁ לְעֵקֶר אֵת הַפֶּל, כִּי רָצָה לְהַטִּיל פָּגָם חֵס וְשָׁלוֹם בְּשֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן שֶׁשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּבְחִינַת רָצוֹן, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַעַלָּה מִהַטָּבַע לְגַמְרֵי^{סו}, כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא בְּחִינַת זֶקֶן שְׂבִיבֵל^{סו}, בְּחִינַת זֶקֶן נְשׂוּא פָּנִים^{סו} בְּחִינַת מְבַקְשֵׁי פְּנִיָּה יַעֲקֹב סְלָה'.

לבן הארמי בחי' מצח הנחש

וְזֶה בְּחִינַת (דברים כו) אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָּה^{סו}, כִּי לְבָן הָאֲרָמִי הוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ - שֶׁרֶשׁ חֲכַמַת הַטָּבַע, שְׂמַתְגַּבֵּר אֶפְלוּ פִּנְגָּד בְּחִינַת שֶׁרֶשׁ הָרָצוֹן בְּחִינַת מִצַּח הָרָצוֹן.

לובן דקל' - כנגד הזקנה דקד' בחי' לובן העליון וְעַל פֶּן נִקְרָא לְבָן - לְשׁוֹן לְבָנוּנִית, כִּי מִצַּח הָרָצוֹן שְׂמַתְגַּלָּה עַל יְדֵי זִקְנֵי הַדּוֹר שְׂבִיבֵל שֶׁשֵּׁשׁ בָּהֶם שְׁלֵמוֹת כְּמִבְאֵר בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל - זֶה בְּחִינַת לְבָן הָעֲלִיּוֹן פְּיָדוּעַ^{סו}, שֶׁהוּא בְּחִינַת זִקְנָה וְשִׁיבָה שְׂבִיבֵל^{סו}, שֶׁהוּא תְּכֵלִית

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

סה. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' יט: כי עיקר תגבורת הקליפה, אינו אלא על ידי לשון תרגום, בבחינת (דברים כו) 'ארמי אובד אבי', ובבחינת (במדבר כג) 'מן ארם ינחני בלק', שהוא לשון תרגום, שהוא לשון ארמי שדרך שם מתעוררים לינק מהקדושה וכו'. ולבן הארמי, שהוא ארמי אובד אבי הנ"ל, רצה לינק מהקדושה על ידי התרגום, ועל כן קרא לו 'יגר שהדותא' (בראשית לא), ויעקב היה מעלה את התרגום ללשון הקודש, ועל כן 'קרא לו גלעד' - בלשון הקודש.

סו. עיין פרד"ר שער לא פ"ח, ובע"ח שער ו פ"א. ופע"ח העמידה פ"כ. ועוד.
סז. ליקו"מ סי' רנ.

סח. עיין בתורה ד הנ"ל: וזהו רגליו, בחי' סיבות, כמו שכתוב (בראשית ל) 'ויברך ה' אותך לרגלי', בטיבותי. כי כן הוא הפירוש שם שיעקב אמר ללבן שהשי"ת היה מסבב אליו הברכה על ידו ובסיבתו, נמצא שרגל הוא בחינת סיבות. רק שיעקב תלה כל הסיבות בהשי"ת כנ"ל.

סט. בסוף אות ח בתורה ד הנ"ל: אבל כשהזקנים כראוי, בחינת זקן זה קנה חכמה וכו' כנ"ל, על ידי זה מתגבר התגלות הרצון, בבחינת (ישעיה ט) 'זקן ונשוא פנים', שעל ידי זקן שבקדושה מתגבר הרצון, שהוא בחינת נשוא פנים, כי נשיאת פנים [הוא] בחינת רצון, כמו שאמר אלישע ליהורם (מלכים ב ג) 'לולא פני יהושפט אני נושא אם אביט אליך ואם אראך', שאלישע לא היה לו שום רצון ליהורם, רק ע"י נשיאת פנים של יהושפט, על ידי זה נתרצה אליו. נמצא שנשיאות פנים הוא בחי' רצון, וזה בחי' זקן ונשוא פנים כנ"ל.

עשיו בחי' החיות רעות - חכמי הטבע, והם מקבלים כח ממצח הנחש - לבן וְעַל כֵּן כְּשֶׁפָּרַח יַעֲקֹב מִפְּנֵי עֲשׂוֹ - בְּרַח אֲצֵל לָבֵן, כִּי עֲשׂוֹ הוּא בְּחִינַת חֲזִיר הַיַּעַר כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה פרק סה), בְּחִינַת חֵיוֹת רְעוּת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטֶּבַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַמּוֹת הָעוֹלָם שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֲשׂוֹ - שֶׁהוּא עֶקֶר מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, בְּבְחִינַת 'רְאשִׁית גּוֹיִם עֲמֻלָּק' [-שעמלק כולל את כל הגוים] שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, וְכָל הַחַיּוֹת רְעוּת שֶׁהֵם אַמּוֹת הָעוֹלָם חֲכָמֵי הַטֶּבַע שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֲשׂוֹ עֲמֻלָּק - מְקַבְּלִין כַּח מִבְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת לָבֵן הָאֲרָמִי.

שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטֶּבַע, כִּי כְּשִׁיתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד לָבֵן שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ - 'כִּשְׁל עוֹזֵר וְנִפְלַע עוֹזֵר', כִּי מִמִּילָא יִתְבַטֵּל כַּח שֶׁל עֲשׂוֹ הֵינּוּ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטֶּבַע עַל יְדֵי שְׂיִבְטָל חֲכָמַת הַטֶּבַע בְּשֶׁרֶשׁוֹ עַל יְדֵי שְׂיִכְנִיעַ וְיִתְגַּבֵּר עַל לָבֵן וְכוּ' כַּנ"ל.

'עם לבן גרתי' - שכבר הכניע את עשיו בשרשו וְעַל כֵּן כְּשִׁיִּצָּא מִבֵּית לָבֵן וְזָכָה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּלוֹ וְלִצְאֵת מִמֶּנּוּ - עַל כֵּן שָׁלַח אֶל עֲשׂוֹ 'עם לָבֵן גֵּרְתִּי וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהוֹדִיעוּ שֶׁכָּבֵר זָכָה לְעַמּוֹד כְּנֶגֶד לָבֵן שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטֶּבַע - וְעַל כֵּן מִמִּילָא אֵין כַּח לְעֲשׂוֹ בְּחִינַת חֲכָמַת הַטֶּבַע, כִּי כָּבֵר הַכְנִיעוֹ בְּשֶׁרֶשׁוֹ כַּנ"ל.

תרגום - לשון ארמי - חכמת הטבע

וְתַרְגּוּמֵי הוּא לְשׁוֹן הָאֲרָמִי^כ, כִּי מִשָּׁם עֶקֶר יְנִיקַת חֲכָמַת הַטֶּבַע בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ לָבֵן הָאֲרָמִי וְכוּ' ל':

בלק ובלעם רצו לקלל את ישראל ע"י בחי' לשון ארמי

ה וְזֶה בְּחִינַת [מה שאמר בלעם כשרצה לקלל את ישראל] (במדבר כג) 'מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בְלָק' וְכוּ', כִּי בְלָק וּבְלַעַם רָצוּ

כשיעקב ראה שעשו מתגבר כנגדו, אזי הלך ללבן כדי להכניעו בשרשו

וְעַל כֵּן - יַעֲקֹב כְּשֶׁרָאָה שֶׁעֲשׂוֹ מִתְגַּבֵּר כְּנֶגְדּוֹ, שָׁזָה בְּחִינָה שֶׁחֲכָמַת הַטֶּבַע מִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד הַתְּגָלוֹת הָרְצוֹן כַּנ"ל, עַל כֵּן בְּרַח אֲצֵל לָבֵן דִּיקָא, כִּי רָאָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת עֲשׂוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי שְׂיִכְנִיעַ תַּחֲלָה אֶת שֶׁרֶשׁוֹ שֶׁהוּא לָבֵן הָאֲרָמִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא

— ציונים ומראה מקומות —

ע. ליקו"מ סי' יט, הובא בהערה לעיל.

— הערות —

כ. כאן חוזר לתחילת דבריו בענין לבן, שעד כאן ביאר שהוא שורש חכמת הטבע, וכעת מקשר את מה שביאר קודם לזה שהתרגום הוא חכמת הטבע, והתרגום הוא לשון הארמי.

הרצון וכו' פנ"ל, וכמו שפכתוב בעשו (תהלים קט) 'ויאָהב קָלָה וּתְבוֹאָהּ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָה', פי עשו חכמת הטבע הוא ההפך מברכה שהוא בחינת חסד פנ"ל, ועל כן היה מתקנא ביעקב על הברכות, פי עשו בחינת חכמת הטבע מתגבר תמיד להעלים בחינת הרצון ולבטל הברכות חס ושלום ע"י.

ע"י שיעקב הכניע את לבן שהוא שורש עשיו - נתבטל כח עשיו והודה על הברכות
עד שהלך יעקב לבית לבן והכניע
חכמת הטבע בפרשו פנ"ל, ואז
נתבטל ממילא כח עשו כח חכמת הטבע
פנ"ל, ואז הודה לו על הברכות כמו
שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרק עח)
על פסוק [שעשו אמר ליעקב] 'יהי לך
אשר לך' - 'כאן הודה לו על הברכות'
וכנ"ל.

בלעם ובלק רצו לקלל את ישראל ע"י בחי
'ארם' - לשון תרגום, שע"ז א"א לקבל הברכה
ועל כן בלעם ובלק שרצו לקלל את
ישראל - נאמר שם 'מן ארם ינחני

להתגבר על ישראל ולקללם חס ושלום
על ידי בחינת ארמי דהינו לשון ארמי ע"י
- לשון תרגום שמשם יניקת חכמת
הטבע, שעל ידי זה אין יכולין לקבל
החסד פנ"ל.

השפעת החסד בחי' ברכה

וכשנשפע החסד שהוא בחינת כהן
בחינת 'ואתם כהני ה'
תקראו' - זה בחינת ברכה בחינת ברפת
כהנים, פי עקר כל הברכות הם בבחינת
כהן איש החסד.

עשיו בחי' הטבע - התקנא בברכות יעקב בחי
החסד שהם ע"י התגלות הרצון
ועל כן עשו בחינת חכמת הטבע -
היה מתקנא ביעקב על שקבל
הברכות מיצחק, שהם בבחינת (ישעיה
סא) 'ועמדו זרים ורעו צאנכם' ע"י וכו'
בחינת (בראשית כז) 'ויתן לך האלקים מטל
השמים וכו' יעבודוך עמים' וכו', פי עשו
חכמת הטבע - הוא הפך הברכות
הבאים על ידי בחינת חסד פנ"ל, פי
עקר החסד נמשך רק על ידי התגלות

— ציונים ומראה מקומות —

עא. שם.

עב. המובא לעיל בתחילת ההלכה.

עג. עיין בפרפראות לחכמה (על התורה ד הנ"ל) בענין חכמי הטבע שהם החיות רעות: על דרך
שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא פב:) 'ארור האיש שיגדל חזירים, וארור האיש שילמד את בנו
חכמת יונית' וכו', נראה מזה כי הם מבחינה אחת, שזה בחינת מה שמבואר במאמר זה שיניקת
מצח הנחש שורש חכמת הטבע הוא מהזקנה דסטרא אחרא וכו', ועל כן אמרו בזה לשון ארור
וכו' כנ"ל בחינת הנחש שנאמר בו ארור וכו'.

בְּלֶקְוֹ כו', כִּי דִיְקָא עַל יְדֵי בְּחִינַת אֲרָם הֵינּוּ לְשׁוֹן אֲרָמֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם - עַל יְדֵי זֶה רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יְדֵי חֲכַמַת הַטְּבַע שִׁינִיקְתָּהּ מִבְּחִינַת לְשׁוֹן אֲרָמֵי כַּנ"ל, שְׁעַל יְדֵי זֶה אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל בְּרַכָּה חַס וְשְׁלוֹם כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֲכַמַת הַטְּבַע כַּנ"ל.

ע"י אמונת ישראל ה' ובמשה בהתגלות הרצון - ומשה שמקשר כל הרצונות לשרשם, עי"ז נתהפכה הקללה לברכה

אָבֵל לֹא הָיָה לָהֶם כַּח לְגִמְרָה מִחֲשַׁבְתָּם הֲרַעָה חַס וְשְׁלוֹם, כִּי בְּאֵמַת יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם אֲמוּנָה גְדוּלָה בַּה' וּבְמֹשֶׁה, וְאוֹתוֹ הַדּוֹר גִּלְיָה הֲרַצוֹן בְּעוֹלָם שֶׁהִכַּל בְּרַצּוֹנוֹ יִתְּבַרְךָ לְבַד, כִּי עֵינֵיהֶם הִרְאוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂה ה' הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה עִי אֶת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל ע"י, כִּי מֹשֶׁה הוּא בְּחִינַת רַעְוָא דְרַעְוִין, כִּי שֵׁם נִסְתַּלַּק מֹשֶׁה (זהר יתרו פח:), וְעַל בֵּן הָיָה לוֹ כַּח לְקַשֵּׁר כָּל הֲרַצּוֹנוֹת לְבְּחִינַת שְׁרֵשׁ הֲרַצּוֹן [שעל ידי זה מכניעים את חכמי הטבע], וְלֹא הָיָה כַּח לְבַלְעָם לְקַלֵּל חַס וְשְׁלוֹם, רַק אֲדַרְבֵּה נִתְּהַפֵּךְ הַקְּלָלָה לְבְּרַכָּה עַל יְדֵי גְדֻלַּת הַתְּגַלּוֹת הֲרַצּוֹן שֶׁהָיָה אֲזִי בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה כַּנ"ל:

עיקר הבחירה בתרגום, ומלאכי השרת אין נזקקין לזה, שאין להם בחירה ו נמצא שתרגום הוא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁמֵשׁ עֵקֶר יְנִיקַת מִצַּח הַנְּחָשׁ - שְׁרֵשׁ חֲכַמַת הַטְּבַע, וְעַל בֵּן אֵין מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת נִזְקָקִין לְלְשׁוֹן אֲרָמֵי (סוטה לג), מְחַמַּת שְׁשָׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה, וְהֵם אֵין לָהֶם בְּחִירָה, כִּי נִקְרְאִים 'עוֹמְדִים', וְעַל בֵּן הַתְּרַגּוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת שְׁשָׁם עֵקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה - אֵין מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת נִזְקָקִין, כִּי הֵם אֵין לָהֶם בְּחִירָה, וְאֵינָם רוֹצִים לְהִזְדַּקֵּק כָּלֵל לְבְּחִינַת הַבְּחִירָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּרַגּוּם כַּנ"ל.

הקודש קורא ומגלה את הרצון ע"י הדיבור - בחי' לשה"ק

כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הֲרַצּוֹן הוּא רַק עַל יְדֵי לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה, כִּי לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה הוּא קוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת הֲרַצּוֹן, בְּבְחִינַת 'מְקַרָא קְדוּשָׁה' - שֶׁבְּחִינַת קְדוּשָׁה קוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת הֲרַצּוֹן, וְזֶה בְּחִינַת לְשׁוֹן קְדוּשָׁה, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁיִשׁ קְדוּשָׁה - הוּא קוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת הֲרַצּוֹן בְּחִינַת 'מְקַרָא קְדוּשָׁה' כַּנ"ל (אות ג), כִּי עֵקֶר הַקְּרִיאָה דְּהֵינּוּ לְקִרְוֹת וּלְגַלּוֹת אֶת הֲרַצּוֹן

יום - נשָׁלֵם הַדְּבֹר בְּיוֹתֵר, כִּי הַדְּבֹר
הוא הַתְּגָלוֹת הַדְּעַת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (משלי
ב) 'מִפְּנֵי דַעַת וּתְבוּנָה' (ליקו"מ סי' נו).
וּשְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר הוּא לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, כִּי
כָּל לְשׁוֹנוֹת הַעַמִּים הֵם חֲסֵרִים וְנִקְרָאִים
לְשׁוֹן עֲלָגִים, וְאֵין שְׁלֵמוֹת כִּי אִם לְלְשׁוֹן
הַקֶּדֶשׁ (ליקוטי תניינא סי' ב), נִמְצָא שְׁלְשׁוֹן
הַקֶּדֶשׁ שֶׁהוּא עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר -
יְנִיקְתּוֹ מִזְקְנֵי הַדּוֹר שֶׁבְּקֶדְשָׁהּ כַּנ"ל ע"י:

זקן - בשבעים שנה בחי' ע' פנים לתורה,
וכנגדם ע' אנפין חשוכין - ע' אומות - חכמי
הטבע, שיונקים מזקנים שלא זכו לע' פנים
ז כִּי אֵין זְקֵנָה וְשִׁיבָה פְּחוּתָה מְשַׁבְּעִים
(ב"ב עה.), וְשַׁבְּעִים שְׁנָה הֵם בְּחֵינֵת
שְׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ
ז"ל בְּמָקוֹם אַחַר (בסימן ס), וְכַנְגֵּד שַׁבְּעִים
פְּנִים לַתּוֹרָה שֶׁהֵם שְׁבַעִים אֲנָפִין נְהִירִין
- יֵשׁ שְׁבַעִים אֲנָפִין חֲשׂוּכִים שֶׁהֵם
שְׁבַעִים אֲמוֹת ע"י שְׁבַעִים לְשׁוֹנוֹת שֶׁהֵם
חֲכָמֵי הַטֶּבַע. וְעַל כֵּן עֶקֶר יְנִיקְתָּן מִפְּגַם

- הוא על ידי הדבור, כִּי הַדְּבֹר שֶׁל
קֶדְשָׁה - קוֹרָא וּמְגַלָּה אֶת הַרְצוֹן, וְעֶקֶר
שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר שֶׁבְּקֶדְשָׁה הוּא בְּחֵינֵת
לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, וְעַל כֵּן כָּל הַבְּרָכוֹת
וְהַקֶּדְשׁוֹת וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת - כָּל
נִתְקַנּוּ בְּלְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת
וְהַקֶּדְשׁוֹת - כָּל הֵם בְּחֵינֵת הַתְּגָלוֹת
הַרְצוֹן, וְעַל כֵּן נִתְקַנּוּ בְּלְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ, כִּי
עֶקֶר הַתְּגָלוֹת הַרְצוֹן הוּא עַל יְדֵי לְשׁוֹן
הַקֶּדֶשׁ, שֶׁהוּא עֶקֶר הַשְׁלֵמוֹת שֶׁקוֹרָא
וּמְגַלָּה אֶת הַרְצוֹן כַּנ"ל.

זקן דקדושה - שלימות הדעת, ועי"ז נשלם
הדיבור בחי' לשה"ק
כִּי לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר
- הוּא בְּחֵינֵת זְקֵן שֶׁבְּקֶדְשָׁה, דְּהֵינּוּ
שְׁמוֹסִיפִין חֲכָמָה וְדַעַת כָּכֵל יוֹם וַיּוֹם ע"י,
וְעַל יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת - נִשְׁלָם הַדְּבֹר,
כִּי הַדְּבֹר הוּא הַתְּגָלוֹת הַדְּעַת, וְכָל מֵה
שֶׁנִּשְׁלָם הַדְּעַת יוֹתֵר עַל יְדֵי הַזְקָנִים
שֶׁבְּקֶדְשָׁה שְׁמוֹסִיפִין קֶדְשָׁה וְדַעַת כָּכֵל

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

עו. בתורה ד הנ"ל אות ח: וצריך האדם, כל זמן שמזקין, כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו, להוסיף בכל יום ויום שבא אחר כך - תוספות אור קדושה ודעת. וכמו שאמרו רז"ל (קנינים פ"ג) זקני תלמידי חכמים - כל זמן שמזקינין, דעתן מתישבת עליהן. כי צריכין בכל יום ויום שבא אחר כך - להוסיף בו קדושה ודעת. כמו שכתוב (בראשית א) 'ויקרא אלקים לאור יום' - שכל יום צריך שיאיר ביותר כנ"ל. אבל כשהזקנים, המאריכי ימים שבדור פוגמים את ימיהם ואין מוסיפין אור קדושה ודעת בכל יום ויום - מזה יונק מצח הנחש, חכמת הטבע הנ"ל.

עז. סיכום: א. זקנים דקדושה היינו שמוסיפים דעת בכל יום. ב. ועל ידי זה הם משלימים את הדיבור שהוא התגלות הדעת. ג. ושלימות הדיבור הוא לשון הקודש, הרי שלשון הקודש יונק מזקנים דקדושה.

עח. ליקו"מ סי' קא.

זקני הדור פֿשאַין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת - וְאִין זוכין כּל זמן שְׁמֻזְקִינִים לְבַחֲיַנְת שְׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה שְׁנֵה עֶקֶר בַּחֲיַנְת הַזְקָנָה, אָזִי עַל יְדֵי זֶה מִתְגַּבֵּר בַּחֲיַנְת שְׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת שְׁהֶם כְּנֶגֶד שְׁבָעִים פְּנִים הַנ"ל.

לשה"ק שבה ניתנה התורה - בחי' ע' פנים בחי' זקנים דקד'

וְלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִשְׁבָּעִים לְשׁוֹנוֹת הַעֲמִים ט" - הוּא בַּבְּחִינַת שְׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ, וְכֹל הַשְּׁבָעִים פְּנִים - שְׁבָעִים אֲנָפִין נִהְיִין - כְּלִילִין בְּלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ, נִמְצָא שְׁלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ הוּא בַּבְּחִינַת זְקֵנֵי הַדּוֹר שֵׁישׁ בָּהֶם שְׁלֵמוֹת - שְׁמוֹסִיפִין דַּעַת בְּכֹל יוֹם שְׁהֶם בַּבְּחִינַת שְׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, שְׁנֵה בַּחֲיַנְת לִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ שֶׁהוּא בַּחֲיַנְת שְׁלֵמוֹת הַדְּבִוֵּר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת כְּנ"ל.

ע"י הוספת ימים של הזקנים דקד' - נוסף חכמה ונשלם הדיבור

וְזֶה בַּחֲיַנְת (איוב לב) 'יָמִים יִדְּבִרוּ וְרַב שָׁנִים יוֹדִיעוּ חֲכָמָה', כִּי כָּל מֵה שְׁמוֹסִיפִין יָמִים - נִשְׁלָם הַדְּבִוֵּר יוֹתֵר שֶׁהוּא בַּחֲיַנְת לִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ, עַל יְדֵי שְׁמוֹסִיפִין חֲכָמָה בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם

שְׁמֻזְקִינִים יוֹתֵר, וְזֶהוּ 'יָמִים יִדְּבִרוּ וְרַב שָׁנִים יוֹדִיעוּ חֲכָמָה', כְּשִׁזְכוּיִן בְּרַב שָׁנִים לִידִיעַת חֲכָמָה - אָזִי הַיָּמִים יִדְּבִרוּ, כִּי עַל יְדֵי הַחֲכָמָה נִשְׁלָם הַדְּבִוֵּר בְּיוֹתֵר כְּנ"ל, שֶׁהוּא בַּחֲיַנְת לִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ כְּנ"ל י"א.

ע"י לשה"ק מתגלה הרצון ולכן כל הקדושות והברכות בלשה"ק

נִמְצָא שְׁלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ יִנְיָקְתוּ מִזְקֵנֵי הַדּוֹר שֶׁבַּקִּדְּשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן. וְעַל כֵּן כָּל הַקִּדְּשׁוֹת וְהַבְּרָכוֹת וְכו' שְׁפָלָם הֵם בַּחֲיַנְת הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן - כְּלָם הֵם בְּלִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ, כִּי עֶקֶר הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן הוּא עַל יְדֵי לִשְׁוֹן הַקִּדְּשׁ כְּנ"ל.

הקדיש בלשון תרגום שעולה ומקשר את כל הרצונות לשורש הרצון, עד שחכמת הטבע נהפכת להתגלות הרצון

אָבֵל הַקִּדְּשׁ שֶׁהוּא קִדְּשָׁה גְבוּהָ מְאֹד לְמַעְלָה מִכָּל הַקִּדְּשׁוֹת כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בַּזֵּהר הַקִּדְּוֵשׁ 'וְהוּא מִתְּבַר כָּל שְׁלִשְׁלָאִין דְּפִרְזָלָא' פ - דְּהֵינּוּ שְׁעוֹלִים לְשִׁרְשׁ הַרְצוֹן וּמְקַשְׂרִין כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֵׁם עַד שֶׁמִּתְגַּבֵּר הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן מְאֹד עַד שֶׁנִּתְּהַפֵּךְ חֲכָמַת הַטָּבַע לְהַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן, וְזֶה בַּחֲיַנְת קִדְּשׁ בְּלִשְׁוֹן תְּרַגּוּם,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

עט. ליקו"מ סי' יט הנ"ל.

פ. הובא בהערה לעיל אות ד.

❖ הערות ❖

כא. עיין לעיל (בסוף אות ג) בענין החכמה שעל ידה מתגלה הרצון.

העליה מעולם לעולם היא ע"י הרצון שברצונות

ח ועל כן הקדיש הוא בחינת העמוד שבין עולם לעולם, שדרך בו עולים מעולם לעולם, פי עקר עלית העולמות מעולם לעולם - הוא רק על ידי בחינת רצון שברצונות שהוא בחינת המדרגה העליונה תכלית המעלה שבאותו העולם, שנמשך מעולם הגבוה יותר, ועקר העליה מדרגא לדרגא ומעולם לעולם - העקר הוא על ידי שלמות הרצון³³, כשזוכין לבטל הכל עד שבאים לשלמות הרצון בחינת רצון שברצונות - אז עולים לעולם גבוה יותר, פי משם נמשך בחינה זו בזה העולם כמובן בפגנות.

פי עכשיו קוראין ומגלין את הרצון על ידי תרגום דיקא, פי אנו מהפכין על ידי קדשה זו הרגז לרצון, דהינו חכמת הטבע שניקתה מלשון תרגום - מתהפך וקורא ומגלה את הרצון, ומניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא, שנה עקר שלמות התגלות הרצון כמובן בפמאמר הנ"ל³⁴, דהינו שלשון תרגום דיקא שדרך שם יניקתם של חכמי הטבע - על ידו דיקא יתגלה הרצון, ואז נכנע חכמת הטבע לגמרי, ועל כן הקדיש בלשון תרגום מתברר פל שלשלאין דפרזלא, פי פלם מתבטלין לגמרי על ידי שהתרגום בעצמו מגלה את הרצון וכו' כנ"ל:

❦ ציונים ומראה מקומות ❦

פא. ז"ל (באות ט): כי ע"י הצדקה, מעלין פגם נפילת הדעת של המאריכי ימים, שמזה הוא ניקת מצח הנחש כנ"ל. ומוציאין כל היניקה והחיות של מצח הנחש, חכמת הטבע, ומתגבר בחי מצח הרצון. כי עיקר עבודת הצדקה, היא בבחי' ואת העורבים צויתי וכו' כנ"ל. דהיינו, מה שצריכים בהתחלה לשבר האכזריות, להופכו לרחמנות. ומזה בעצמו מתגבר בחי' הרצון, כי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא (סנהדרין לט). מאחר שמתגבר ומהפך אכזריות שבטבעו, לרחמנות. עי"ז, נתהפך הרוגז לרצון:

פב. עיין ליקו"ה (הל' ערב הל' ג, ד): כי כל העליות והמדרגות הם בבחינת הרצון, כמובן מדברי רבנו ז"ל. ע"כ.

ושם באות ל: כי אי אפשר לקיים התורה והמצוות כי אם על ידי בחינת רצון, כי עיקר עבודת ה' הוא בחינת הרצון כנ"ל, וכל אחד כפי מה שמרגיל עצמו לחזק רצונו וכסופיו וגעגועיו לה' יתברך ברצון חזק ביותר, כמו כן הוא זוכה להתקרב לה' יתברך ולתורתו ולמצוותיו. וכל העליות מדרגא לדרגא וממעלה למעלה שצריך כל אחד מישראל לעלות בכל עת הכל הוא כפי התגברות הרצון, כי עיקר הוא הרצון כנ"ל. ועיקר התכלית הוא הרצון, כי גם עיקר התכלית הוא להכלל ברצון שברצונות ברעוא דרעוין כנ"ל, כי התחלת התקרבות לה' יתברך וסוף התכלית הוא הכל בחינת רצון, כי ההתחלה והסוף הכל הוא בחינת רצון כנ"ל. ע"כ.

וע"ע בהל' ראש חודש (הל' ו, ג): כי בכל עולם ובכל דרגא יש בחינת עשר ספירות כידוע. ואמונה בחינת מלכות היא בחינת מדה האחרונה שהיא הראשונה מלמטה למעלה באותו העולם

ע"י הקדיש שמקשר כל הרצונות לשורש הרצון - על ידו עולים מעולם לעולם

וְעַל כֵּן - הַקְּדִישׁ שֶׁמְתַקְּשִׁים עַל יְדוֹ לְבַחֲיַת שָׁרֵשׁ הַרְצוֹן רְצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, עַד שְׁנִתְהַפֵּף הַכֹּל לְרְצוֹן, וְאֶפְלוּ חֻכְמַת הַטֵּבַע שֶׁיִּנְיָקְתָהּ מִבַּחֲיַת לְשׁוֹן תְּרַגּוּם - נִתְהַפֵּף הַכֹּל לְבַחֲיַת רְצוֹן, עַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה עוֹלִים מֵעוֹלָם

לְעוֹלָם, כִּי עֶקֶר הַעֲלִיָּה עַל יְדֵי בַחֲיַת שָׁרֵשׁ הַרְצוֹן כִּנ"ל:

ע"י פסוד"ז מעלין את היראה ונמשך חסד וזוכים לברכה בחי' ברכו

ט וְזֶה בַחֲיַת בְּרַכּוֹ שְׂאוּמְרִים בֵּין יִשְׁתַּבַּח לְיוֹצֵר^ט, כִּי בְרַכָּה מְסֻטָּרָא דְכַהֲנֵי, בַחֲיַת 'כֹּהֵן תְּבָרְכוּ'^ט, וְעַל יְדֵי פְסוּקֵי דְזֻמְרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְעַלִּין אֶת

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

והדרגא, אבל אחר כך כשזוכה על ידי האמונה להשגת השכל שבאותו עולם, שזהו בחינת כלל שאר הספירות העליונות עד כתר, אחר כך צריך לחזור לאמונה, שהיא בחינת מדרגה האחרונה של עולם הגבוה יותר, שהיא למעלה ממדרגה העליונה של עולם התחתון ממנו, כי מלכות דיצירה גבוהה הרבה מכתר דעשיה, כי היא בחינת עתיק דעשיה כידוע בכתבים.

ועל כן יש מדרגות רבות באמונה, כי כל מה שמתחזק יותר באמונה, על ידי זה זוכה להשיג השכל שבאותו דרגא, אם זוכה לעמוד בנסיון כמה ימים ועתים כראוי לו לפי מעשיו, כי בודאי אי אפשר לדלג בפעם אחד, בפרט אם מעשיו אינם עולים יפה.

ואחר כך כשזוכה להשיג השכל כפי אותו העולם והדרגא - אזי זוכה לרצון שהוא בחינת עתיק, בחינת שורש הכתר שנמשך מבחינת מלכות-אמונה שבעולם הגבוה יותר. ואז צריך לעלות לבחינת אמונה הגבוהה יותר מזה השכל שבעולם הנמוך ממנו. ואחר כך כשזוכה על ידי אמונה הגבוהה יותר - להשיג גם השכל שבעולם הגבוה יותר, אזי צריך לעלות לאמונה הגבוהה עוד יותר, שהיא אמונה שבעולם ודרגא הגבוהה עוד יותר, שהיא בחינת אמונה של עולם הבריאה. וכן מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד ראש האמונה, כי תכלית הידיעה שלא נדע ושם עיקר האמונה.

נמצא שאמונה היא למטה מהשכל ולמעלה מהשכל כנ"ל, אבל אי אפשר לזכות להשגת השכל שבכל עולם ודרגא עד שיעלה למעלה מהשכל - כי אם כשעומד תחלה בנסיון על ידי שאינו מבין הדבר וקשה לו קושיות, והוא מבטל שכלו ומתחזק באמונה, על ידי זה זוכה לעלות אל השכל עד שעולה למעלה מהשכל, שהוא בחינת עתיק, שהוא בחינת הארת הרצון שנמשך מבחינת אמונה שבעולם הגבוהה יותר כנ"ל.

פג. אחר הקדיש הנ"ל.

פד. עיין זוהר נשא קמה: אמר ר' יצחק וכו' וכהני בעיין יתיר מכל שאר עמא לאשרייה בהו שכינתא, וכיון דשרת בהו שכינתא שריא בהו חסד ואקרונן חסידים, ובעיין לברכא עמא, הדא הוא דכתיב (תהלים קמה) 'וחסידך יברכוכה', וכתיב (דברים לג) 'תמיך ואוריך לאיש חסידך', ומשום דכהנא אקרי חסיד בעי לברכא, ובגין כך כתיב 'דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו', מאי טעמא משום דאקרונן חסידים, וכתיב 'וחסידך יברכוכה'.

התגברות התגלות הרצון שמתגלה אז וכו' כנ"ל. ועל כן אז אומרים שבח גדול ונורא שהוא אקדמות בלשון תרגום דיקא, שזה עקר שלמות התגלות הרצון - כש'לשון תרגום נכלל בקדשה, ולשון תרגום דיקא שמשם יניקתם - מגלה ומפרסם את הרצון כנ"ל, ומיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא, וזה עקר שלמות התגלות הרצון שמתגלה בשבועות שאז נתגלה שרש הרצון כנ"ל. ברנף ה' לעולם אמן ואמן:

צריך ליתן צדקה קודם התפילה כדי לזכות לבחי' עת רצון
 יא ועל כן צריכין לתן צדקה קדם התפלה - כדי לזכות לבחינת עת רצון בשעת התפלה, כי עקר התגלות מצח הרצון שהוא בחינת עת רצון - הוא על ידי הצדקה כמבאר במאמר הנ"ל, וכבר מובא זה בהלכות תפלת המנחה¹⁷:

היראה ואזי נמשך חסד, בבחינת (כמדבר יז) 'והנה פרח מטה אהרן לבית לוי' כמו שאמר רבנו ז"ל שם במאמר הנ"ל¹⁸, ועל כן על ידי זה זוכין לבחינת ברכה שהוא בחינת פהן כנ"ל¹⁹, וזה בחינת ברכו בחינת ברכה בחינת ואתם פהגי ה' תקראו כנ"ל:

שבועות בחי' זקן דקד'

י וזה בחינת 'אקדמות' שאומרים בשבועות, שהוא שבח גדול ונורא מאד, ונתתקן בלשון תרגום דיקא, כי שבועות הוא בחינת זקן שבקדשה בחינת שרש הרצון הנ"ל, כמו שאמר רבנו ז"ל במאמר הנ"ל שנגאמר בשבועות (בסוף המאמר) - כי בשבועות נתגלה השם יתברך כזקן מלא רחמים.

בשבועות יש לנו כח לשבר הטבע ולהפכה לרצון ולכן אומרים אקדמות בלשון תרגום ועל כן אז יש לנו כח לשבר חכמת הטבע ולהפכה לרצון על ידי

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

פה. ז"ל (בסוף אות ד): היינו שע"י יראה וכו', נעשה חקיקה וצנור, לקבל בתוכו את החסד. וזה בחי' (כמדבר יז) 'והנה פרח מטה אהרן לבית לוי', היינו שהחסד, בחי' אהרן. צריך לקבלו ע"י הכלי, שהוא בחי' יראה, סטרא דלוי.

פו. וכמבואר לעיל אות ה.

פז. באות ב, ז"ל: ועל כן צריכין לתן צדקה קודם התפלה, כדי להכניע מצח הנחש, שהוא כנגד מצח הרצון, ואזי נתגלה מצח הרצון, ואז הוא עת רצון, ואז התפלה מקובלת, כמו שכתוב 'ואני תפילתי לך ה' עת רצון' כנ"ל.

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. הקדיש הוא בבחינת התגלות רצון שברצונות - שורש הרצון.
- ב. הקדיש נתקן בלשון תרגום שהוא בחינת הטבע, ועל ידי הקדיש נתהפך הטבע - תרגום, לגילוי הרצון.
- ג. לבן הארמי הוא בבחינת הזקנים דסט"א - מצח הנחש.
- ד. ולכן כשרצה יעקב להכניע את עשו - אזי ברח ללבן בשביל להכניע את שורש יניקת עשו שהוא בחינת חכמי הטבע, שיניקתם ממצח הנחש בחינת לבן.
- ה. החסד שנמשך על ידי הרצון - על ידו נמשכת הברכה. ולהיפך, על ידי חכמת הטבע נמשכת הקללה.
- ו. עשו - חכמת הטבע, נתקנא ביעקב שזכה לברכות, עד שיעקב הכניעו בשרשו שהוא לבן הארמי, ועל ידי זה הודה לו על הברכות.
- ז. בלעם ובלק רצו לקלל את ישראל על ידי התגברות לשון ארמי - חכמת הטבע, ועל ידי כח משה שגילה את הרצון בהתגלות נפלאה, זכו להנצל מכל הקללות ולהפכם לברכות.
- ח. מלאכי השרת אינן נזקקים ללשון ארמי - שהוא בדרגת הבחירה, ומלאכי השרת אין להם בחירה.
- ח. התגלות הרצון על ידי לשון קודש.
- ט. התגלות הרצון הוא על ידי הדיבור שמגלים ומספרים בפה את אלוקותו ית'.
- י. הדיבור הוא התגלות הדעת, ועל ידי שלימות הדעת על ידי הזקנים דקדושה, על ידי זה נשלם הדיבור שזה בחינת לשון הקודש - שיש בו שלימות.
- יא. זקנים דקדושה בחינת שבעים פנים לתורה, שכנגדם הם שבעים אומות שבעים לשונות. ולשון הקודש הוא בבחינת השבעים פנים לתורה שהם בחינת הזקנים דקדושה.
- יב. קדיש בלשון תרגום שהוא בחינת הטבע, ששזה שלימות הרצון שהטבע בעצמו מגלה את הרצון.

לקוטי התגלות הרצון בשלימות ע"י הקדיש הלכות מז

יג. עיקר העלייה מעולם לעולם הוא על ידי שלימות הרצון שהוא בחינת הקדיש.

יד. על ידי התגלות הרצון זוכים לברכה, שזה בחינת מה שאומרים 'ברכו'.

טו. בשבועות שאז שלימות התגלות הרצון - אמרים אקדמות בלשון תרגום, שהרצון נתגלה דוקא על ידי לשון אמורי, בחינת הטבע.

הלכות קריאת שמע

ק"ש - ביטול לתכלית, והתגלות הטוב

הלכה א

א על פי התורה ויאמר בעצו אל רות וכו' בסיומן סה, עיין שם פל התורה:

ק"ש בחי' הביטול לתכלית שכולו אחד כולו טוב

פי קריאת שמע הוא בחינת הבטול אל התכלית, כמו שכתוב 'ה' אלהינו ה' אָחַד', שְׁהוּא בְּחִינַת 'בְּיּוֹם הַהוּא' [יהיה ה' אחד ושמו אחד] וכו' כמו שפרש רש"י (על דברים ו, ד) פ"ב. והוא בחינת פלו טוב בחינת ה' הוא האלקים', כמו שכתוב (תהלים נו) 'בְּה' אֶהְיֶה כו' בַּאֲלֵקִים

אֶהְיֶה כו' פ"ב, וְזֶהוּ ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אָחַד' - שְׁפֵלוֹ אָחַד פְּלוֹ טוֹב.

'שמע' - שישמע באזניו, ולא ישאר באות ראשונה כי ה' אחד בחי' התכלית

וְזֶה פְּרוֹשׁ 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל' הֵינוּ 'הַשְּׁמַע לְאֲזְנֶיךָ' [מה שאתה מוציא מפיהך] כו' כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות טו), וְאִם כֵּן יִצְטָרֵךְ לְשַׁאֵר בְּאוֹת רִאשׁוֹנָה², עַל כֵּן הִתְקוֹן לְזֶה לְהַסְתַּפֵּל עַל הַתְּכַלִּית - וְזֶהוּ ה' אֱלֹהֵינוּ [ה' אחד] כו' [שזה התכלית] כְּנ"ל [שעי"ז יכול לעשות אחד מכל התפלה ולילך הלאה בתפלה].

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

פח. ז"ל: ה' אלהינו ה' אחד - ה' שהוא אלהינו עתה ולא אלהי האומות, הוא עתיד להיות ה' אחד, שנאמר (צפניה ג, ט) 'כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'', ונאמר (זכריה יד, ט) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

פט. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ד: כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עוה"ב. כמו שכתוב (תהלים נו) 'בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר', וזאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חז"ל (פסחים נ). 'ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו', והקשו 'וכי האידנא לאו הוא אחד'. ותרצו חז"ל 'האידנא מברכין על הטובה הטוב והמטיב, ועל הרעה דיין אמת, ולעתיד, כולו הטוב והמטיב' - שיהיה שם הוי"ה ושם אלקים, אחדות אחד.

צ. כמבואר בתורה סה הנ"ל: וכשהדיבור יוצא, והדיבור הוא יוצא מהנפש, כמו שכתוב (בראשית ב) 'ויהי האדם לנפש חיה', ותרגמו 'לרוח ממללא'. והדיבור בא ונשמע לאזניו, כמו שאמרו

מט לקוטי ק"ש - ביטול לתכלית, והתגלות הטוב הלכות

רק הטוב המלכּש באותו הלשון, כי בּודאי בּכל הלשונות יש שם טוב הנספּר שם, רק שהרע מכסה עליו^{צא} (ליקו"מ סי' לג), ועל כן מהראוי שלא לומר דבר שפּקדוּשה בשאר לשונות, אבּל קריאת שם שמה שהיא בחינת בטול שהוא פּלו טוב וכו' פנ"ל - ועל כן מתר לקרוּתה בּכל לשון, כי הרע נופל ונתבטל, ונשאר רק הטוב פנ"ל.

שמע - בכל לשון, כי בתכלית כולו אחד כולו טוב ואין כח לרע של לשונות העכו"ם וזה שדַרשו רבּוּתינו ז"ל (שם יג) גם כן מפּסוק זה שקריאת שם נאמרת בּכל לשון, כי 'שמע' - 'בכל לשון שאתה שומע', כי מאחר שצריך להתבטל אל התכלית - ושם פּלו אחד פּלו טוב ואין שם שום רע פּלל, על כן הרע של הלשונות נופל ונתבטל ונשאר

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

רבּוּתינו ז"ל (ברכות טו) 'השמע לאזניך מה שאתה מוציא בפּיך', אזי הדיבור מבקש ומתחנן מהנפש לבל תפרד ממנו. ותיכף כשיוצא אות ראשונה, כגון אות בי"ת מתיבת ברוך, אזי מבקש ומתחנן מהנפש לבל תפרד ממנו. כי איך תוכל להתפרד ממני, לגודל ההתקשרות והאהבה שיש בינינו, כי אתה רואה את יקר יופי וזיווי והדרי ותפארתי, ואיך תוכל לנתק עצמך מפני ולפרוד מאתי.

הן אמת שאתה צריך לילך יותר, כדי ללקט עוד סגולות יקרות וחמודות גדולות, אבל איך תוכל לפרוד ממני ולשכוח אותי, על כל פנים תראה שבכל מקום שתלך ותבוא לשם לא תשכח אותי, ולא תפרד ממני וכו'.

על כן הכלל שצריך לעשות אחד מכל התפילה כולה, ובכל דיבור שמדבר - יהיה נמצא שם כל הדיבורים של התפילה, ומהתחלת התפילה עד הסוף יהיה הכל אחד. וכשעומד בהדיבור האחרון של התפילה, יהיה עדיין עומד בתיבה ראשונה של התפילה, כדי שעל ידי זה יוכל להתפלל כל התפילה כולה, ואף על פי כן לא יתפרד אפילו מאות ראשונה של התפילה.

ודע, שבחינה זו היינו בחינת אחד - זה הוא בחינת התכלית, כמו שכתוב (זכריה יד) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', ו'ביום ההוא' היינו התכלית, והוא בחינת כולו טוב, כי אחד הוא כולו טוב, כמו שאמרו רבּוּתינו ז"ל על פסוק זה 'ביום ההוא יהיה ה' אחד' וכו', אטו האידנא לאו אחד הוא, אלא האידנא מברכין על הרעה דיין אמת, ועל הטובה הטוב והמטיב, אבל לעתיד יברכו על הכל הטוב והמטיב, נמצא שבחינת אחד הוא התכלית, והוא כולו טוב.

ועיין בליקו"ה הל' תפלת ערבית (הל' ד, ד) מה שביאר בזה.

צא. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' לג: נמצא אפילו במדור הקליפות, היינו בימי רע, שהם מדות רעות ולשונות עכו"ם, [גם] שם יכולין למצוא אותיות התורה, אבל מחמת ריבוי הלבושים וגודל הצמצום, אינם נראים אותיות התורה, היינו ימי טוב, על ידי ימי רע והחשך השורה עליהם. אבל מי שכופה את יצרו הרע, היינו הימי רע, היינו המדות רעות, אזי הרע נתבלבל לגמרי נגד ימי הטוב שבהם, אזי אותיות בולטות ונראים ומאירים ביותר.

לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּלִשְׁנוֹת הָעַמִּים
 כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ (סימן לג) כ^ב, לְהוֹרוֹת שְׁעַל
 יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּטוּל
 כַּנ"ל - עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הַטּוֹב הַיָּנוּ
 הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ הַמְּלַבֵּשׁ
 בְּשָׂאֵר לִשְׁנוֹת הָעַמִּים כַּנ"ל.

בְּק"ש מְרוֹמוֹ שֵׁשׁ טוֹב בְּכָל הַלִּשְׁוֹנוֹת
 וְעַל כֵּן מְרַמֵּז בְּקְרִיאַת שְׁמַע דִּיקָא שְׁיִישׁ
 טוֹב בְּכָל הַלִּשְׁוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל (מנחות לד) 'טט בכתפי שמים פת
 באפריקי שמים' שְׁזֶה בְּחִינַת הַטּוֹב שֶׁל

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. קריאת שמע הוא בחינת הביטול אל התכלית.
- ב. על ידי הביטול אל התכלית יכול להשמיע לאזניו, ואף על פי כן לא יצטרך להשאר באות הראשונה.
- ג. על ידי הביטול אל התכלית נופל כל הרע, ולכן קריאת שמע נאמרת בכל לשון.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

צב. ז"ל: וזה שגילו חז"ל ופתחו לנו פתח שהמשכיל ידע ויבין שבכל הדברים גשמיים יש אלוקותו וחיותו, כמו שאמרו חז"ל (מנחות לד:) 'טט בכתפי שמים פת באפריקי שמים', להודיע שבכל לשונות העכו"ם יש שם אלקותו המחיה אותה.

הביטול הוא רק בזמן שינה

בטול - הוא רק בליילה, כי היא בחינת סתימו דעינין^{צד}, כי אז בני אדם נחים ואינם רודפים כל כך אחר העולם הזה, וכמו שאמר רבנו במקום אחר (בסימן נב) שעקר הבטול הוא בליילה^{צד}.

לילה בחי' דינים - יסורים, שעי"ז באים לביטול אל התכלית גם לילה הוא דינים שהם בחינת יסורים, שעל ידי זה באים לבחינת

ק"ש של לילה כל הלילה - שאז עיקר הק"ש בחי' ביטול וּבְזֶה נִתְיָשֵׁב הַדִּין שֶׁהִקְשׁוּ הַפּוֹסְקִים מֵהָרָאוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לְדַרְשׁ 'וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ' שֶׁקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל לַיְלָה - זְמַנָּה כָּל הַלַּיְלָה, כָּל זְמַן שֶׁכִּיבָה, וּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל יוֹם הוּא רַק בְּזְמַן קִימָה, דְּהֵינּוּ בְּתַחֲלַת הַיּוֹם, אֲבָל לֹא כָּל הַיּוֹם. כִּי עֵקֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא בְּחִינַת

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

צג. כמבואר בתורה סה הנ"ל, ז"ל: כי זה אנו רואים בחוש, כשאדם רוצה להסתכל על דבר שהוא רחוק ממנו, אזי סותם את עיניו, ומצמצם ומכווץ הראות, כדי לכוון הראות אל הדבר הרחוק שרוצה לראות. וזה מחמת כי הראות הוא משרת ושליח של המוח, להביא הדבר שרואה לתוך המוח וכו'. ועל כן כשהדבר רחוק ממנו, אין כח בהראות לילך לשם ולהביאו לתוך המוח, מחמת שהדברים אחרים שרואה מן הצד מבלבלים אותו. וכך מחמת הפיזור שנתפזר הראות, עי"ז הוא נקלש, ואין בו כח להביא הדבר שרואה לתוך המוח. ע"כ צריך לסתום את עיניו, ולצמצם הראות, ולכוונו אל הדבר שצריך, כדי שלא יבלבלו דברים אחרים, וגם כדי שיתחזק כח הראות, ולא יהיה קלוש, ואז יוכל לראות הדבר הרחוק כנ"ל. כמו כן, כשרוצים להסתכל על התכלית, שהוא כולו טוב, כולו אחד. צריך לסתום את עיניו, ולכוין ההסתכלות אל התכלית. כי אור התכלית הזה היא רחוקה מהאדם, ואי אפשר לראותו כי אם בסתימו דעינין. שצריך לסתום את העינים לגמרי, ולסוגרם בחזקה מאד, אף גם לדוחקם בהאצבע, כדי לסותמם לגמרי, ואז יוכל להסתכל על התכלית הזו. היינו שצריך לסתום את עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, להעלים עיניו ולסוגרם מאוד, לבלי להסתכל כלל על תאוות עולם הזה והבליו. ואז יוכל לראות ולהשיג אור התכלית הזה שכולו טוב, ואז יבטלו היסורין כנ"ל, כי עיקר היסורין מחמת שרחוק מהתכלית כנ"ל.

צד. ז"ל: אך עיקר ההתבודדות הוא בלילה, בעת שהעולם פנוי מטרדת העולם הזה, כי ביום - על ידי שרודפין העולם אחר העולם הזה - הוא מבטל ומבלבל את האדם מלהתדבק ולהכלל בהשי"ת, ואפילו אם הוא בעצמו אינו טרוד, אף על פי כן מאחר שהעולם טרודים אז, ורודפים אז אחר הבלי העולם הזה - על ידי זה קשה אז לבא לידי ביטול.

בטול כמו שאמר רבנו שם צ"ח, וְזֶה בְּחֵינֵת (מיכה ז) 'כִּי אָשֵׁב בְּחֶשֶׁף ה' אֹר לִי, 'כִּי אָשֵׁב בְּחֶשֶׁף' דִּיקָא - אֶז 'ה' אֹר לִי, בְּחֵינֵת (קהלת ב) 'כִּי תִרְוֶן הָאֹר מִן הַחֶשֶׁף' - 'מִן הַחֶשֶׁף' דִּיקָא, כִּי דִיקָא בְּעַת שְׁמִתְגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם הַחֶשֶׁף וְהַדְיָנִים וְהַיְסוּרִין חֵס וְשְׁלוֹם, הֵן בְּעִבּוּדַת ה' הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת - אֶז דִּיקָא עֲקָר הֶעֱצָה לְסַתֵּם עֵינָיו וּלְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֶל הַתְּכָלִית שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִין כָּל הַיְסוּרִין כַּנִּלְצִי.

השינה בלילה בחי' ביטול אל התכלית, ומקודם אומרים ק"ש שעה"מ בחי' ביטול וְזֶה בְּחֵינֵת הַשְּׁנָה שֶׁהִיא בְּלִילָה דִּיקָא, כִּי הַשְּׁנָה הוּא בְּחֵינֵת בְּטוּל, בְּחֵינֵת 'בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי' כַּמּוּבָא (פּע"ח ק"ש שעה"מ פ"ב), וְהִיא בְּסִתְיָמוֹ דְּעֵינִין כַּנִּלְצִי, כִּי עֲקָר הַבְּטוּל הוּא בְּסִתְיָמוֹ דְּעֵינִין, וְעַל כֵּן עֲקָר הַשְּׁנָה בְּלִילָה, כִּי מַחְמַת הַדְיָנִים כַּנִּלְצִי - סוּתְמִין עֵינֵיהֶם וּמְבַטְּלִין עֲצָמָן אֶל הַתְּכָלִית שֶׁזֶה בְּחֵינֵת שְׁנָה כַּנִּלְצִי. וְעַל כֵּן קוֹרִין מְקֻדָּם קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְטָה,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

צה. באות ד: כי על ידי היסורין, בא לבחינת ביטול כנ"ל. ע"כ. ועיין עוד שם על הפסוק 'אשרי הגבר' וכו'.

צו. עיין שיחות הר"ן אות רעט: פעם אחת אמר לי בזו הלשון, וכשכבר רע מאד אזי מתבטלים לגמרי (אין אז עס איז שוין גאר שלעכט. איז מין זיך גאר מבטל). ושאלתי אותו איך מבטלין עצמו. והשיב, סוגרין הפה והעיניים והרי זה בטול (מע פאר מאכט דאס מויל און דיא אויגין איז בטול).

מזה מובן עצה שכשהבעל דבר מתגבר מאד מאד על האדם ומבלבל דעתו מאד בכמה מיני הרהורים רעים ובלבולים הרבה שקשה לו מאד לנצחם, אזי יבטל האדם עצמו לגמרי. כי כל האדם יכול לבטל עצמו לגמרי לפעמים, דהינו לסתום פיו ועיניו ולסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת ומחשבה כלל, רק יבטל עצמו להשם יתברך לגמרי. ע"כ.

ובליקו"ה הל' נטילת ידים שחרית הל' ד, ג: כי זהו עיקר העצה הגדולה האמתית בכל הצרות ח"ו שעוברין על ישראל בכלליות, או מה שעובר על כל אדם בפרטיות רחמנא לצלן, שאין שום עצה נכונה לברח מהם כי אם על ידי הבטול אל התכלית, דהינו לסתום עיניו ולעשות עצמו כישן ולבטל עצמו בתכלית הבטול כאלו אין בו שום הרגשה כלל, רק לדבק ולבטל מחשבתו אל האור האין סוף יתברך, וזה יכול כל אדם לעשות כאשר שמעתי מפיו הקדוש, כי אף על פי שאינו יכול לזכות לבטול בשלמות כמו גדולי הצדיקים השלמים, אף על פי כן יכול כל אדם לבטל עצמו איזה שעה אם ירצה באמת, ועל ידי הבטול יתבטלו ממנו היסורים והצרות. אך אחר כך יכול להיות שיתגברו יותר ח"ו, וצריך להתגבר לבטלם על ידי חדושי התורה, או על ידי עסק התורה בחשק חדש וכנ"ל.

צז. עיין ליקו"ה שם באות ב: כי השינה הוא בחינת בטול אל התכלית בסתימא דעינין ומשם שורש השנה, (כמובא בהתורה "ויהי מקץ זכרון" סימן נ"ד) שבשעת שנה מתדבקין בעלמא דאתי, שהוא בחינת בטול, וכן בהתורה כי מרחמם ינהגם סימן ז על מאמר רבותינו ז"ל והיה רבי אליעזר

פי קריאת שְׁמַע היא בחינת בטול כנ"ל. זמן ק"ש כל הלילה שאז עיקר בחי' ביטול, אבל זמן ק"ש ביום כ"ז שהעולם עדיין נח מרדיפת העוה"ז

ועל כן עקר קריאת שְׁמַע בלילה, ועל כן זמנה כל הלילה, כי אז הוא בחינת הבטול כנ"ל. אבל ביום אין זמן קריאת שְׁמַע כי אם עד זמן קימה, דהינו קדם שְׁנַת־פֶּשֶׁט העולם לרדף אחר העולם הזה, שְׁזָה בחינת סתימו דְעִינִין,

אבל אחר כך אין זמן קריאת שְׁמַע כנ"ל. ועל כן נתנו חז"ל (ברכות ט) הזמן כל זמן שיש עדין בני אדם בעולם שישנים עדין, דהינו עד שעה שפני מלכים עומדים ממטותיהם, ועל כן עדין לא נתעורר כל העולם והעולם נח עדין מרדיפת העולם הזה, אבל אחר שלש שעות שפבר קמו כלם - אין זמן קריאת שְׁמַע כנ"ל.

מהדברים שהתבארו עד כה:

קריאת שמע הוא בחינת הביטול אל התכלית

- א. עיקר קריאת שמע בלילה הוא עיקר זמן הביטול.
- ב. לילה בחינת דינים שעל ידם זוכים להתבטל אל התכלית.
- ג. השינה של לילה היא בחינת ביטול אל התכלית, ולכן אומרים מקודם קריאת שמע שעל המיטה, שהיא בחינת ביטול לתכלית.
- ד. זמן קריאת שמע של לילה כל הלילה, וקריאת שמע של יום עד ג' שעות שהוא זמן שינה, כי עיקר הקריאת שמע הוא בבחינת הביטול שהוא בבחינת השינה.

❖ **ציונים ומראה מקומות** ❖

ישן, מובן גם כן ששינה הוא בחינת בטול בחינת עין לא ראתה עין שם. כי עיקר השינה שהשם יתברך מפיל על האדם הוא בשביל בחינות הנ"ל המבואר בתורה הנ"ל, דהינו כדי לברוח בכל פעם מהדינים והיסורים שכולם נמשכין מבחינת בלבול הדעת כמובא בדברינו במקום אחר, ומחמת שהאדם בא לזה העולם רק בשביל המלחמה ללחום מלחמת ה' עם התאוות והבלבולים ולדבק מחשבתו בהשם יתברך תמיד, על ידי זה המוחין מתיגעים בכל פעם, ועל כן הטביע השם יתברך בנפש אדם שכשהבלבולים מתגברין ביותר והמוחין מתיגעים - שיפול עליו שנה שהוא סתימות העינים ובטול המוחין, הינו שיסתום עיניו ויבטל מוחו ודעתו לגמרי, שזהו בחינת בטול הנ"ל הינו בטול אל התכלית הטוב, ושם מתבטלין כל הבלבולים שהם בחינת כלל כל הדינים והצרות והיסורים והמניעות, כי כולם מתבטלים על ידי הבטול אל התכלית כנ"ל ומשם נטבע השנה על כל אדם.

המשכת האור לכלים בחזרה מהביטול

העיקר הביטול להתכלית, והשלימות הוא לשוב אח"כ למדות וכלים, בחי' חידו"ת ועל כן צריך להפריד בין הדבקים^{צח}, כי אף שעקר הוא הבטול אל התכלית שהוא פלו אחד - ושיהיו כל הדבורים נכללין באחד, עם כל זה עקר השלמות לשוב מבחינת בטול

וילצמצם האור - לתקן המדות והכלים, כי זה עקר השלמות כמו שאומרים ואבית תהלה מגושי עפר כמו שאמר רבנו^{צט} (סי' ד). וזה בחינת חדושי תורה שנעשה אחר הבטול, כי התורה היא בחינת מדות וכלים כמו שאמר רבנו^צ (סי' נו).

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

צח. שולחן ערוך אורח חיים סי' סא סעי' כ-כא: צריך ליתן ריוח בין תיבה שתחילתה כסוף תיבה שלפניה, כגון 'בכל לבכך', 'על לבככם', 'בכל לבככם', 'עשב בשדך', 'ואבדתם מהרה', 'הכנף פתיל', 'אתכם מארץ'. צריך בכל אל"ף שאחר מ"ם להפסיק ביניהם, כגון 'ולמדתם אותם', 'וקשרתם אותם', 'ושמתם את', 'וראיתם אותו', ('וזכרתם את', 'ועשיתם את'), שלא יהא נראה כקורא מותם, מת.

צט. בסי' ד, ז"ל: וזה בחי' התפשטות הגשמיות, כי כשרוצה להכלל ברצון אין סוף, צריך לבטל את הישות שלו. וזהו שכתוב בזוהר (יתרו פח:), שהסתלקות משה בשבת בשעתא דמנחה וכו', וזה מחמת שבטל משה כל ישותו וכו', כי נתבטל לגבי אין סוף.

וכל זה היה במותו, אבל בודאי גם בחייו היה לו התפשטות הגשמיות, והיה מדבק את עצמו באור אין סוף, אבל ההתפשטות היה בבחינת 'והחיות רצוא ושוב', כי הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתו, כמו שאומרים ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר. ובשביל זה צריך שלא ישאר כן, אלא עד עת שיבא הקדוש ברוך הוא בעצמו ויטול נשמתו וכו'. ובשעה שנתבטל לגבי א"ס, אזי הוא בבחי' ולא ידע איש, שאפילו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו. אבל זאת הבחי' צריך להיות רצוא ושוב, כדי שיתקיים ישותו. נמצא כשהוא בבחי' ושוב, אזי צריך להראות גם לדעתו. כי מתחילה בשעת דביקות היה נתבטל הדעת, כמ"ש ולא ידע איש, וכשהוא בבחי' ושוב, ששב (לדעתו) לישותו, אז שב לדעתו, וכששב לדעתו, אז הוא יודע אחדות הא"ס וטובו.

ק. ז"ל: כי כשמקבלין את החיות, צריך לקבלם במדה. כי בלא מדה וצמצום אי אפשר לקבל את החיות מהשי"ת, מחמת ריבוי אור, כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר, על כן צריך לקבל החיות במדה, וזה זוכיין על ידי עסק התורה, כי התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא, והשם הוא הכלי של הדבר, שבהשם הזה נגבל החיות של הדבר הזה וכו', וכן התורה הוא שמו של הקדוש ברוך הוא, היינו ששם נגבל החיות מחי החיים, כי התורה היא בחינת מדות, כי יש בהתורה אותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות וסדרים, שהם בחינת מדות, שבהם נגבל החיות במדה. ועל כן על ידי התורה שהוא שמו של הקדוש ברוך הוא, שהוא בחינת מדות - יכולים לקבל את החיות.

שְׁנֵתֵהוּהוּ מְרַבּוּי אֹר - משבירת כלים הנ"ל שנעשה מריבוי אור כנ"ל, ועל כן הם נכוּיִן בגיהנם - שְׁנֵתֵהוּהוּ מוֹעֵתָן שֶׁל חַיּוֹת (חגיגה יג:), כִּי 'הַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב', כִּי הֵם מַגְבִּיְהִים עֲצָמָם לְהִסְתַּפֵּל לְמַעְלָה מִן הַרְקִיעַ שֶׁעַל רֹאשׁוֹן - וּמַחֲמַת אִימָה שָׁבִים כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם^א, וְעַל כֵּן הִיא יוֹרֶדֶת עַל רֹאשׁ רְשָׁעִים וְהֵם נִכְוִים בְּאוֹתָהּ הַזֹּעָה^ב, כִּי הֵם הָיוּ הַפֶּה מְזֵה, כִּי לֹא שָׁבוּ מִתְאַוָּתָם וְרָדְפוּ וּמְלָאוּ תְּאוֹתֵיהֶן, שְׁזָה בְּחֵינַת רַבּוּי אֹר שֶׁמְזָה הַתְּגַבְרוּת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, כִּי כָּל הַתְּאוֹת מְלַבֵּשׁ בָּהֶם טוֹב שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל מִהַטּוֹב הַעֲלִיּוֹן, וְכִּי מַחֲמַת רַבּוּי אֹר שֶׁגָּרַם שְׁבִירַת כָּלִים שֶׁמְזָה נִתְּהוּ הַקְּלָפוֹת - וְעַל כֵּן הוּא מְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַקְּלָפוֹת.

המפריד בין הדבקים מצננין לו גיהנם - שגם הוא צמצם האור כראוי

וְעַל כֵּן מִי שֶׁמְפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים שְׁזָה בְּחֵינַת צְמֻצוּם הָאֹר כְּרַאוי בְּתוֹךְ הַמְּדוּת פְּנ"ל - מְצַנְנִין לוֹ גִּיהֵנָם, כִּי אֵינּוּ נִכְוָה מִהַגִּיהֵנָם שֶׁהוּא זַעַת הַחַיּוֹת, כִּי

צריך להמשיך האור בהדרגה ובמדה, ולכן צריך להפריד בין הדבקים

וְעַל כֵּן צָרִיף לְהַמְשִׁיף הָאֹר בְּהַדְרָגָה וּבְצֻמְצוּם, כְּדִי שְׁיֻכְלוּ הַכָּלִים לְקַבְּלוֹ - שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי אֹר גּוֹרֵם שְׁבִירַת כָּלִים, וְעַל כֵּן צָרִיף לְהַפְרִיד בֵּין הַדְּבָקִים - כְּדִי לְתַת גְּבוּל וּמְדָה וְצֻמְצוּם לְכָל כָּלִי, כְּדִי שְׁיֻכַּל לְהַמְשִׁיף הָאֹר לְכָל אֶחָד לְפִי מְדָתוֹ וְשַׁעֲרוֹ, וְלֹא לְהוֹצִיאֵם מִהַצְמָצוּם וּלְדַבְּקָם יַחַד וּלְחַבֵּר וְלַעֲשׂוֹת אֶחָד מֵהֶם, כִּי זֶה בְּחֵינַת רַבּוּי אֹר גּוֹרֵם שְׁבִירַת כָּלִים. וְכֵן כְּתוּב בְּכַתְּבִים שֶׁתַּחֲלַת שְׁבִירַת הַכָּלִים הִיָּה מַחֲמַת שֶׁהָיוּ מַחְבְּרִין וּמְעַרְבִין עֲדִין וְלֹא נִתְחַלְקוּ כְּרַאוי בְּבְחֵינַת קוּיִן עֵינִן שָׁם.

הגיהנם נעשה מצמצום האור ע"י החיות - והוא העונש לרשעים שהלכו אחר התאוות בריבוי אור

וְזָה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות טו) 'כָּל הַמְּפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים מְצַנְנִין לוֹ גִּיהֵנָם', כִּי הַרְשָׁעִים שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי תְּאוֹת לְבָן וְהוֹלְכִים אַחֲרֵי הַסֵּטְרָא אַחֲרָא

— * ציונים ומראה מקומות * —

קא. רש"י על יחזקאל א, יד: רצוא ושוב כמראה הבזק - פירשו רבותינו רצוא ושוב כלהבת הכבשן שיוצאה תמיד מפי הכבשן, וממהרות לחזור וליכנס, כך כשמוציאות ראשן מתחת הרקיע הנטויה למעלה מהן כמו שמפורש בענין, נרתעות מפני השכינה שלמעלה מן הרקיע, וממהרות להשיב את ראשן.

קב. חגיגה יג: שנאמר 'נהר דינור נגד ונפק מן קדמוהי' וכו', מהיכן נפיק, מזיעתן של חיות, ולהיכן שפיק, אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב על ראש רשעים בגיהנם, שנאמר 'הנה סערת ה' חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול'.

הוא גם כן בכחינת רצוא ושוב כנ"ל, החיות שרצים ושבים מקמת פחד
 פי מצמצם האור כראוי ואינו הורס שמתיראין לעלות לפנים ממחצתם
 לעלות אל ה' לפנים ממחצתו, כמו וכנ"ל:

מהדברים שהתבארו עד כה:

קריאת שמע היא בחינת הביטול אל התכלית

- א. אחר הביטול צריך להמשיך אל הכלים כראוי.
- ב. הגיהנם נעשה מזיעת החיות שזעות לאחוריהן ברצוא ושוב מאימת השי"ת.
- ג. הרשעים נידונים בגיהנם שנעשה על ידי צמצום האור כראוי, שהם נידונים
 בה על שלא צמצמו האור כראוי והלכו אחרי התאוות שבאים מריבוי אור.
- ד. על ידי שמפריד בין האותיות הדבוקות בקריאת שמע, בזה הוא ממשיך
 בחינת צמצום האור של הביטול אל התכלית, והוא מצמצמו כראוי.

להמשיך היגון ואנחה אל השמחה, וע"י השמחה באה רפואה

הלכה ב

כל החולאות באין מקלקול השמחה, כי י' מיני נגינה הם בתוך י' מיני דפיקין

עוד כתב (שם סי' כד) שֶׁהַשְּׂמֵחָה הוּא רְפוּאָה לְכָל הַחֻלְאֹת, פִּי כָּל הַחֻלְאֹת בָּאִין מִקְלָקוּל הַשְּׂמֵחָה, פִּי עֲשָׂרָה מֵיָי נְגִינָה [שהם בחי' שמחה] בָּאִין בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מֵיָי דְּפִיקִין, וְעַל כֵּן כְּשֶׁנִּתְקַלְקְלָה הַשְּׂמֵחָה שְׂהִיא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵיָי נְגִינָה - עַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְקְלִין יו"ד מֵיָי דְּפִיקִין וּבָאִין חֻלְאֹת חֹס וְשָׁלוֹם וְכוּ' ק"ד עֵינֵי שָׁם:

א על פי מה שאמר רבנו גרו יאיר (בלקוטי תנינא סימן כג) על פסוק (ישעיה לה) 'שִׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ וְנָסוּ יִגוֹן וְאַנְחָה':

שלימות השמחה - להפוך היגון ואנחה לשמחה
והכלל ששלמות השמחה הוא להשיג ולתפס את היגון ואנחה דיקא - שגם היגון ואנחה יהיה שמח ולהפך אותם לשמחה, כדי שיהיה נעשה מהם מרפכה לקדשה, עיני שם ק"ד.

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. שלימות השמחה על ידי שהופכים גם את היגון ואנחה לשמחה.
- ב. השמחה בחינת י' מיני נגינה שבאים בי' מיני דפיקין, ולכן כל החולאים באין מקלקול השמחה.

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

קג. ז"ל: כי כשאדם שמח, אזי המרה שחורה ויסורים נסתלקים מן הצד, אבל מעלה יתירה להתאמץ לרדוף אחר המרה שחורה דווקא, להכניס אותה גם כן בתוך השמחה, באופן שהמרה שחורה בעצמה תתהפך לשמחה, שיהפוך המרה שחורה וכל היסורים - לשמחה, כדרך הבא לתוך השמחה, שאז מגודל השמחה והחדוה - מהפך כל הדאגות והעצבות והמרה שחורות שלו לשמחה, נמצא שחוטף המרה שחורה, ומכניס אותה בעל כרחו לתוך השמחה כמשל הנ"ל.

קד. ז"ל: כי כל מיני חולאת כלולים ביוד מיני דפיקין. וכן כל מיני נגונים כלולים ביוד מיני נגינה. וכפי קלקול השמחה והניגון - כן בא חולאת כנ"ל.

תיקון היגון והאנחה ע"י התפילה והמשכת הרפואה

התפלה ב' כנגד י' מיני נגינה, ועי"ז מהפכים את היגון ואנחה לשמחה

וְעַל כֵּן עָקַר הַתְּפִלָּה בַּעֲשָׂרָה, כִּי אָזִי מִתְעוֹרְרִין כָּל עֲשָׂרָה מִיְּמֵי נְגִינָה שֶׁהֵם הַשְּׂמֵחָה. וְעַל כֵּן כָּל יַחֲדֵי מְחִיב לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל בַּצְּבוּר, כִּי אָזִי בְּקַל יִנְצֵל מִבְּחִינַת יְגוֹן וְאֲנָחָה, כִּי הַצְּבוּר - עַל יְדֵי רַבּוּי הַשְּׂמֵחָה מְרַבּוּי עִם, וּבִפְרָט מִנִּין עֲשָׂרָה שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִיְּמֵי זְמֵרָה כַּנִּל - עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַפְּךָ יְגוֹן וְאֲנָחָה לְשִׂמְחָה כַּנִּל, עַל כֵּן אֶפְלוּ אִם יֵשׁ בּוֹ אַחֲזִיזַת יְגוֹן וְאֲנָחָה חֵס וְשְׁלוֹם - יִתְהַפֵּף לְשִׂמְחָה עַל יְדֵי הַצְּבוּר כַּנִּל.

תפלה - רפואה

וְעַל כֵּן הַתְּפִלָּה הִיא רְפוּאָה לְכָל, כִּי כָּל הַרְפוּאוֹת עַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה כַּנִּל כֵּי.

ק"ש ותפלה - חיבור האמת והאמונה, ועי"ז מתעורר השמחה

וְזֶה שְׂסוּמְכִין קְרִיאַת שְׁמַע עִם בְּרַכּוּת גָּאֵל יִשְׂרָאֵל לְתְּפִלָּה, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע הִיא אָמוּנָה, וְאָמוּנָה הִיא עָקַר

תפלה שבלב בחי' שמחה, וצריך לכלול את פושעי ישראל - להפוך היגון ואנחה לשמחה **וְעַל** כִּי זֶה יֵשׁ טַעַם לְמָה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (כרתות ו) 'כָּל תְּפִלָּה שְׂאִין בָּהּ צְרוּף פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל' וְכוּ', כִּי צָרִיךְ דִּיקָא לְצַרְף פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בַּתְּפִלָּתָנוּ - כְּדֵי לְהַכְנִיס אֶת בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאֲנָחָה בְּתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, כִּי צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל בַּשְּׂמֵחָה כַּמּוּבָא (שיחות הר"ן כ. עד. עה, ועוד), כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תהלים ק) 'עֲבָדוּ אֶת ה' בַּשְּׂמֵחָה', וְתְּפִלָּה הִיא עֲבוּדָה שְׂבִלְב (תענית ב.) - וְשֵׁם הַשְּׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם ד) 'נִתְּתָה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי' (ליקו"מ סי' ה), וְזֶה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות לא) 'אִין עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל אֲלָא מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה שֶׁל מְצוּהָ', נִמְצָא שֶׁהַתְּפִלָּה שְׂבִלְב הִיא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, וְעַל כֵּן צָרִיךְ דִּיקָא לְצַרְף אֶת הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת יְגוֹן וְאֲנָחָה - כְּדֵי לְהַכְנִיס אֶת הַיְגוֹן וְאֲנָחָה בְּתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, שֶׁזֶהוּ שְׁלֵמוֹת מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה כַּנִּל.

❖ הערות ❖

כב. היינו כי אחר שביאר כי התפילה היא בחינת שמחה, ובתפילה עצמה מצאנו שצריך לצרף את פושעי ישראל, שזה בחינת הפיכת היגון ונאחה לשמחה, שכל זה מבואר בתורה כג הנ"ל, ובזה ממשיך לבאר את תורה כד הנ"ל שמדבר מענין העשרה מיני נגינה שהם כנגד הצבור שהם בעשרה, ועל ידם מתבטל היגון ואנחה הנ"ל, היינו הפושעי ישראל שמצרפים בתפלתם, ולכן גם היגון ואנחה של כל אחד יכול להתבטל בעשרה המתפללים. ולכן התפלה היא גם רפואה המבואר בתורה כד הנ"ל כי על ידי העשרה מיני נגינה מתבטל החולאת שהיא בחינת היגון ואנחה הנ"ל.

כי השמחה היא קומה שלמה, עין שם בפסוק 'ששון ושמחה ימצא בה, תודה' וכו' (סי קעח)^ק, ועל פן אחר פסוק ראשון שהוא אמונה בחינת שמחה - אנו אומרים רמ"ח תבין בנגד רמ"ח איברים וכו', כדי להמשיך השמחה בכל הקומה, כדי שישלם כל קומת השמחה ברמ"ח איברים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה.

אחר ק"ש - שמחה - אומרים גאולה שע"י השמחה, ותיכף מתפללים

ואחר כן אומרים תכף גאלה, ועקר הגאלה על ידי שמחה, כמו שכתוב 'כי בשמחה תצאו וכו' וכמו שאמר רבנו גרו יאיר^ק, ואזי כשנתעורר השמחה - אזי מתפללין תכף, כי עקר התפלה בשמחה כנ"ל.

השמחה, כי זהו תכלית השמחה, בחינת (תהלים קד) 'אנכי אשמח בה', וכמו שאמר רבנו גרו יאיר (סי כג) שאמונה היא בחינת אנפין נהורין דהינו שמחה^ק, כי אמונה היא כשנתחבר בה אמת עין שם^ק, וקריאת שמע דהינו 'ה' אחד' - הוא בחינת התחברות אמת ואמונה שזהו תכלית היחוד^ק, ועל ידי זה מתעורר שמחה כנ"ל.

רמ"ח תיבות בק"ש - כנגד קומה שלימה של השמחה בכל הרמ"ח איברים

וזוהו בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע - כנגד רמ"ח איברים^ק, שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה, כי איתא בדברי רבנו גרו יאיר שכשאדם שמח - צריך לשמח ולילף כל קומת השמחה,

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

קה. ז"ל: כי יש פנים דקדושה וכו', בחינות שמחה, כמו שכתוב (תהלים טז) 'שובע שמחות את פניך', וכתוב (בראשית מה) 'ותחי רוח יעקב', זה בחי' שמחה.

קו. ז"ל: כי אין אמונה בלא אמת, כמובא בזוהר (בלק קצח): 'היינו צדק היינו אמונה וכו' [ומסיק שם, 'אמונה אתקריאת כד אתחבר בה אמת', נמצא שעיקר אמונה ע"י אמת], ואמת הוא אור הפנים כידוע.

קז. שו"ע או"ח סי' סא ס"ג.

קח. ז"ל: כי שמחה הוא קומה שלימה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים, ועל כן כשהוא שמח או מרקד - צריך לראות שיעבור בכל השמחה מראש ועד עקב, כי לפעמים השמחה רק ברגלין, ולפעמים בלב, או בהמוחין, בחינת (ישעיה לה) 'ושמחת עולם על ראשם', אך עיקר השמחה שיעבור בכל השמחה, היינו בכל הקומה שיש בהשמחה.

קט. סי' כד, ובליקוטי תנינא סי' י. יז.

❖ הערות ❖

כג. היינו כי 'ה' אחד' פירושו הוא כי השי"ת הוא אחד בתכלית, שזה יחוד אמת ואמונה שהוא כנגד המלכות והתפארת, שהם מיוחדים כאחד, וזהו יחוד השי"ת שהוא אחד בלא פירוד כלל.

ואנחה - שעל זה מרמז חלבנה שריחה רע - בתוך הקטרת שהם בחינת שמחה פנ"ל, כי היו עשרה סמני קטרת מלבד חלבנה - כנגד עשרה מיני נגינה פנ"ל, והחלבנה מצטרפת גם כן - זהו בחינת הגיון ואנחה שנכנס גם כן בתוך השמחה פנ"ל.

קטורת - תיקון השמחה בעשיה, פסוד"ז - י' מיני נגינה, ק"ש - אמונה - שמחה, והתפלה - תכלית השמחה

ועל כן כל סדר התפלה כדי לעורר ולתקן השמחה בכל עולם ועולם, פי בעולם העשיה אומרים קטרת שהם בחינת שמחה פנ"ל. ואחר כך פסוקי דזמרה [בעולם היצירה] - עשרה הללויה בחינת יו"ד מיני נגינה, ואחר כך קריאת שמע [בעולם הבריאה] שהיא אמונה - שמחה פנ"ל, וכן גאלה פנ"ל, ואזי כשנתעורר השמחה אז עומדין להתפלל [בעולם האצילות], ואזי היא תכלית השמחה דהינו דבקות בהשם יתברך, שזהו תכלית השמחה - לשמח בו יתברך ק"א, כי התפלה היא בחינת דבקות פידוע ק"ב.

ע"י סמיכת גאולה לתפלה - התפילה בשמחה ואזי אין היזק שע"י קלוקל השמחה וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ט:) 'כל הסומך גאלה לתפלה אינו נזק כל היום' וכו', פי על ידי סמיכות גאלה לתפלה - אזי התפלה מתוך שמחה, וכמו שפרש רש"י בגמרא שם שבשביל זה אנו עומדין להתפלל סמוך לגאלה - כדי לעמד בתפלה מתוך שמחה ק"א, ועל כן שוב אינו נזק וכו', פי כל ההזקות על ידי קלוקל השמחה, וכשהתפלה מתוך שמחה - היא רפואה לכל וישועה לכל, ועל כן הסומך גאלה לתפלה אינו נזק, פי סמיכות גאלה לתפלה היא תקון השמחה פנ"ל.

י' סמנים בקטורת כנגד י' מיני נגינה, והחלבנה כנגד הגיון ואנחה שנתתקן בשמחה וזהו גם כן בחינת קטרת שהיה שם חלבנה, שמשם למדו רבותינו ז"ל צרוף פושעי ישראל בתפלה, פי 'קטרת שמח לב', והיו מצרפין חלבנה דיקא, כדי להכניס את בחינת הגיון

❖ ציונים ומראה מקומות ❖

קי. עיין רש"י על ברכות ד: ד"ה זה הסומך, ז"ל בתו"ד: ואמרינן בברכות ירושלמי (פ"א) מי שאינו סומך גאולה לתפלה למה הוא דומה - לאוהבו של מלך שבא ודפק על פתחו של מלך, יצא המלך ומצאו שהפליג - אף הוא הפליג, אלא יהיה אדם מקרב להקדוש ברוך הוא אליו, ומרצהו בתשבחות וקלוסין של יציאת מצרים, והוא מתקרב אליו, ובעודו קרוב אליו יש לו לתבוע צרכיו.

קיא. עיין ליקו"ה הלי' העושה שליח לגבות חובו הלי' ב, כ.

קיב. עיין ליקוטי תנינא סי' פד.

יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְרַחֵק, כִּי אֲדַרְבָּא אָנוּ צְרִיכִין
 דִּיקָא לְהַכְנִיס בְּחֵינַת הָעֲצָבוֹת בְּתוֹךְ
 הַשְּׂמִיחָה כַּנ"ל, שְׂזֵה בְּחֵינַת לְקָרֵב דְּוָקָא
 הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה כַּנ"ל,
 וְעַל כֵּן קְטַרְת מְכַפֵּר, כִּי קְטַרְת עִם
 חֲלֻבְנָה מְרַמֵּז עַל צְרוּף וְקָרֵב פּוֹשְׁעֵי
 יִשְׂרָאֵל כַּנ"ל, וְעַל כֵּן הוּא מְכַפֵּר עַל
 לְשׁוֹן הָרָע כַּנ"ל.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

הקטורת מקרבת פושעי ישראל אל הקדושה -
 ומכפרת על לשה"ר המרחיק מהקדושה
 וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ערכין טז)
 'קְטַרְת מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן הָרָע', כִּי
 עָקֵר פָּגַם לְשׁוֹן הָרָע - שְׂמוּצָא מוֹם
 בְּיִשְׂרָאֵל וּמְקַטְרֵג עָלָיו, וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל
 לְהִרְחִיקוֹ מִן הַקְּדוּשָׁה, וְעַל כֵּן הַחֲטָא
 גָּדוֹל מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 חֲפִץ חֲסֵד וְרוּצֵה לְקָרֵב אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי

מהדברים שהתבארו עד כה:

שלימות השמחה הוא על ידי שמכניסים היגון ואנחה והופכים אותם לשמחה
 * על ידי השמחה זוכים לרפואה

- א. התפילה היא בחינת שמחה.
- ב. ולכן צריך לצרף פושעי ישראל בתפלתנו בשביל להפוך גם את היגון ואנחה לשמחה.
- ג. עיקר התפלה בעשרה - כדי להמתיק את היגון והאנחה בתוך העשרה מיני נגינה.
- ד. התפלה היא רפואה, כי על ידה נמתק היגון ואנחה ונמשך השמחה שהיא הרפואה.
- ה. לפני תפילת שמונה עשרה ברכות - אומרים קריאת שמע שהיא אמונה שעל ידה זוכים לשמחה.
- ו. אחר הקריאת שמע אומרים את ברכת הגאולה, כי על ידי השמחה [שזכו אליה על ידי האמונה שהיא הקריאת שמע] זוכים לגאולה, ואז מתפללים שזה בחינת השמחה.

ז. כל ההיזקות הם על ידי קלקול השמחה, ולכן הסומך גאולה לתפלה אינו ניזוק כל היום.

ח. החלבנה שבקטורת היא כנגד צירוף פושעי ישראל לתפלה, שזה בחינת הפיכת היגון ואנחה לשמחה.

ט. על ידי התפלה מבררים את השמחה בכל עולם ועולם, שבעולם העשיה אומרים קטורת שהיא בחינת השמחה. ובעולם היצירה אומרים עשרה הללויה כנגד עשרה מיני נגינה. ובעולם הבריאה אומרים קריאת ושמע וגאולה שהם בחינת השמחה כנ"ל. ואז זוכים לתפלה שהיא בחינת שמחה.

י. הקטורת מכפרת על לשון הרע, שעיקר פגמו שעל ידו מרחק אדם מישראל, והקטורת שמכניסה את פושעי ישראל לקדושה, על ידה נתתקן פגם לשון הרע.

